

Lagrådsremiss

Ett förbättrat resegarantisystem

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 10 juli 2025

Erik Slottner

Linda Utterberg
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår ändringar i resegarantilagen som syftar till att stärka konsumentskyddet och minska kostnader och administration för resebranschens aktörer. Förslaget innebär bl.a. följande:

- Resegarantisystemet förändras på så sätt att en kollektiv fond inrättas och de individuella garantierna som varje reseaktör ordnar minskar i storlek.
- Tillämpningsområdet för resegarantisystemet utvidgas så att fler återbetalningskrav och vissa typer av värdebevis kan ersättas.
- Det införs en regressrätt för juridiska personer som ersatt en resenär för en fordran som resenären annars hade kunnat få ersättning för enligt resegarantilagen. Detta innebär att t.ex. kortföretag får rätt att kräva ersättning från resegarantin för belopp som företaget betalat till resenären.

Ändringarna som innebär att en kollektiv fond inrättas föreslås träda i kraft den 1 april 2026. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)	12
3	Ärendet och dess beredning	16
4	Regleringen av resegarantisystemet	16
4.1	Paketresedirektivet och dess regler om skydd vid obestånd	16
4.2	Paketreselagen	17
4.3	Resegarantilagen	19
4.4	Värdebevis som alternativ till återbetalning	20
4.5	Reguljära flygresor	20
5	Ett förbättrat resegarantisystem	22
5.1	Behovet av att reformera resegarantisystemet	22
5.2	En resegarantifond inrättas och kompletteras med individuellt ordnade garantier	23
5.3	Fondens målkapital	26
5.4	Fondens finansiering	28
5.5	Fondens förvaltning och ansvarig myndighet	30
5.6	De individuellt ordnade garantiernas storlek	31
5.7	Möjlighet till högre eller lägre individuell garanti	33
5.8	Övergången till det nya systemet sker stegvis	34
5.9	Betalningsskyldigheten ska kunna återaktiveras	36
5.10	Aktörer som ansluter sig till resegarantisystemet i ett senare skede ska betala en startavgift	38
5.11	Näringsidkare som inte är etablerade i ett land inom EES	39
6	Återbetalningskrav och värdebevis	40
6.1	Nuvarande reglering	40
6.2	Paketresedirektivets bestämmelser om rätt till återbetalning	41
6.3	Avbeställning av resan	41
6.3.1	Resenären avbeställer resan	41
6.3.2	Arrangören ställer in resan	42
6.4	Värdebevis i stället för återbetalning	42
6.5	En utvidgning av resegarantisystemet	42
6.6	Tidsfrister för begäran om ersättning	46
7	Regressrätt	47
8	Hemtransportfond för reguljärflyg	50
9	Sanktioner	51
10	Följdändringar och ändringar av redaktionell karaktär i resegarantilagen	52

11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	52
12	Konsekvenser	55
13	Författningskommentar	60
13.1	Förslaget till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)	60
13.2	Förslaget till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)	68
Bilaga 1	Paketresedirektivet	72
Bilaga 2	Sammanfattning av betänkandet Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33).....	105
Bilaga 3	Betänkandets lagförslag.....	110
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	119

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218),
2. lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

Härigenom föreskrivs i fråga om resegarantilagen (2018:1218)

dels att 2, 4, 5, 10–15, 17, 18, 21 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 12 a, 13 a–13 c, 15 a, 15 b, 17 a och 18 a §§, och närmast före 15 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med resegaranti avses i denna lag ett skydd mot ekonomisk skada som kan drabba resenärer till följd av insolvens hos arrangörer av paketresor eller näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang.

Resegaranti enligt denna lag ska ordnas dels i form av en individuell garanti, dels i form av en kollektiv resegarantifond.

4 §

Den som är arrangör av en paketresa är skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan paketresan erbjuds till försäljning.

Om paketresan har satts ihop av en arrangör som är etablerad i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), är den återförsäljare som är etablerad i ett land inom EES och erbjuder paketresan till försäljning skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt denna lag.

Paketresor som inte innefattar någon passagerartransport och för vilka betalning inte heller görs förrän efter det att paketresan har genomförts behöver inte omfattas av resegaranti.

Den som är arrangör av en paketresa är skyldig att se till att paketresan omfattas av resegaranti enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan paketresan erbjuds till försäljning.

Om paketresan har satts ihop av en arrangör som är etablerad i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), är den återförsäljare som är etablerad i ett land inom EES och erbjuder paketresan till försäljning skyldig att se till att paketresan omfattas av resegaranti enligt denna lag.

5 §

Den näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang är skyldig att se till att researrangemanget omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan näringsidkaren vidtar åtgärder som möjliggör bokning av ett sammanlänkat researrangemang.

Den näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang är skyldig att se till att researrangemanget omfattas av resegaranti enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan näringsidkaren vidtar åtgärder som möjliggör bokning av ett sammanlänkat researrangemang.

Om näringsidkaren inte ansvarar för någon passagerartransport som ingår i det sammanlänkade researrangemanget och inte heller tar emot betalning förrän efter det att researrangemanget har genomförts, behöver researrangemanget inte omfattas av resegaranti.

10 §

Resegarantin får innehålla villkor som innebär att

En individuellt ordnad garanti enligt denna lag får innehålla villkor som innebär att

1. ersättningen får betalas ut till den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären,

2. ersättningen ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut, och

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att det står klart att den resetjänst som avses med begäran inte kommer att fullgöras.

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att *arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs.*

11 §

En näringsidkare ska anmäla sin verksamhet till den myndighet som avses i 12 §, om näringsidkaren avser att

1. bedriva verksamhet som arrangör,

2. genom förmedling eller på annat sätt underlätta uppkomsten av sammanlänkade researrangemang, eller

3. bedriva verksamhet som återförsäljare för en arrangör som är etablerad i ett land utanför EES.

Näringsidkaren ska lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att frågan om skyldighet att ordna resegaranti ska kunna prövas.

Uppgifterna i anmälan ska lämnas på heder och samvete.

12 §

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en ordnad *resegaranti*.

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en *individuellt ordnad garanti och om nivån på garantin ska justeras enligt 12 a §*.

Vid prövningen ska hänsyn tas till

1. storleken på de sammanlagda betalningar som gjorts av resenärer för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang,

2. tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av resetjänsten, och

3. i förekommande fall, den uppskattade kostnaden för hemtransporter.

Myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart.

12 a §

Vid prövningen enligt 12 § ska myndigheten godta att den individuellt ordnade resegarantin sänks med

– 20 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om trehundra miljoner kronor,

– 40 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om sexhundra miljoner kronor,

– 60 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om niohundra miljoner kronor, och

– 80 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om 1,2 miljarder kronor.

13 §

En *resegaranti* ska bestå av

1. en betalningsutfästelse som har utfärdats av en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett försäkringsbolag och som fullgörs efter uppmaning,

2. en försäkring,

3. deponerade medel, eller

4. något annat liknande åtagande.

Vid bedömningen av om en *resegaranti* kan godkännas enligt 12 § ska det beaktas vilka krav på soliditet, likviditet, riskhantering och tillsyn som gäller för den som står för *resegarantin*.

En *individuellt ordnad garanti* ska bestå av

Vid bedömningen av om *det finns förutsättningar för att godkänna en garanti* enligt 12 § ska det beaktas vilka krav på soliditet, likviditet, riskhantering och tillsyn som gäller för den som står för *garantin*.

13 a §

Resegarantifonden består av särskilt avsatta medel som endast får användas i enlighet med denna lag.

När resegarantifondens kapital uppgår till 1,5 miljarder kronor är fonden fullt uppbyggd och har nått sitt målkapital.

13 b §

Arrangörer av paketresor och näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ska betala en avgift till resegarantifonden.

För paketresor ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av paketresans pris. För sammanlänkade researrangemang ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av de betalningar som näringsidkaren, som underlättar det sammanlänkade researrangemanget, mottar från resenären.

Skyldigheten att betala avgift ska gälla till dess resegarantifonden har nått målkapitalet enligt 13 a § andra stycket. Skyldigheten att betala avgift ska dock alltid gälla under de första tolv månader som en reseaktör är skyldig att ordna resegaranti enligt denna lag.

13 c §

Om resegarantifondens kapital, efter att ha varit fullt uppbyggt, minskar till under två tredjedelar av målkapitalet enligt 13 a § andra stycket ska den myndighet som regeringen bestämmer besluta att skyldigheten att betala avgift enligt 13 b § åter ska gälla.

14 §

En resegaranti som en näringsidkare har ordnat i enlighet med de bestämmelser som gäller för skydd vid insolvens i det land inom EES där näringsidkaren är etablerad ska erkännas som en godkänd resegaranti enligt denna lag.

En resegaranti som en näringsidkare som inte är etablerad i ett land inom EES har ordnat får erkännas som en godkänd resegaranti enligt denna lag om den innebär ett skydd mot ekonomisk skada vid insolvens som är likvärdigt med en resegaranti ordnad i enlighet med lagen.

15 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en resegaranti ska godkännas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en individuellt ordnad garanti ska godkännas.

Förvaltning av resegarantifonden

15 a §

Den myndighet som regeringen bestämmer ska förvalta resegarantifondens medel.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om resegarantifondens finansiering och förvaltning.

15 b §

Kostnaderna för att förvalta resegarantifondens medel och för att handlägga ärenden om finansiering av och ersättning ur

fonden ska betalas ur fonden enligt de grunder som regeringen bestämmer.

17 §

Om inte annat följer av de villkor som gäller för en *resegaranti*, ska den myndighet som regeringen bestämmer pröva begäran om ersättning från *resegarantin*.

Om inte annat följer av de villkor som gäller för en *individuellt ordnad garanti*, ska den myndighet som regeringen bestämmer pröva begäran om ersättning från *garantin*.

17 a §

Den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva begäran om ersättning från resegarantin som innebär att resegarantifonden tas i anspråk.

18 §

När en begäran om ersättning från en resegaranti ska prövas av en myndighet enligt 17 §, ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–9 §§. Om inte annat följer av de villkor som gäller för *resegarantin*, ska de villkor som framgår av 10 § tillämpas.

När en begäran om ersättning från resegarantin ska prövas av en myndighet enligt 17 eller 17 a §, ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–9 §§. Om inte annat följer av de villkor som gäller för *garantin*, ska de villkor som framgår av 10 § tillämpas.

18 a §

Vid utbetalningar av ersättning enligt denna lag ska den individuellt ordnade garantin tas i anspråk i första hand.

21 §

Sådana uppgifter som anges i 16 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

Sådana uppgifter som anges i 11, 16 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

24 §

Om en näringsidkare, i strid med 4 eller 5 §, inte ser till att en paketsresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av en resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

Om en näringsidkare, i strid med 4 eller 5 §, inte ser till att en paketsresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

En sanktionsavgift ska också tas ut av en näringsidkare som inte har underrättat myndigheten enligt 16 § om att de förutsättningar som legat till grund för beslutet att godkänna resegarantin har ändrats.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.
2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande för resor där avtalet om resan har ingåtts före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

Häri genom föreskrivs i fråga om resegarantilagen (2018:1218)
dels att 8, 12 a och 16 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 16 § ska utgå,
dels att 6, 10, 12, 21 och 24 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 12 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Resegarantin för en paketresa ska säkerställa att de betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som paketreseavtalet inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

Därutöver ska resegarantin säkerställa att en resenär får ersättning för återbetalningskrav som omfattas av 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen (2018:1217), i den utsträckning som kravet inte ersatts till följd av arrangörens insolvens. Detsamma ska gälla värdebevis som arrangörer erbjuder resenärer och som frivilligt godtagits som ett alternativ till sådan återbetalning som resenären har rätt till enligt 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen. Ersättningen från resegarantin ska dock begränsas till det belopp som resenären skulle haft rätt att få återbetalt om värdebeviset inte hade accepterats. Endast värdebevis som inte är äldre än ett år ska omfattas av resegarantin.

Om en passagerartransport ingår i paketresan ska resegarantin också säkerställa hemtransport, och inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten, i den utsträckning som passagerartransporten inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

Lydelse enligt förslaget i 2.1

Föreslagen lydelse

10 §

En individuellt ordnad garanti enligt denna lag får innehålla villkor som innebär att

1. ersättningen får betalas ut till den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären,

2. ersättningen ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut, *och*

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs.

2. ersättningen *till en resenär* ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut,

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs, *och*

5. *ersättningen får betalas ut till en juridisk person som, i enlighet med en skyldighet som följer av lag eller avtal, har ersatt en resenär för en fordran som resenären annars hade kunnat få ersättning för enligt denna lag.*

12 §¹

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en individuellt ordnad garanti och om nivån på garantin ska justeras enligt 12 a §.

Vid prövningen ska hänsyn tas till

1. *storleken på de sammanlagda betalningar som gjorts av resenärer för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang,*

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en individuellt ordnad garanti och om nivån på garantin ska justeras enligt 12 a § *andra stycket*.

¹ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

2. tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av resetjänsten, och

3. i förekommande fall, den uppskattade kostnaden för hemtransporter.

Myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart.

12 a §

Den individuella garanti som en arrangör eller en näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ordnar ska uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

Om det finns en särskild risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk ska reseaktören ordna en högre garanti än 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Om det i stället saknas risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk får en lägre garanti än 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen godtas.

Vid myndighetens prövning av om nivån på garantin ska justeras enligt andra stycket ska myndigheten utgå från reseaktörens ekonomiska förhållanden.

21 §

Sådana uppgifter som anges i 11, 16 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

Sådana uppgifter som anges i 11 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

24 §²

Om en näringsidkare inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

En sanktionsavgift ska också tas ut av en näringsidkare som inte har underrättat myndigheten enligt

*16 § om att de förutsättningar som
legat till grund för beslutet att god-
känna resegarantin har ändrats.*

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

1. Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.
2. Bestämmelserna i 24 § i den äldre lydelsen gäller dock fortfarande för överträdelser som har begåtts före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Resegarantilagen (2018:1218) innehåller bestämmelser om resegaranti för paketresor och sammanlänkade researrangemang. Genom resegarantilagen och den därtill hörande resegarantiförordningen (2018:1340) genomförs artiklarna 17–19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG, i det följande benämnt paketresedirektivet. Direktivet finns i *bilaga 1*.

Med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 kom resebranschen att utsättas för stora påfrestningar. Kraftiga begränsningar av internationella resor innebar att ett stort antal planerade resor kom att ställas in, vilket ledde till att resenärer fick resor de köpt och betalat inställda. Situationen ledde inte bara till bekymmer för resenärer, utan även till stora förluster för flygbolag och paketresearrangörer. Mot den bakgrunden, och med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2020/21:CU26, rskr. 2020/21:225), beslutade regeringen den 22 december 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över det svenska resegarantisystemet (dir. 2021:114). Utredaren överlämnade i juni 2023 betänkandet Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 2*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 3*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2023/02126).

4 Regleringen av resegarantisystemet

4.1 Paketresedirektivet och dess regler om skydd vid obestånd

Paketresedirektivet innehåller regler om ansvar för paketresearrangörer och näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang (se närmare om dessa begrepp i avsnitt 4.2 nedan).

Direktivet innehåller bl.a. regler som innebär att medlemsstaterna ska se till att arrangörer som är etablerade på deras territorium ställer säkerhet för återbetalningar av alla betalningar som gjorts för resetjänster som inte fullgörs som en följd av arrangörens obestånd. Ett sådant insolvensskydd ska finnas för resenärer som har köpt resetjänster som ingår i paketresor eller sammanlänkade researrangemang. Insolvensskyddet ska vara effektivt och omfatta rimligt förutsebara kostnader. Enligt direktivet är det upp till medlemsländerna att bestämma hur skyddet vid obestånd ska ordnas (skäl 39).

Det är huvudsakligen i artikel 17 som reglerna om skydd vid obestånd finns. Av artikeln följer att arrangörer ska ställa säkerhet för återbetalning

av alla betalningar som görs för resenärers räkning, i den mån som de relevanta tjänsterna inte fullgörs som en följd av arrangörens obestånd. Om transport av passagerare ingår i paketreseavtalet, ska arrangörerna även ordna säkerhet för hemtransport av resenärerna.

Arrangörer som inte är etablerade i en medlemsstat och som säljer paketresor i en medlemsstat eller riktar sådan verksamhet till en medlemsstat, ska ordna säkerhet enligt lagstiftningen i den medlemsstaten. Skyddet ska också omfatta samtliga resenärer som arrangören har sålt paketresor till, oavsett var de är bosatta, var resan sålts och i vilken medlemsstat det organ som svarar för skyddet vid obestånd är beläget.

Säkerheten ska omfatta summorna av de betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning, med beaktande av tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av paketresan, samt uppskattade kostnader för hemtransporter.

I artikel 18 anges att det skydd vid obestånd som en arrangör tillhandahåller enligt lagstiftningen i den medlemsstat där arrangören är etablerad ska erkännas som skydd som uppfyller kraven i övriga medlemsstaters lagstiftning.

Skyddet vid obestånd och informationskrav för sammanlänkade researrangemang regleras i artikel 19. Där anges att medlemsstaterna ska införa ett krav för näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang att tillhandahålla skydd vid obestånd för återbetalningar av alla betalningar som de mottar från resenärer, i den mån en resetjänst som ingår i det sammanlänkade researrangemanget inte fullgörs till följd av näringsidkarens obestånd. Om en sådan näringsidkare även ansvarar för transport av passagerare, ska säkerheten också omfatta resenärens hemtransport.

4.2 Paketreselagen

Paketresedirektivet har, med undantag för reglerna om insolvensskydd, genomförts i paketreselagen (2018:1217). I paketreselagen anges direktivets definitioner av bl.a. paketresa och sammanlänkat researrangemang. Definitionerna utgår från olika typer av resetjänster. Dessa anges i 1 kap. 2 § paketreselagen vara

- passagerartransporter,
- inkvartering som inte utgör en integrerad del av en passagerartransport och som inte är för bostadsändamål,
- uthyrning av en bil eller av en motorcykel som kräver körkort med behörigheten A, och
- en turistservice som inte utgör en integrerad del av en resetjänst som tidigare nämnts.

Med paketresa avses enligt 1 kap. 3 § första stycket paketreselagen en kombination av minst två olika typer av resetjänster som avser samma resa, om

1. resetjänsterna sätts ihop av en näringsidkare innan ett avtal om samtliga resetjänster ingås, eller
2. resetjänsterna i annat fall

- a) köps från ett enda försäljningsställe, om resetjänsterna har valts innan resenären accepterar betalningsskyldighet,
- b) säljs, erbjuds eller debiteras till ett gemensamt pris,
- c) säljs eller marknadsförs som en paketresa eller som en resa med en liknande beteckning,
- d) sätts ihop efter att det har ingåtts ett avtal som ger resenären rätt att välja bland ett urval av resetjänster, eller
- e) köps från olika näringsidkare genom ett länkat bokningsförfarande på internet, där resenärens namn, betalningsuppgifter och e-postadress förs över från den näringsidkare som det första avtalet ingås med till en eller flera andra näringsidkare och ett avtal ingås med den eller de näringsidkarna inom 24 timmar från det att bokningen av den första resetjänsten bekräftades.

För att en kombination av en resetjänst som avses i 1 kap. 2 § 1–3 paketreselagen (passagerartransport, inkvartering och uthyrning av vissa fordon) och en eller flera resetjänster som avses i punkten 4 (sådan som inte anges i punkterna 1–3) ska vara en paketresa krävs att den eller de senare resetjänsterna utgör en betydande del av värdet på eller på något annat sätt ett väsentligt inslag i kombinationen och att dessa resetjänster köps eller väljs innan fullgörandet av resetjänsten som avses i punkterna 1–3 har inletts (se 1 kap. 3 § andra stycket paketreselagen).

Med sammanlänkat researrangemang avses enligt 1 kap. 4 § första stycket paketreselagen ett arrangemang som innehåller minst två olika typer av resetjänster som, utan att vara en paketresa, avser samma resa där resetjänsterna köps genom separata avtal med en eller flera resetjänstleverantörer, om en näringsidkare

1. genom förmedling eller på annat sätt underlättar resenärens separata val och betalningar av resetjänsterna vid ett enda besök hos eller en enda kontakt med näringsidkarens försäljningsställe, eller
2. på ett riktat sätt förmedlar eller på något annat riktat sätt underlättar ett köp av minst en ytterligare resetjänst från en annan näringsidkare och avtalet om den resetjänsten ingås inom 24 timmar från det att bokningen av den första resetjänsten bekräftades.

För att en resetjänst som avses i 1 kap. 2 § 1–3 och en eller flera resetjänster som avses i 1 kap. 2 § 4 ska vara ett sammanlänkat researrangemang krävs att den eller de senare resetjänsterna utgör en betydande del av värdet på researrangemanget eller på något annat sätt ett väsentligt inslag i det (se 1 kap. 4 § andra stycket paketreselagen).

En resenär har enligt paketreselagen en avbeställningsrätt, varvid arrangören i vissa fall får ta ut en skälig avbeställningsavgift (se 3 kap. 1 § paketreselagen). Arrangören har en rätt att under vissa förutsättningar ställa in paketresan (se 3 kap. 8 §). Om resenären avbeställer resan eller arrangören ställer in den ska arrangören utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar betala tillbaka det som resenären betalat för resan (se 3 kap. 9 §). Resenären har i vissa situationer som har med arrangörens agerande att göra, rätt att frånträda avtalet (se 3 kap. 5 och 6 §§). Om resenären frånträder avtalet och inte accepterar en ersättningsresa har resenären rätt till återbetalning på samma sätt som när resan avbeställs eller ställs in (se 3 kap. 9 §).

4.3 Resegarantilagen

Artiklarna 17–19 i paketresedirektivet, dvs. reglerna om insolvensskydd, har genomförts i resegarantilagen (2018:1218) och den därtill hörande resegarantiförordningen (2018:1340). Resegarantilagen gäller för paketresor och sammanlänkade researrangemang som omfattas av paketreselagen (se 1 § resegarantilagen). Termer som används i resegarantilagen, bl.a. paketresa och sammanlänkat researrangemang, har samma innebörd som i paketreselagen (se 3 § resegarantilagen).

Den som erbjuder paketresor eller underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang är skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt resegarantilagen (se 4 och 5 §§). Resegarantin ska bl.a. säkerställa att de betalningar som görs för resan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som resan inte genomförs till följd av insolvens hos arrangören eller den näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang (se 6 och 7 §§).

Om en passagerartransport ingår i en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang ska resegarantin också säkerställa hemtransport, och inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten i den utsträckning som passagerartransporten inte fullgörs till följd av arrangörens eller näringsidkarens insolvens (se 6 § andra stycket och 7 § andra stycket). Av förarbetena framgår att resegarantin ska säkerställa att resenären får ersättning för de kostnader som tillkommer om resenären blir tvungen att själv ombesörja bokning av alternativ hemtransport och inkvartering (prop. 2017/18:226 s. 78–80).

Regeringen bemyndigas enligt 19 § resegarantilagen att bestämma vilken myndighet som ska utöva tillsyn över att den lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Av resegarantiförordningen framgår att Kammarkollegiet utövar tillsyn över att reglerna i resegarantilagen följs. Kammarkollegiet prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti samt om det finns förutsättningar för att godkänna en ordnad resegaranti (12 §). En näringsidkare som avser att bedriva verksamhet som arrangör, genom förmedling eller på annat sätt underlätta uppkomsten av sammanlänkade researrangemang eller bedriva verksamhet som återförsäljare för en arrangör som är etablerad i ett land utanför EES, ska anmäla sin verksamhet till Kammarkollegiet (se 11 §). Kammarkollegiet får förelägga en näringsidkare vid vite att lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen (se 20 §).

Om inte annat följer av de villkor som gäller för en resegaranti ska Kammarkollegiet pröva en begäran om ersättning från resegarantin (se 17 § resegarantilagen, jfr 9 § resegarantiförordningen). När en begäran om ersättning från en resegaranti ska prövas av Kammarkollegiet ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av resegarantilagen. Om särskilda villkor gäller för resegarantin, får de inte avvika från de villkor som framgår av 10 § resegarantilagen.

Det svenska systemet för resegarantier innebär att reseaktörerna är skyldiga att ordna individuella garantier, dvs. de ordnade resegarantierna ska avse respektive reseaktörs egna resenärer. Resegarantilagen innebär en öppen lösning för att möjliggöra insolvensskydd i olika former så att aktörerna har möjlighet att välja den lösning som bäst passar deras

verksamhet (se prop. 2017/18:226 s. 25). En resegaranti kan bestå av en betalningsutfästelse, en försäkring, deponerade medel eller något annat liknande åtagande (se 13 §). Det är även möjligt att ordna resegaranti genom en kollektiv garanti såsom t.ex. en av resebranschen inrättad fond.

4.4 Värdebevis som alternativ till återbetalning

Många resenärer har under covid-19-pandemin fått sina resor inställda, eller själva avbokat resan, på grund av antingen pandemin i sig eller UD:s avrådan från att resa till visst resmål. Dessa resenärer var berättigade till återbetalning enligt paketreselagens bestämmelser. I många fall har resenären erbjudits ett värdebevis (också kallat voucher) som alternativ till kontant återbetalning. Genom att acceptera ett värdebevis avstod resenären sin rätt till kontant återbetalning utan dröjsmål.

Europeiska kommissionen utfärdade den 13 maj 2020 en rekommendation om värdebevis som erbjuds passagerare och resenärer som ett alternativ till ersättning för inställda paketresor och transporttjänster mot bakgrund av covid-19-pandemin (kommissionens rekommendation [EU] 2020/648 av den 13 maj 2020). Värdebevis som uppfyller vissa uppställda krav i rekommendationen bör, enligt kommissionen, omfattas av ett tillräckligt effektivt och robust skydd mot transportföretagets eller arrangörens insolvens. En förutsättning är att passageraren eller resenären frivilligt godtar ett värdebevis i stället för återbetalning av pengar.

Den 7 maj 2020 beslutade regeringen att ge Kammarkollegiet i uppdrag att skyndsamt ta fram, tillgängliggöra och sprida information till paketresearrangörer och resenärer, som tydliggör om och under vilka omständigheter som vouchrar och liknande värdebevis som avser paketresor och sammanlänkade researrangemang som erbjuds till resenärer omfattas av en ställd resegaranti (regeringsbeslut den 7 maj 2020 Fi2020/02119/KO).

Kammarkollegiets redovisade sitt ställningstagande den 31 augusti 2020 (Kammarkollegiets dnr 1.1-4820-2020). Enligt Kammarkollegiets bedömning omfattar inte resegarantin sådana vouchrar och liknande värdebevis som arrangörer erbjuder sina kunder vid inställda resor i stället för återbetalning i pengar.

4.5 Reguljära flygresor

Tillämpningsområdet för resegarantilagen är kopplat till definitionerna av paketresa respektive sammanlänkade researrangemang i paketreselagen. Paketreselagen innehåller inga bestämmelser om reguljära flygresor.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (flygpasagerarförordningen) ger flygpasagerare vissa rättigheter vid nekad ombordstigning mot deras vilja,

inställd flygning samt försenad flygning. Rättigheterna innebär i huvudsak att passagerarna i olika situationer har rätt till kompensation, återbetalning eller ombokning samt service eller en kombination av ovanstående.

Artikel 7 i flygpassagerarförordningen innehåller bestämmelser om kompensation. I punkt 1 i artikeln ges passagerarna rätt till kompensation uppgående till fasta belopp baserade på längden av flygningen. Denna kompensation får enligt punkt 2 minskas med 50 procent om passageraren erbjudits ombokning till den slutliga bestämmelseorten och ankomsttiden för den alternativa flygningen inte överstiger den ursprungliga ankomsttiden enligt vissa nivåer beroende på längden av flygningen.

Artikel 8 innehåller bestämmelser om återbetalning eller ombokning. Under vissa förhållanden har passageraren rätt att erbjudas att välja mellan återbetalning och ombokning. Återbetalning ska ske inom sju dagar av hela inköpspriset för biljetten, för den del eller de delar av resan som inte fullföljts och för den del eller de delar som fullföljts, om flygningen inte längre har något syfte med avseende på passagerarens ursprungliga resplan, samt dessutom, i relevanta fall en returflygning till den första avgångsorten snarast möjligt. Väljer passageraren ombokning har denne rätt till ombokning till den slutliga bestämmelseorten snarast möjligt, under likvärdiga transportvillkor, eller ombokning till den slutliga bestämmelseorten till ett senare datum som passageraren finner lämpligt, under likvärdiga transportvillkor, beroende på platstillgång.

Enligt artikel 9 ska passageraren utan kostnad erbjudas viss service såsom måltider och förfriskningar, hotellrum då övernattning under en eller flera nätter blir nödvändig, eller då en längre vistelse än den passageraren planerat blir nödvändig och transport mellan flygplatsen och hotellet samt erbjudas att utan kostnad ringa två telefonsamtal eller skicka två telex, fax eller e-postmeddelanden. Om en passagerare nekas ombordstigning mot sin vilja ska lufttrafikföretaget omedelbart kompensera dem i enlighet med artikel 7 och erbjuda dem assistans i enlighet med artiklarna 8 och 9 (se artikel 4.3).

Vid inställda flygningar ska de berörda passagerarna ha rätt till återbetalning eller ombokning i enlighet med artikel 8 samt till den service som föreskrivs i artikel 9. Därutöver har passagerarna rätt till kompensation i enlighet med artikel 7, såvida inte lufttrafikföretaget informerat passageraren om det inställda flyget inom vissa angivna frister eller om det kan visa att det funnits extraordinära omständigheter. Med inställd flygning menas en flygning som inte genomförs trots att den i förväg planerats och på vilken minst en plats reserverats (se artikel 2 1).

När det lufttrafikföretag som utför flygningen har rimlig anledning att anta att en flygning kommer att försenas i förhållande till den tidtabellsenliga avgångstiden, enligt vissa angivna förutsättningar, ska lufttrafikföretaget erbjuda passagerarna, enligt vissa förutsättningar beräknade på tid och avstånd, service i enlighet med artikel 9 samt om förseningen är åtminstone fem timmar, återbetalning i enlighet med artikel 8. Artikel 6, som reglerar fall där passageraren drabbas av en försening, innehåller inte någon hänvisning till artikel 7. EU-domstolen har dock slagit fast att en passagerare vid försening kan åberopa rätten till kompensation enligt artikel 7 om passageraren till följd av den försenade flygningen nått sin slutliga bestämmelseort tre timmar eller mer efter den ankomsttid som ursprungligen fastställts av lufttrafikföretaget. Detta

gäller under förutsättning att förseningen inte beror på extraordinära omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits av lufttrafikföretaget (se t.ex. Sturgeon m.fl., C-402/07 och C-432/07, EU:C:2009:716, p. 69, med hänvisning till artikel 5.3).

Lufttrafikföretag som endast säljer flygbiljetter omfattas inte av kravet på att ordna resegaranti. För det fall ett lufttrafikföretag som sålt en flygbiljett – utan att det är en del av ett sådant researrangemang som omfattas av paketreselagen – skulle gå i konkurs kan inte resenären söka ersättning från något insolvensskydd. Detsamma gäller de olika fordringar som resenären kan ha på flygbolaget till följd av nekad ombordstigning, inställda flyg samt förseningar.

5 Ett förbättrat resegarantisystem

5.1 Behovet av att reformera resegarantisystemet

Covid-19-pandemin medförde omfattande reserestriktioner över hela världen, vilket ledde till att resandet i Europa och många andra delar av världen nästan upphörde helt. Resor ställdes in och resenärer fick inte tillbaka sina pengar inom 14 dagar såsom det föreskrivs i artikel 12.4 i paketresedirektivet.

Kammarkollegiet, som administrerar resegarantisystemet, hanterade 39 konkurser under 2020 och 2021 samt 7 konkurser under 2022. Av dessa ledde tre konkurser till s.k. kvotering. Kvotering sker när den individuella garantin understiger summan av de sammanlagda kraven på ersättning och innebär att de sökande får betalt med ett mindre belopp än de egentligen har rätt till, t.ex. 75 procent av vad de betalat för resan.

Att covid-19-pandemin skakat om marknaden för paketresor och sammanlänkade researrangemang kan också iaktas genom statistiken över utbetalningar till resenärer från resegarantin. Under 2008–2015 har utbetalningarna ur resegarantin i genomsnitt uppgått till ca 865 000 kronor per år. Mellan 2016 och 2022 utbetalades omkring 9,6 miljoner kronor per år.

Enligt Kammarkollegiets statistik är betalningsutfästelser den dominerande formen för att ordna resegaranti. Andelen deponerade medel har ökat på senare år medan endast ett fåtal resegarantier ordnas genom försäkringar. Enligt Resegarantisystemutredningen har utbudet av försäkringsgivare och garantigivare som erbjuder tjänsten att ordna resegaranti minskat med tiden, bl.a. som en följd av covid-19-pandemin, och det kan i dag vara svårt för reseaktörer att hitta lämpliga lösningar, inte minst för de mindre aktörerna.

Enligt Resegarantisystemutredningen har liknande problem, dvs. att vissa reseaktörer haft svårt att ordna resegarantier, kunnat konstateras i andra länder med resegarantisystem som huvudsakligen grundas på individuella garantier.

Covid-19-pandemin utgjorde ett slags stresstest för det svenska resegarantisystemet och kastade ljus över svagheter i systemet. Det får

antas att oförutsedda, omvälvande världshändelser kommer att inträffa även framöver. Det svenska resegarantisystemet behöver därför ordnas på ett sådant sätt att det är robust, mindre sårbart och mer effektivt.

5.2 En resegarantifond inrättas och kompletteras med individuellt ordnade garantier

Regeringens förslag: Nuvarande resegarantisystem med enbart individuellt ordnade garantier ska ersättas med en kollektiv fond i förening med individuellt ordnade garantier av mindre storlek. Resegarantifonden ska bestå av särskilt avsatta medel som endast får användas i enlighet med resegarantilagen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Merparten av de remissinstanser som yttrar sig i frågan, däribland *Kammarkollegiet*, *Svenska Bankföreningen*, *Sveriges konsumenter*, *Svensk Handel* och *Svenska Resebranschföreningen*, välkomnar en översyn av nuvarande system och ställer sig positiva till att en fond inrättas.

Många, främst representanter för resebranschen, bl.a. *Svenska Resebranschföreningen* och *Ving*, framför dock att införandet av en fond förutsätter en statlig garanti eller liknande åtgärd under uppbyggnadsfasen. *Expedia Group* föredrar å sin sida att det nuvarande systemet kvarstår oförändrat och föreslår i andra hand en flexibilitet i systemet så att företag utanför EU/EES kan välja mellan olika lösningar för att uppfylla reglerna så länge kraven på konsumentskydd och annan reglering efterlevs och godkänns av berörda myndigheter. *WE Travel Group* anser att det bör införas en ren fondlösning utan individuella garantier och *Vector Nordic* anser att fondlösningen inte bör vara obligatorisk. *Visita* motsätter sig förslaget i den del som avser att en resegarantifond ska inrättas och anför att en kollektiv fondlösning innebär en större risk för Visitas medlemsföretag än nuvarande system. *Naturturismföretagen* för fram att det bör inrättas två resegarantifonder, varav en för arrangörer som ordnar inrikes paketresor och därmed betalar mervärdesskatt i Sverige och en annan för arrangörer som ordnar utrikes paketresor och alltså inte betalar mervärdesskatt i Sverige. Organisationen anför vidare att företag som omsätter mindre än två miljoner kronor helt ska undantas från regler om resegaranti, varvid en individuell garanti i enlighet med betänkandet kan vara rimlig.

Kammarrätten i Stockholm föreslår att det införs en definition av uttrycket garanti i lagen. *Sveriges advokatsamfund* anser att frågan om resenärers situation när en reseaktör inleder ett rekonstruktionsförfarande bör utredas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. *TUI Sverige* anför att termen ”insolvens” i resegarantilagen måste ändras till ”konkurs” i och med att insolvens har en vidare betydelse och också kan inkludera företagsrekonstruktion. *Göteborgs universitet* lyfter fram att uttrycket ”näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang” är otympligt och bör ersättas med t.ex. ”förmedlingsföretag”.

Skälen för regeringens förslag

Fördelar med ett blandat system

I ett system som bygger på individuella garantier ansvarar varje aktör för sin egen risk. Vid varje given insolvenssituation, som leder till krav på ersättning från resegarantin, är resenärernas möjlighet att få ersättning beroende av att den enskilda resegarantin beräknats utifrån ett korrekt och uppdaterat underlag. För det fall aktören, avsiktligt eller oavsiktligt, lämnat felaktiga uppgifter drabbar detta resenären som alltså blir helt eller delvis utan ersättning. Ett system med många möjliga felkällor är ett sårbart system.

Vidare tar ett system med individuella garantier sikte på en hypotetisk situation där samtliga reseaktörer går i konkurs samtidigt och alla resenärer hos samtliga aktörer behöver ersättas. Paketresedirektivet kräver inte att medlemsländerna utformar sina system så att de tar höjd för den typen av mycket osannolika risker (se skäl 40 i paketresedirektivet). Med andra ord är ett sådant system onödigt kostsamt.

Ett system som omfattar en kollektiv fondlösning kan ta sikte på ett mer realistiskt scenario och därmed, på sikt, innebära lägre kostnader och mindre etableringshinder. Paketresedirektivets genomförande i andra länder visar att kollektiva lösningar har blivit vanligare. För att en fondlösning ska kunna fungera effektivt behöver den vara obligatorisk. Ett system som innebär att aktörer kan välja om de ska betala till fonden eller ordna resegaranti på annat sätt skulle innebära att det inte går att förutse i vilken omfattning medel tillförs fonden och inte heller att garantera tillräcklig säkerhet för resenärerna. Till skillnad från vad *Expedia Group* och *Vector Nordic* är inne på bedömer regeringen därför att det bör vara obligatoriskt för arrangörer att betala till fonden. Frågan om vad som ska gälla för näringsidkare som inte är etablerade i ett land inom EES behandlas i avsnitt 5.11 nedan.

WE Travel Group anser att det bör införas en ren fondlösning utan individuella garantier. Ett resegarantisystem med enbart en kollektiv fond är dock, enligt uppgift från Resegarantisystemutredningen, obeprövat i Europa. Det finns därmed inte förutsättningar att undersöka hur ett sådant system fungerar. En fondlösning kan emellertid förutses medföra vissa risker. Det kan inte uteslutas att en resegarantifond skulle utsättas för samma typ av bedrägeriförsök som andra kollektiva system. Vidare kan en sådan lösning tänkas ge incitament att starta upp mycket riskfylld verksamhet med låga chanser att lyckas men där den möjliga vinsten är stor. Det finns således skäl att konstruera systemet så att fonden kompletteras av mindre, individuellt ordnade garantier. Resegarantin bör följaktligen utgöras av en individuellt ordnad garanti och en kollektiv resegarantifond i förening. Det ska även fortsättningsvis vara möjligt att ordna den individuella garantin i olika former så att aktörerna har möjlighet att välja den lösning som bäst passar deras verksamhet. Regeringen bedömer att denna lösning är det som bäst uppfyller kravet på ett effektivt insolvensskydd. Något behov av att införa en definition av begreppet garanti, på sätt som *Kammarrätten i Stockholm* föreslår, finns inte.

För att förändringen ska innebära en kostnadsminskning jämfört med dagens ordning behöver storleken på fonden och de individuellt ordnade

garantierna anpassas till de förutsättningar som råder på marknaden. Den frågan behandlas i avsnitt 5.3 och 5.4 nedan.

I ljuset av *Naturturismföretagens* synpunkter konstaterar regeringen att frågan om att inrätta flera resegarantifonder inte har utretts och att det heller inte har framkommit något behov av att utforma resegarantisystemet på ett sådant sätt. Vidare bedömer regeringen att paketresedirektivet inte ger utrymme för att helt eller delvis undanta vissa kategorier av reseaktörer från skyldigheten att ställa resegaranti.

Frågan om statlig garanti eller dylik statlig finansiering under fondens uppbyggnadsfas behandlas i avsnitt 5.8 nedan.

Sammanlänkade researrangemang

Näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang är, i likhet med paketresearrangörer, skyldiga att ordna resegaranti.

I en rapport från Europeiska kommissionen om tillämpningen av paketresedirektivet anges att tillämpningen av begreppet sammanlänkat researrangemang gett upphov till flest frågor och att företrädare för konsumenter och företag anser att definitionen av begreppet är alltför komplicerad och svår att tillämpa i praktiken.

En utmaning med tillämpningen av begreppet sammanlänkade researrangemang är att skyldigheten att ordna skydd vid obestånd kan vara beroende av en osäker händelse i framtiden, dvs. om resenären bokar ytterligare en resetjänst från en annan näringsidkare inom 24 timmar efter den första bokningen. Om detta är fallet måste leverantören av den första resetjänsten som tar emot förskottsbetalningar från resenären ordna skydd vid obestånd för dessa betalningar.

På samma sätt som det kan vara svårt att bedöma vad som utgör ett sammanlänkat researrangemang, och näringsidkaren följaktligen är skyldig att ordna resegaranti, kan det vara svårt att definiera vilka näringsidkare som är skyldiga att betala avgift till resegarantifonden. Även om den andra näringsidkaren i fallet ovan är skyldig att informera den näringsidkare som underlättar det sammanlänkade researrangemanget om att ett avtal har ingåtts med resenären, har den förstnämnda näringsidkaren inte nödvändigtvis all information som behövs för att avgöra i vilka fall det har uppkommit ett sammanlänkat researrangemang. Å andra sidan talar likabehandlingsskäl för att även näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang bör omfattas av den systemförändring som regeringen nu föreslår. Till detta kommer att en del reseaktörer både arrangerar paketresor och underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang, vilket talar mot att göra en åtskillnad mellan dessa två.

Regeringen bedömer sammanfattningsvis att förändringen av resegarantisystemets utformning, med de rättigheter och skyldigheter som denna innebär, bör omfatta såväl paketresearrangörer som näringsidkare som underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang.

Slutligen kan regeringen i och för sig instämma med det som *Göteborgs universitet* lyfter fram om otympligheten i uttrycket "näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang" är otympligt. Regeringen anser dock

inte att detta utgör skäl att avvika från direktivets – och paketreselagens – terminologi.

Skydd vid insolvens

Som tidigare nämnts följer av paketresedirektivet en rätt för resenärer till återbetalning och, under vissa förutsättningar, hemtransport och inkvartering i avvaktan på hemtransport, i den mån en eller flera resetjänster i en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang inte fullgörs som en följd av insolvens hos arrangören respektive näringsidkaren som underlättat researrangemanget (artiklarna 17.1 och 19.1).

När det gäller frågan om när en reseaktör ska anses insolvent uttalades i förarbetena till resegarantilagen bl.a. följande (prop. 2017/18:226 s. 37). Med insolvens (obestånd) menas i svensk rätt att gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig (1 kap. 2 § andra stycket konkurslagen [1987:672]). Att resegarantin endast ska få tas i anspråk i insolvenssituationer förutsätter inte att det kan konstateras att arrangören eller näringsidkaren som underlättat uppkomsten av det sammanlänkade researrangemanget är insolvent. Det är inte meningen att reglerna om bevisning om obestånd i 2 kap. 7–9 §§ konkurslagen ska tillämpas. Det kan inte ställas samma krav på utredning av den ansvarige reseaktörens ekonomiska förhållanden som vid en insolvensprövning enligt konkurslagen. Det bör dock stå klart att en resetjänst inte kommer att fullgöras inom skälig tid och att det sannolikt beror på insolvens hos arrangören eller näringsidkaren som underlättat uppkomsten av det sammanlänkade arrangemanget.

Sveriges advokatsamfund anser att frågan om resenärers situation när en reseaktör inleder ett rekonstruktionsförfarande bör utredas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Denna fråga berörs inte i betänkandet. Det kan dock konstateras att en eventuell process om företagsrekonstruktion i sig inte är något som påverkar rätten till ersättning från resegarantisystemet. Regeringen bedömer alltså att det inte är lämpligt att införa en skyldighet för reseaktörerna att ordna resegaranti som ger resenärerna rätt till ersättning i fler situationer än vad som följer av direktivet. Resegaranti bör således även fortsättningsvis endast komma i fråga i de fall paketresan eller det sammanlänkade researrangemanget inte fullgörs som en följd av insolvens hos arrangören respektive näringsidkaren som underlättat det sammanlänkade researrangemanget. Några skäl att, såsom *TUI Sverige* föreslår, införa ett krav på att konkurs ska vara för handen finns enligt regeringens bedömning inte.

5.3 Fondens målkapital

Regeringens förslag: Resegarantifondens målkapital ska uppgå till 1,5 miljarder kronor.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna fråga.

Göteborgs universitet, Kammarkollegiet och Sveriges Advokatsamfund anför dock att beloppet bör indexeras eller att det på annat sätt bör kunna justeras med hänsyn till inflation. *Sparbankernas Riksförbund* föreslår att avgiftsskyldigheten ska kvarstå även efter att målkapitalet har uppnåtts. Sveriges Advokatsamfund framför att målkapitalet bör höjas medan *WE Travel Group* är av uppfattningen att målkapitalet har överskattats och bör vara lägre.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om fondens storlek

Hur stort fondens kapital bör vara beror främst på hur stora de individuella garantierna är. Om fondkapitalet är för litet, och resenärer följaktligen inte får tillräcklig ersättning vid insolvens, kan det inverka negativt på resenärernas förtroende för resebranschen och resegarantisystemet. Det är å andra sidan inte önskvärt att fonden är så stor att den innebär en total riskeliminering. Fonden ska alltså inte motsvara summan av alla ställda resegarantier i ett system med individuella garantier (5,6 miljarder kronor i januari 2023). Kostnaderna för resegarantin blir då onödigt höga. I slutändan bekostas fonden av resenärerna genom biljettpriset och det kan påverka prissättningen i resebranschen på ett sätt som försämrar branschens konkurrenskraft internationellt och i förhållande till andra inhemska branscher.

Det är viktigt att finna en balans mellan ett tillräckligt gott resenärsskydd och de kostnaderna som uppstår i systemet. Med en stor kollektiv fond jämte låga individuella garantier kan kostnaderna minska. I allmänhet kommer skyddet att omfatta en tillräckligt hög procentandel av arrangörernas resegarantipliktiga omsättning för att ge resenärerna ett tillräckligt gott skydd. Genom att utesluta mycket osannolika risker, såsom alla aktörers samtidiga insolvens, bedöms den eftersträfvade balansen kunna uppnås.

Beräkningen av målkapitalet för en resegarantifond

Resegarantisystemutredningen har i denna del gjort följande beräkningar. Reseaktörernas totala garantipliktiga årsomsättning uppgår till ca 34 miljarder kronor. Det kan antas att de ersättningskrav som ska täckas vid en konkurs motsvarar ca 22 procent av årsomsättningen. Resegarantisystemet bör ha bärkraft nog att täcka berättigade ersättningskrav vid samtida konkurser hos den största aktören och en mellanstor aktör. Mot denna bakgrund bör målkapitalet för resegarantifonden, i förening med reseaktörernas individuella garantier, uppgå till 2 miljarder kronor. Därav bör 75 procent bäras av fonden och 25 procent av de individuella garantierna. Fondens målkapital bör alltså uppgå till 1,5 miljarder kronor.

Regeringen har övervägt lösningar som innebär att målkapitalet, som exempelvis *Göteborgs universitet* förordat, anpassas med hänsyn till inflation. Det skulle bl.a. ha den fördelen att systemet på ett mer automatiserat sätt hålls aktuellt vad gäller målkapital och att man därmed undviker att, vid inflation, behöva ändra lag eller förordning med de eftersläpningar som beredningstiden medför. Å andra sidan är inflation endast en av flera parametrar som kan påverka vad som är en väl avvägd

nivå på resegarantifondens målkapital. Övriga parametrar, t.ex. branschens storlek, beaktas inte vid en indexering av nämnda slag. Regeringen anser att det är av vikt att ha någon sorts flexibilitet – en ventil – i systemet, men att indexering i vart fall för närvarande inte är en lämplig lösning. I stället får behovet av flexibilitet tillgodoses genom möjligheten att besluta om högre respektive lägre nivå på de individuella garantierna (se avsnitt 5.7 nedan). En annan möjlighet är att, som *Sparbankernas Riksförbund* föreslår, inte ha något målkapital utan låta avgiftsskyldigheten kvarstå på obestämd tid. Regeringen ser i och för sig vissa fördelar med en sådan lösning, men kan samtidigt konstatera att det skulle kunna innebära att systemet blir onödigt kostsamt, till nackdel för såväl reseaktörer som konsumenter.

I remissvaren återfinns synpunkter på att målkapitalet borde vara högre respektive lägre. Enligt regeringen har det inte framkommit skäl att avvika från utredningens bedömning i den här delen. Det bedöms vara lämpligt att resegarantifondens målkapital bestäms till 1,5 miljarder kronor.

5.4 Fondens finansiering

Regeringens förslag: Fonden ska byggas upp genom att reseaktörer är skyldiga att betala avgift till den. För paketresearrangörer ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av priset på paketresan. När det gäller sammanlänkade researrangemang ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av de betalningar som näringsidkaren, som förmedlat eller på annat sätt underlättat researrangemanget, mottar från resenären.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens. Utredningen föreslår att resegarantifonden ska byggas upp genom att reseaktörer är skyldiga att betala en avgift om 80 kronor per resenär för resor som kostar 5 000 kronor eller mer och 40 kronor per resenär för resor som kostar under 5 000 kronor.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, främst representanter för resebranschen, är kritiska till utredningens förslag om nominella belopp i två nivåer. Bl.a. *Svensk Handel* och *SCR Svensk Camping* anför att en sådan avgiftsmodell missgynnar reseaktörer som säljer stora volymer av billiga resor. Merparten av de remissinstanser som är kritiska till förslaget, däribland *Svenska Resebranschföreningen*, *Ticket Privatresor* och *Stena Line Travel Group*, förespråkar i stället en avgiftsmodell som utgår från resegarantipliktig årsomsättning. *Sveriges Bussföretag* framför att avgiften bör beräknas på ett mer lämpligt sätt, t.ex. som ett procentuellt påslag på resans pris. *Svenska Turistföreningen* föreslår en beräkningsgrund där avgiften till fonden baseras på faktiskt utfall från föregående år. *Ving* och *TUI Sverige* tillstyrker den föreslagna avgiftsmodellen, men anför – i likhet med vissa andra remissinstanser – att det måste regleras tydligt i lag att avgiften till fonden är en fast avgift per resa som läggs på resans slutpris och betalas av resenären. Om en avgiftsmodell med nominella belopp införs anser bl.a. *Svenska Resebranschföreningen* och *Ticket Privatresor* att det behöver finnas fler avgiftsnivåer. *Expedia Group* föreslår en enhetlig nivå för avgiften som är lägre för sammanlänkade

researrangemang eftersom dessa innebär en lägre risk än paketresor. Bl.a. *Svensk Turism* och SCR Svensk Camping anför att modellen för avgifternas storlek behöver utredas ytterligare.

Skälen för regeringens förslag

En procentuellt beräknad avgift

Att bygga upp resegarantifonden utifrån en nominell avgiftsmodell skulle innebära att reseaktörerna betalar en viss avgift, bestämd i kronor, för varje såld resa, för varje resenär. Denna avgift kan i sin tur differentieras i två eller flera steg beroende på t.ex. resans pris eller destination.

Det som talar för att införa en enhetlig avgift, vilket förespråkas av *Expedia Group*, är att det är enkelt att administrera och att det är, i absoluta termer, lika för alla. Det som talar mot att ha endast en avgiftsnivå är att det kan slå hårdare mot aktörer som säljer billiga researrangemang. Ett påslag på till exempel 60 kronor bör typiskt sett upplevas som dyrare för resenärer som bokat ett billigt arrangemang än för den som bokat ett dyrare arrangemang.

Regeringen konstaterar att den modell som utredningen föreslår – en avgift i två nivåer – inte tar nämnvärd hänsyn till produktens pris eller reseaktörens verksamhet. I likhet med bl.a. *Svensk Handel* bedömer regeringen att den föreslagna modellen skulle missgynna reseaktörer som säljer stora volymer av billiga researrangemang. Detta gäller i än högre grad om det, såsom *Expedia Group* föreslår, införs en enhetlig avgift. För att undvika detta skulle man, såsom framförs av bl.a. *Svenska Resebranschföreningen*, kunna införa fler avgiftsnivåer. Enligt regeringen skulle en sådan modell i och för sig vara mer rättvis, men även den skulle leda till tröskeffekter och dessutom riskera att bli svårförutsebar och otydlig.

Regeringen instämmer med de förhållandevis många remissinstanser som i stället förespråkar en avgiftsmodell som utgår från en procentuellt beräknad avgift. En sådan modell bör ha fördelar sett till såväl lika-behandling som enhetlighet. Regeringen anser, såsom bl.a. *Ving* lyft fram, att det är viktigt att förenkla administrationen och se till att det blir tydligt för resenären att det är fråga om en generell och obligatorisk avgift. Mot den bakgrunden föreslår regeringen, i likhet med *Sveriges Bussföretag*, att avgiften bör anta formen av ett procentuellt påslag på priset på paketresan. När det gäller sammanlänkade researrangemang bör påslaget i stället ta sikte på de betalningar som näringsidkaren, som förmedlat eller på annat sätt underlättat researrangemanget, mottar från resenären (se artikel 19 paketresedirektivet).

Frågan är då hur stort det procentuella påslaget bör vara. Enligt utredningens beräkningar är en ändamålsenlig avgiftsnivå 60 kronor per resenär. Ett procentuellt påslag om 0,6 procent av priset motsvarar 60 kronor för ett researrangemang som kostar 10 000 kronor. Den totala resegarantipliktiga årsomsättningen kan, enligt utredningen, beräknas till 34 miljarder kronor. En avgift om 0,6 procent av priset skulle i så fall rendera i ca 204 miljoner kronor till fonden per år. Detta innebär, utifrån en förenklad beräkning, att fondens medel kan motsvara ca 1 miljard kronor efter 5 år och 1,5 miljard kronor (målkapitalet) efter drygt 7 år. Eventuella konkurser under fondens uppbyggnadsfas kan påverka

tillväxten negativt medan effektiv kapitalförvaltning ska påverka tillväxten positivt. Regeringen anser mot denna bakgrund att 0,6 procent av priset på en paketresa respektive betalningarna avseende ett sammanlänkat researrangemang är en lämplig nivå på avgiften till resegarantifonden.

5.5 Fondens förvaltning och ansvarig myndighet

Regeringens förslag: Resegarantifondens medel ska förvaltas av den myndighet som regeringen bestämmer. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om resegarantifondens finansiering och förvaltning.

Kostnaderna för att förvalta resegarantifondens medel och för att handlägga ärenden om finansiering av och ersättning ur fonden ska betalas ur fonden enligt de grunder som regeringen bestämmer.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva begäran om ersättning från resegarantin som innebär att resegarantifonden tas i anspråk.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen lämnar inte något förslag om att kostnaderna för att förvalta resegarantifondens medel och handlägga ärenden ska betalas ur fonden.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i den här delen. *Kammarkollegiet* anför att det vore önskvärt att tydliggöra hur kostnaderna för kapitalförvaltningen ska täckas och menar att det är rimligt att kostnaderna tas direkt ur fonden. Enligt myndigheten skulle ett sådant förvaltningsuppdrag kunna hanteras på samma sätt som t.ex. Allmänna arvsfonden eller brottsofferfonden.

Skälen för regeringens förslag: Kammarkollegiet är i dag tillsynsmyndighet enligt resegarantilagen. Myndigheten prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt resegarantilagen och om en ordnad resegaranti uppfyller kraven och det därmed finns förutsättningar att godkänna garantin. Myndigheten prövar även begäran om ersättning från en resegaranti om inte annat följer av de villkor som gäller för resegarantin i fråga.

Regeringen föreslår i denna lagrådsremiss att det ska inrättas en kollektiv fond som i förening med individuellt ordnade garantier av mindre storlek ska utgöra insolvensskydd enligt resegarantilagen. Den nya resegarantifonden bör förvaltas av en myndighet. Vilken myndighet som ska få denna uppgift bör regleras i förordning. Det framstår i nuläget som ändamålsenligt att Kammarkollegiet, i likhet med vad utredningen föreslår, utför även denna uppgift. I lagen bör det anges att den myndighet som regeringen bestämmer ska förvalta resegarantifondens medel.

Kammarkollegiets ansvar i dag för att pröva begäran om ersättning från en resegaranti, för vilken det saknas annan ansvarig enligt de villkor som gäller för resegarantin i fråga, har i praktiken inneburit att myndigheten prövar ansökningar om ersättning enligt resegarantilagen oavsett om resegarantin består av en betalningsutfästelse, en försäkring, deponerade medel eller något annat liknande åtagande. Det framstår i nuläget som en lämplig ordning att Kammarkollegiet även får till ansvar att pröva begäran

om ersättning från resegarantin som innebär att resegarantifonden tas i anspråk. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att det i lagen tas in en bestämmelse som anger att den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva begäran om ersättning från resegarantin som innebär att resegarantifonden tas i anspråk.

Regeringen anser vidare att ytterligare bestämmelser om fondens finansiering och förvaltning än de som föreslås i resegarantilagen kan behövas. Regeringen föreslår därför att det i resegarantilagen tas in en bestämmelse som anger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fondens finansiering och förvaltning. När det gäller det grundläggande upplägget för finansieringen av myndighetens arbete med resegarantifonden anser regeringen att det är lämpligt att, såsom *Kammarkollegiet* föreslår, ta intryck av hur motsvarande fråga hanteras när det gäller andra redan etablerade fonder. I 5 kap. 2 § lagen (2021:401) om allmänna arvsfonden anges att den handläggande myndighetens, dvs. Kammarkollegiets, kostnader för att förvalta och företräda Allmänna arvsfonden ska betalas ur fonden enligt de grunder som regeringen bestämmer. I 3 § lagen (1994:419) om brottsofferfond anges att regeringen får besluta att kostnaderna för förvaltning av fonden ska ersättas av fondens medel. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att det är lämpligt att även här täcka den handläggande myndighetens relevanta kostnader med fondens medel. De relevanta kostnaderna är i det här fallet myndighetens kostnader för förvaltning av fondens medel och för att handlägga ärenden om finansiering av och ersättning ur fonden.

5.6 De individuellt ordnade garantiernas storlek

Regeringens förslag: Vid sidan av resegarantifonden ska reseaktörerna som huvudregel ordna individuella garantier motsvarande 6,25 procent av den del av årsomsättningen som är resegarantipliktig. De individuellt ordnade garantierna ska tas i anspråk i första hand.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i den här delen. *Sveriges advokatsamfund* tillstyrker utformningen och omfattningen av de individuella garantierna.

Gar-Bo Försäkring avstyrker förslaget och föreslår i stället en proportionerlig aktivering av fond och individuellt ordnad resegaranti, dvs. både fonden och den individuella resegarantin tas i anspråk samtidigt med exempelvis en fördelning om 75 respektive 25 procent.

Skälen för regeringens förslag

Beräkningsgrund för de individuellt ordnade garantierna

Flera skäl talar för att storleken på de individuella garantierna som aktörerna behöver ordna bör beräknas utifrån aktörernas resegarantipliktiga omsättning. En sådan beräkningsmodell är enklare att administrera både för Kammarkollegiet och för aktörerna som rapporterar in uppgifterna som ska utgöra underlag för beräkningarna.

Det främsta argumentet mot en sådan beräkningsmodell är att det ger ett mindre precist resultat än den beräkningsmodell Kammarkollegiet i dag använder. Detta kan illustreras med följande exempel. En aktör som säljer paketresor året runt säljer i de flesta fall betydligt fler resor under sommarmånaderna. Om den individuella resegaranti som aktören ordnar skulle beräknas som en viss procent av årsomsättningen finns det en risk för att resegarantin inte är tillräckligt stor för att ersätta alla resenärer om aktören skulle gå i konkurs just under sommarmånaderna, då aktören säljer störst volymer.

Den nämnda problematiken hanteras i dagsläget genom att aktörerna är skyldiga att lämna detaljerade uppgifter till Kammarkollegiet inte endast om sin respektive årsomsättning. Kammarkollegiet granskar tvärtom aktörerna månad för månad och lägger samman de slutbetalningar reseaktören, enligt aktörens egen inlämnade budget, förväntas få in den månaden, de anmälningssavgifter eller andra förskottsbetalningar reseaktören förväntas få in samt förväntade kostnader för hemtransport och eventuell inkvartering i väntan på hemtransport för resenärer. För att ta höjd för att vissa aktörers försäljning ökar under vissa månader kan Kammarkollegiet besluta om ytterligare säsongsgarantier.

I ett system med endast individuella garantier finns knappast någon möjlighet att en aktörs resegaranti kan framräknas som en viss procent av årsomsättningen, eftersom det kan leda till att den ställda resegarantin inte är tillräcklig för att ersätta alla resenärer som har rätt till ersättning från garantin. Ett system med en fond som huvudsakligt insolvensskydd kräver inte samma precision i beräkningen eftersom endast en viss del av resenärernas ersättningskrav förväntas täckas av aktörens individuellt ordnade garanti. Att arrangören skulle gå i konkurs under högsäsong, och den individuella garantin som beräknats baserat på arrangörens årsomsättning kanske rätteligen borde ha varit högre under just den säsongen, är med andra ord acceptabelt i ett system med en fond i syfte att uppnå en enklare och mer effektiv administration.

Regeringens förslag utgår från antagandet att de berättigade kraven på ersättning från resegarantin vid en konkurs uppgår till 22 procent av arrangörens garantipliktiga omsättning. För att ta höjd för att aktörerna kan ha en viss ökad försäljning som inte omedelbart syns i årsomsättningen, och med hänsyn till den utvidgning som föreslås i avsnitt 6.5 (värdebevis och vissa återbetalningskrav), anser regeringen att det är rimligt att utgå från att 25 procent av arrangörens resegarantipliktiga årsomsättning ska kunna täckas vid en konkurs. Som redogjorts för ovan i avsnitt 5.3 ska de förväntade ersättningskraven vid en konkurs (motsvarande 25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen) till 75 procent täckas av resegarantifonden och till 25 procent av den individuella garantin. Den individuella garantin som en aktör ska ordna ska således motsvara 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

De individuellt ordnade garantierna ska tas i anspråk i första hand

Vid en konkurs kommer den individuella garantin att kunna täcka endast en del av de förväntade ersättningsanspråken. *Gar-Bo Försäkring* förespråkar att både fonden och den individuella resegarantin tas i anspråk samtidigt med exempelvis en fördelning om 75 respektive 25 procent.

Bl.a. för att mota bort oseriösa aktörer finns dock skäl att de individuella garantierna ska tas i anspråk i första hand, varefter mellanskillnaden mellan storleken på den individuella garantin och summan av ersättningsbesluten täcks av resegarantifonden. Att de individuella garantierna tas i anspråk i första hand ger också ett visst skydd för den kollektiva fondens kapital och motverkar på så sätt att skyldigheten att betala avgift till fonden återaktiveras.

5.7 Möjlighet till högre eller lägre individuell garanti

Regeringens förslag: En reseaktör ska ställa en högre individuellt ordnad garanti om det finns en särskild risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk.

En lägre individuellt ordnad garanti får godtas om det saknas risk för att fondens medel kommer att behöva tas i anspråk.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva om nivån på den individuellt ordnade garantin ska justeras i enlighet med detta. Denna prövning ska utgå från reseaktörens ekonomiska förhållanden.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag innebär att en högre garanti ska ordnas om det finns en särskild risk för att resegarantifonden kommer att lida en förlust. Författningsförslaget saknar hänvisning till reseaktörens ekonomiska förhållanden.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i den här frågan. *Kammarkollegiet* anför dock att det finns otydligheter och motstridiga uppgifter angående vilka typer av reseaktörer som ska omfattas av möjligheten till högre respektive lägre individuell garanti. Myndigheten framför vidare att det skulle vara svårt att bedöma att risken för insolvens i praktiken är obefintlig för någon reseaktör och föreslår därför att det inte ska finnas en möjlighet att helt befria en reseaktör från skyldigheten att ordna individuell garanti. *Förvaltningsrätten i Linköping* framhåller att det saknas ett bemyndigande för regeringen att bestämma vilken myndighet som ska vara behörig att fatta beslut i nu aktuellt avseende. Domstolen ifrågasätter om en åtgärd att helt befria en aktör från skyldigheten att ordna individuell garanti omfattas av den föreslagna bestämmelsens ordalydelse. Slutligen framför domstolen att det är oklart vad som skulle motivera att garantin i vissa fall sätts lägre och i andra fall slopas helt. *Ving* anser att den föreslagna bestämmelsen är otydlig och verkar ta sikte på aktörer med större omsättning. Bolaget understryker att en förhöjd garanti endast ska kunna krävas om det är motiverat med hänsyn till den individuella arrangörens ekonomiska stabilitet.

Skälen för regeringens förslag: Det finns klara fördelar med att beräkningen av storleken på de individuellt ordnade garantierna är så förutsägbar som möjligt, inte minst vad gäller nystartade arrangörer som vill kunna beräkna vilken kostnad resegarantin kommer att innebära för dem. Inte desto mindre finns det nackdelar om lagen inte tillåter undantag

från en beräkningsmodell där alla reseaktörer ställer resegaranti i form av en viss procent av omsättningen.

Inrättandet av en resegarantifond innebär att aktörerna, till skillnad från i nuvarande system, delar på riskerna. Olika arrangörer har olika riskfylld verksamhet. Med risk avses i detta sammanhang risken för att arrangören blir insolvent och fondens medel behöver tas i anspråk. Även om systemet som utgångspunkt bör medföra en jämn belastning för aktörerna finns ändå skäl att skapa utrymme för ett visst mått av flexibilitet. Regeringen föreslår därför att en arrangör ska ordna en högre individuell garanti om det finns en särskild risk för att fondens medel kommer att behöva tas i anspråk. I det sammanhanget är det väsentliga, såsom *Ving* lyfter fram, den individuella arrangörens ekonomiska stabilitet.

På motsvarande sätt ska arrangörer med tillfredsställande ekonomi kunna medges att ordna en lägre individuell garanti.

Såväl *Kammarkollegiet* som *Förvaltningsrätten i Linköping* lyfter fram att det finns ett visst mått av otydlighet i denna del av utredningens lagförslag respektive författningskommentar. Avsikten är inte att skyldigheten att ordna en individuell garanti ska kunna upphävas helt, oavsett vilka omständigheter som finns i det specifika fallet. I regeringens förslag tydliggörs därför att regleringen omfattar beslut om högre respektive lägre individuell garanti och alltså inte innebär en möjlighet att helt befria en reseaktör från skyldigheten att ordna en individuell resegaranti. Därmed saknas skäl att, såsom efterfrågats av *Förvaltningsrätten i Linköping*, förtydliga vad som skulle motivera att garantin i vissa fall sätts lägre och i andra fall slopas helt.

Att bedöma om det finns förutsättningar för att kräva en högre eller godta en lägre individuellt ordnad garanti än 6,25 procent av den garantipliktiga årsomsättningen bör ankomma på en myndighet. Detta bör, i likhet med vad *Förvaltningsrätten i Linköping* framför, tydliggöras i den bestämmelse som bemyndigar regeringen att bestämma vilken myndighet som bl.a. prövar vilka förutsättningar som ska gälla för att en individuellt ordnad garanti ska godkännas. Kammarkollegiet, som är den myndighet som har störst kompetens och mest erfarenhet av att bedöma resegarantier, framstår i nuläget som lämplig att ansvara för prövningen.

5.8 Övergången till det nya systemet sker stegvis

Regeringens förslag: Kraven på individuellt ordnade garantier enligt nuvarande regelverk ska reduceras i takt med att resegarantifonden byggs upp. De individuellt ordnade garantierna ska således få sänkas enligt följande:

- med 20 procent när fondens kapital motsvarar 20 procent av målkapitalet
- med 40 procent när fondens kapital motsvarar 40 procent av målkapitalet
- med 60 procent när fondens kapital motsvarar 60 procent av målkapitalet
- med 80 procent när fondens kapital motsvarar 80 procent av målkapitalet.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår dock att regleringen ska placeras i övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Många representanter för resebranschen, bl.a. *Svenska Resebranschföreningen*, *Naturturismföretagen* och *Ving*, framför att införandet av en fond förutsätter en statlig garanti eller liknande åtgärd under uppbyggnadsfasen eftersom det annars blir alltför kostsamt för reseaktörerna. *Svenska Turistföreningen* föreslår att företag med en årlig nettoomsättning relaterad till paketresor om maximalt en miljon kronor ska undantas från skyldigheten att behöva betala till dubbla system under uppbyggnadsfasen.

Skälen för regeringens förslag

Frågan om statlig garanti

Många branschrepresentanter uttrycker ett behov av en statlig garanti eller liknande åtgärd under resegarantifondens uppbyggnadsfas. Regeringens förslag utgår från Resegarantisystemutredningens betänkande, som inte innehåller något sådant förslag. I kommittédirektiven angavs att utredarens förslag inte får innebära en statlig finansiering av resegarantisystemet. Utredaren uppfattade detta villkor som att ”resegarantisystemet inte ska finansieras av staten, vare sig genom direkta kostnader eller indirekta kostnader i form av en ökad risk som ska beaktas vid statens balansräkning via statliga kreditgarantier” (se SOU 2023:33 s. 209).

Regeringen bedömer att inrättandet av en statlig garanti kopplad till resegarantifonden är att anse som en form av statlig finansiering eftersom det är ett åtagande som kan innebära kostnader för staten. Statliga garantier är normalt sett mer långvariga och anslutning sker på frivillig basis. I fråga om resegarantisystemet är förhållandena de motsatta – det är fråga om en begränsad tidsperiod och anslutning skulle behöva vara obligatorisk. Till detta kommer att varje aktör skulle behöva betala en avgift för den statliga garantin. För reseaktörernas del skulle en statlig garanti alltså innebära att en kostnad (kostnaden för differensen mellan en heltäckande, individuellt ordnad resegaranti och en reducerad sådan) byttes ut mot en annan (avgift för den statliga garantin). Slutligen skulle införandet av en statlig garanti medföra en fördröjning av reformen, bl.a. eftersom det förutsätter ett bemyndigande från riksdagen och hantering i budgetproposition eller ändringsproposition. Regeringen konstaterar mot denna bakgrund att det inte finns behov av att inrätta en statlig garanti under resegarantifondens uppbyggnad.

En utgångspunkt för övergången till ett fondbaserat resegarantisystem är att kostnaden för fondens finansiering ska bäras av konsumenterna genom ett smärre påslag på priset för researrangemangen. Eftersom regeringens förslag innebär att de individuella garantierna ska beräknas utifrån resegarantipliktig omsättning och avgifterna till fonden betalas per resenär ser regeringen inte anledning att, såsom *Svenska Turistföreningen* föreslår, särbehandla företag som har en resegarantipliktig årsomsättning av mindre omfattning.

Fördelar med en successiv övergång

En omedelbar övergång från dagens system till ett system med endast en kollektiv fond hade krävt att fonden direkt får tillgång till ett medel motsvarande dess målkapital. Ett sådant förfarande skulle innebära en alltför stor belastning för branschen.

Ett alternativ är att dagens system behålls till dess att fonden är fullt uppbyggd. Fördelen med en sådan ordning är att det är lätt att administrera och överblicka. För arrangörerna innebär det inte heller någon direkt ytterligare kostnad. För resenärerna innebär det dock att priset på resorna ökar något. Förutom prispåslaget per resa som ska finansiera fonden får resenärerna indirekt även betala arrangörernas kostnader för att ordna resegarantier. Det skulle vara mindre lämpligt att reseaktörerna (och i förlängningen resenärerna) är skyldiga att bygga upp en resegarantifond fullt ut och samtidigt ordna full individuell garanti.

Regeringen föreslår i stället en successiv övergång till det nya systemet. I takt med att fonden byggs upp ska de individuella garantierna minska i storlek. Det har inte framkommit några skäl att frånga utredningens beräkningar i denna del. När fondens kapital motsvarar 20 procent av målkapitalet ska således storleken på de individuella garantierna kunna minska till 80 procent av vad som hade krävts dessförinnan. När fondens kapital motsvarar 40 procent av målkapitalet ska storleken på de individuella garantierna kunna minska till 60 procent av vad som hade krävts dessförinnan, osv. När fonden är fullfinansierad, dvs. har nått sitt målkapital, ska storleken på de individuella garantierna bestämmas enligt det nya beräkningssättet, dvs. som 6,25 procent av reseaktörens resegarantipliktiga årsomsättning. Enligt utredningen kan denna övergångsfas förväntas pågå i ungefär fem år. I och med regeringens avsteg från utredningens förslag i fråga om avgifternas utformning kan övergången eventuellt ta något längre tid.

5.9 Betalningsskyldigheten ska kunna återaktiveras

Regeringens förslag: Skyldigheten att betala avgift ska gälla till dess resegarantifonden har nått sitt målkapital 1,5 miljarder kronor. Om resegarantifondens kapital minskar så att det understiger två tredjedelar av målkapitalet, dvs. 1 miljard kronor, ska skyldigheten att betala avgift till fonden återaktiveras.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens. Enligt utredningens förslag ska dock beslut om återaktivering inte gå att överklaga.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna del. *Kammarkollegiet* och *Sveriges advokatsamfund* anför dock att nivån för återaktivering bör höjas. *Förvaltningsrätten i Linköping* efterfrågar förtydligande av om skyldigheten att betala avgift upphör utan att särskilt beslut fattas av behörig myndighet.

Skälen för regeringens förslag: När resegarantifonden nått sitt målkapital, dvs. 1,5 miljarder kronor, ersätts dagens resegarantisystem med ett nytt system med en fullt uppbyggd fond i förening med

individuella garantier av mindre storlek. Samtidigt kommer skyldigheten att betala avgift till fonden att upphöra. *Förvaltningsrätten i Linköping* efterfrågar förtydligande av om skyldigheten att betala avgift upphör utan att särskilt beslut fattas av myndigheten. Avgiftsskyldigheten upphör när målkapitalet har nåtts. Detta måste kommuniceras av den ansvariga myndigheten.

På resemarknaden förekommer konkurser. Dessa konkurser kommer att leda till att fondens kapital tas i anspråk. En fråga att ta ställning till är därför med hur mycket fondens kapital ska tillåtas att minska innan skyldigheten att betala avgift till fonden behöver återaktiveras i syfte att bygga upp fonden på nytt.

Det förefaller inte vara en rimlig ordning att betalningskravet aktiveras så snart en konkurs har lett till en minskning av fondens kapital. En sådan ordning skulle vara alltför oberäknelig och leda till en omfattande administration för reseaktörer som då åter ska beräkna prispåslag på varje resa de säljer till en resenär. I stället bör tröskelvärdet för när skyldigheten att betala avgift återaktiveras anges som en viss del av fondens målkapital. Denna andel bör enligt regeringen vara två tredjedelar. Om resegarantifondens kapital skulle understiga 1 miljard kronor skulle det nämligen kunna sättas i fråga om resegarantisystemet uppfyller kraven på ett tillräckligt resenärsskydd som krävs enligt paketresedirektivet.

Vid en minskning av fondkapitalet till 1 miljard kronor skulle resegarantisystemet inte klara av att hantera en konkurs hos den i dagsläget största svenska aktören, i vart fall inte under högsäsong. Det förtjänar att nämnas att under 2008–2015 har utbetalningarna från resegarantin i genomsnitt uppgått till ca 865 000 kronor per år. Mellan 2016 och 2024 utbetalades totalt 68 129 550 kronor från resegarantier, dvs. omkring 7,6 miljoner kronor per år. Detta kan jämföras med att om resegarantifondens medel vid målkapitalet 1,5 miljarder kronor genererar ränteintäkter på så lite som en halv procent innebär det en årlig ränta på 7,5 miljoner kronor. Att resegarantifondens kapital skulle sjunka till mindre än två tredjedelar av målkapitalet är alltså i sig en extraordinär händelse och skulle förutsätta att någon av de tre största arrangörerna eller många av de medelstora arrangörerna gått i konkurs. Regeringens bedömning är att skälen som talar för att inte återaktivera skyldigheten att betala avgift vid mindre förluster i fonden motiverar att en kortare tids underfinansiering av resegarantisystemet kan tolereras. Regeringen anser således, till skillnad från *Kammarkollegiet* och *Sveriges advokatsamfund*, att skyldigheten att betala avgift till resegarantifonden ska återinträda när fondens kapital understiger 1 miljard kronor. Ett beslut om återaktivering av avgiftsskyldigheten ska meddelas av den ansvariga myndigheten. Ett sådant beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol enligt 30 § resegarantilagen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5.10 Aktörer som ansluter sig till resegarantisystemet i ett senare skede ska betala en startavgift

Regeringens förslag: En reseaktör som ansluter till det svenska resegarantisystemet när resegarantifonden är helt eller delvis uppbyggd ska – under alla förhållanden – betala avgift till fonden under de tolv första månaderna.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något förslag i denna del.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, bl.a. *Svensk Handel, Ticket Privatesor, TUI Sverige, Ving, Visita, SCR Svensk Camping, Svenska Resebranschföreningen* och *Svensk Turism*, påtalar att aktörer som ansluter till resegarantifonden när den är helt eller delvis uppbyggd får dra nytta av fonden utan att ha varit med och bidragit till dess finansiering. Dessa remissinstanser förespråkar därför att det införs en inträdesavgift för reseaktörer som ansluter till fonden i ett senare skede. Detta förslag lämnas även av *Sveriges Bussföretag* som också – som ett alternativ – föreslår att det nyanslutna reseaktörer inledningsvis ska behöva ordna högre individuella garantier.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen instämmer med de relativt många remissinstanser som anser att det behöver införas någon sorts inträdesavgift för reseaktörer som ansluter till fonden när den är helt eller delvis uppbyggd. I annat fall kan aktörer som ansluter till det svenska resegarantisystemet dra fördel av ett skydd som de inte själva varit med och finansierat. I det blandade system som regeringen föreslår kan i och för sig de individuella garantierna i någon mån fylla funktionen av en startavgift. De kan möjligen avskräcka oseriösa aktörer och skydda fonden från s.k. välfärdsbrottslighet. Regeringen anser dock inte att detta är en tillräcklig åtgärd.

Sveriges Bussföretag lyfter fram möjligheten att kräva att nyanslutna reseaktörer inledningsvis ska ordna högre individuella garantier. En sådan lösning har fördelen att den vid händelse av den nyanslutna aktörens insolvens tillser att fondens medel inte, eller i vart fall i mindre utsträckning, behöver tas i anspråk. Å andra sidan innebär inte denna lösning att fonden faktiskt tillförs några medel. Det blir således fråga om ett slags indirekt skydd för befintliga aktörer.

En annan möjlig ordning som regeringen övervägt är att aktörer som ansluter till fonden i ett senare skede betalar en engångssumma till fonden. En sådan ordning riskerar dock att bli ett etableringshinder, varför regeringen inte anser att det är lämpligt att gå vidare med en sådan reglering.

Ytterligare en möjlighet är att aktörer som ansluter till fonden i ett senare skede under alla förhållanden betalar avgift den första tiden, dvs. även om målkapitalet har nåtts och övriga aktörer inte längre är skyldiga att betala avgift till fonden. Regeringen ser fördelar med en startavgift av sådant slag, eftersom den på ett mer direkt sätt bidrar till fondens finansiering och således kommer kollektivet till del. För att den särskilda avgiftsskyldigheten ska vara påtaglig utan att bli alltför betungande synes tolv

månader vara en lämplig tidsperiod. Denna särskilda avgiftsskyldighet gör ingen skillnad då en aktör ansluter sig när det återstår mer än tolv månader tills fonden når sitt målkapital. Däremot gör den skillnad när fonden når sitt målkapital under de tolv första månader som en aktör är ansluten till fonden samt när en aktör ansluter till fonden när den är fullfinansierad.

5.11 Näringsidkare som inte är etablerade i ett land inom EES

Regeringens förslag: En resegaranti som en näringsidkare som inte är etablerad i ett land inom EES har ordnat ska kunna erkännas som en godkänd resegaranti enligt resegarantilagen. En förutsättning för ett sådant godkännande är att den ordnade garantin innebär en med lagen likvärdig skyddsnivå vid insolvens.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något förslag i denna del.

Remissinstanserna: *Expedia Group* lyfter fram bl.a. följande. Den föreslagna förändringen i det svenska resegarantisystemet är utformad för reseaktörer som är etablerade i Sverige och passar mindre bra för företag som är etablerade utanför EU/EES men ändå verkar på den svenska marknaden. *Expedia Group* har ordnat en paneuropeisk resegaranti som erbjuder svenska konsumenter ett hundra procentigt skydd. Denna resegaranti har godkänts av Kammarkollegiet enligt det nuvarande regelverket, men skulle inte kunna godkännas i det system som utredningen föreslår. En möjlig lösning är att företag som har låg risknivå och som kan bevisa att deras insolvensskydd uppfyller Kammarkollegiets krav ska kunna få sina befintliga arrangemang godkända även inom det nya systemet. Denna lösning skulle sannolikt ha störst betydelse för globala företag snarare än svenska och skulle säkerställa de globala företagens fortsatta deltagande i resegarantisystemet.

Skälen för regeringens förslag: Nuvarande 14 § resegarantilagen, som ger uttryck för principen om ömsesidigt erkännande, stadgar att en resegaranti som en näringsidkare har ordnat i enlighet med de bestämmelser som gäller för skydd vid insolvens i det land inom EES där näringsidkaren är etablerad ska erkännas som en godkänd resegaranti enligt denna lag.

Om en paketresa har satts ihop av en arrangör som är etablerad i ett land utanför EES är, enligt 4 § andra stycket resegarantilagen, den återförsäljare som är etablerad i ett land inom EES och erbjuder paketresan till försäljning skyldig att se till att paketresan omfattas av en resegaranti som är godkänd enligt denna lag.

Dessa två bestämmelser – 4 § andra stycket och 14 § – omfattar dock inte den kategori av internationella aktörer som *Expedia Group* ingår i, dvs. aktörer som inte är etablerade inom EES men som riktar sig direkt, inte via återförsäljare, till svenska konsumenter.

Globala aktörer som *Expedia Group* kan i dag få sin resegaranti godkänd av Kammarkollegiet och på så sätt ingå i det svenska resegarantisystemet.

Det får anses ligga i svenska konsumenters intresse att denna möjlighet kvarstår även framöver.

Förslaget om möjlighet till högre respektive lägre individuell garanti innebär i och för sig att det finns ett visst utrymme för flexibilitet och individuella bedömningar. Den bestämmelsen tar dock sikte enbart på de individuella garantierna och innebär inte att en aktör, som redan har ordnat ett fullgott insolvensskydd, kan vara med i det svenska resegarantisystemet utan att vara ansluten till resegarantifonden.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att en garanti som en näringsidkare, som inte är etablerad i ett land inom EES, har ordnat ska kunna erkännas som en godkänd resegaranti enligt resegarantilagen. En förutsättning för ett sådant godkännande är dock att den ordnade garantin innebär ett skydd mot ekonomisk skada vid insolvens som är likvärdigt med en resegaranti ordnad i enlighet med lagen.

6 Återbetalningskrav och värdebevis

6.1 Nuvarande reglering

Många tusentals resenärer över hela EU, vars resor fick ställas in på grund av covid-19, fick inte tillbaka sina pengar inom 14 dagar såsom föreskrivs i artikel 12.4 i paketresedirektivet. De nekades vidare antingen återbetalning, tvingades ta emot ett värdebevis, kunde inte kontakta arrangören, fick återbetalningen med avsevärd försening eller bara delvis.

Kammarkollegiet, som administrerar resegarantisystemet, hanterade 39 konkurser under åren 2020 och 2021 samt 7 konkurser under 2022. Av dessa ledde tre konkurser till kvotering. Kvotering innebär att garantibeloppet understiger summan av de sammanlagda kraven på ersättning från resegarantin, varvid de sökande får ersättning med ett mindre belopp än de varit berättigade till.

Flera av de resenärer som inte beviljades ersättning fick sina ansökningar avvisade. Ett vanligt scenario var att en paketresa, som skulle genomföras på våren 2020, ställdes in på grund av covid-19-pandemin och resenären fick ett värdebevis av bolaget, men använde det inte för att boka någon ny resa. Resenären ansökte om ersättning från resegarantin efter att bolaget försatts i konkurs. Kammarkollegiet avvisade ansökan eftersom kravet på ersättning inte hade framställts inom tre månader (se 10 § 4 resegarantilagen).

Ett annat scenario, där ansökan avslogs, var när en paketresa ställdes in till följd av covid-19-pandemin. Resenären fick välja att skjuta på resan eller få den återbetald. Resenären valde att skjuta på resan, men bokade inte någon ny sådan. Därefter gick bolaget i konkurs. Eftersom den ursprungliga resan ställts in på grund av covid-19-pandemin och inte arrangörens insolvens avslog Kammarkollegiet ansökan.

6.2 Paketresedirektivets bestämmelser om rätt till återbetalning

Artikel 17.1 i paketresedirektivet föreskriver att medlemsstaterna ska se till att arrangörer ställer säkerhet för återbetalning av alla betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning i den mån som de relevanta tjänsterna inte fullgörs som en följd av arrangörens obestånd.

I bl.a. Sverige har artikel 17.1 i paketresedirektivet uppfattats ställa krav på ett direkt samband mellan den bristande fullgörelsen och researrangörens insolvens (se 6 § resegarantilagen). De säkerheter som arrangörerna ställt till Kammarkollegiet har alltså inte ansetts kunna användas för att ersätta kostnader för resor som ställts in på grund av covid-19-pandemin och arrangören först senare blivit insolvent.

Frågan om direktivets omfattning i detta avseende kom att prövas i EU-domstolens avgörande den 29 juli 2024 i de förenade målen C-771/22 och C-45/23. Domstolen, som meddelade sitt avgörande i tiden efter att Resegarantisystemutredningen hade lämnat sitt betänkande, slog fast att artikel 17.1 ska tolkas så ”att den säkerhet som resenärer har vid paketresearrangörens obestånd är tillämplig när en resenär säger upp sitt paketreseavtal på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter med tillämpning av artikel 12.2 i detta direktiv, när researrangören efter uppsägningen hamnar på obestånd och resenären inte före obeståndets inträffande har erhållit full återbetalning av alla gjorda betalningar, något som vederbörande har rätt till enligt sistnämnda bestämmelse.” I EU-domstolens avgörande klargörs alltså att insolvensskyddet även ska omfatta situationer då en resa ställs in av annat skäl än reseaktörens insolvens och insolvensen inträffar först i ett senare skede.

EU-domstolens avgörande medför ett behov av ändringar i resegarantilagen. Noteras bör dock att avgörandet avser den situationen att resenären själv säger upp paketreseavtalet och att orsaken till detta är oundvikliga och extraordinära omständigheter (t.ex. en pandemi). Vidare tycks avgörandet ta sikte på återbetalningskrav, inte värdebevis.

6.3 Avbeställning av resan

6.3.1 Resenären avbeställer resan

Paketreselagen ger resenären en långtgående möjlighet att avbeställa resan. Resenären ska i så fall betala en avbeställningsavgift under förutsättning att arrangören begär det och att rätten att ta ut en sådan avgift framgår av paketreseavtalet. Arrangören får dock inte ta ut någon avgift om genomförandet av paketresan väsentligen påverkas av oundvikliga och extraordinära omständigheter på resmålet eller i dess omedelbara närhet. Detsamma gäller om transporten av passagerare till resmålet väsentligen påverkas av oundvikliga och extraordinära omständigheter (se 3 kap. 1 § paketreselagen).

Även om resan inte påverkats av några yttre omständigheter (pandemi, naturkatastrof, strejker eller liknande) kan alltså en resenär oavsett anledning välja att avbeställa resan. Resenären kan med andra ord få ett

krav på betalning från paketreseföretaget redan av det skälet att resenären inte längre är intresserad av att fullfölja resan. Paketreseföretagens intresse av förutsägbarhet tillgodoses genom att företagen har rätt att ta ut en skälig avbeställningsavgift.

6.3.2 Arrangören ställer in resan

Arrangören får under vissa omständigheter ställa in paketresan. Om färre personer än ett i paketreseavtalet angivet minimiantal har köpt resan får arrangören ställa in resan om arrangören inom en i avtalet angiven tid informerar resenären om att resan ställs in. Arrangörens rätt att ställa in resan på denna grund är dock begränsad. Till exempel får arrangören inte ställa in en resa som skulle vara längre än sex dagar senare än 20 dagar före avresa (3 kap. 8 § första stycket paketreselagen).

Av större betydelse för resegarantisystemet är arrangörens rätt att ställa in resan om den inte kan genomföras på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter (se 3 kap. 8 § andra stycket paketreselagen). Under covid-19-pandemin har ett mycket stort antal paketresor ställts in av arrangören (eller avbokats av resenären) på grund av pandemin.

6.4 Värdebevis i stället för återbetalning

Om en resa ställs in av arrangören har resenären rätt att få återbetalt vad denne betalt för resan och resenären har en ovillkorlig rätt att få betalt i pengar. Arrangören kan dock föreslå att resenären i stället ska få ett värdebevis som fungerar som ett betalningsmedel hos just det företag som resenären ursprungligen skulle resa med. För att ett värdebevis ska vara ett konkurrenskraftigt alternativ till pengar erbjuder arrangörerna inte sällan ett värdebevis till ett högre värde än det resenären skulle ha rätt till om resenären hade insisterat på att få återbetalningen i pengar.

6.5 En utvidgning av resegarantisystemet

Regeringens förslag: Värdebevis och ytterligare återbetalningskrav ska omfattas av resegarantisystemet. Denna utvidgning ska endast gälla paketresor, inte sammanlänkade researrangemang.

Med värdebevis avses tillgodohavande, vilket inte är äldre än ett år, som arrangören föreslagit för resenärer och som de frivilligt godtagit som ett alternativ till återbetalning. Värdebevis ska omfattas av resegarantisystemet endast till ett belopp motsvarande vad resenären skulle haft rätt att få återbetalt om han eller hon inte hade accepterat värdebeviset. Med återbetalningskrav avses krav på återbetalning som resenärer har rätt till enligt vad som följer av paketreselagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag till lagtext innehåller ingen begränsning som innebär att värdebevis ska omfattas av resegarantisystemet endast såvitt avser den

ursprungliga resans pris. Utredningen föreslår att det införs definitioner av värdebevis och återbetalningskrav i en särskild paragraf.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inte några särskilda synpunkter på förslaget. Ett antal instanser, bl.a. *Konsumentverket*, *Sveriges advokatsamfund* och *Sveriges konsumenter*, anger att de tillstyrker förslaget.

Konsumentverket anser dock att den föreslagna definitionen av värdebevis kan vara för snävt utformad och föreslår att definitionen breddas genom att kravet på att resenären ska ha föreslagits värdebeviset och frivilligt godtagit det stryks. *Kammarkollegiet* avstyrker förslaget i den del som avser återbetalningskrav som uppstår till följd av resenärens egen avbeställning. *Gar-Bo Försäkring* och *Vector Nordic* framhåller att förslaget ökar risken för garantigivare med högre premier som följd. *DER Touristik Nordic (Apollo)* och *Ving* anför att utvidgningen strider mot paketresedirektivet. *Förvaltningsrätten i Linköping* påpekar att det inte framgår av förslaget till lagtext att resenären endast ska få ersättning motsvarande återbetalningskravet, även om värdebeviset har ett högre värde. Domstolen anför vidare att det är oklart om utredningen har avsett att även värdebevis avseende sammanlänkade researrangemang ska omfattas av bestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag

Resegarantisystemets omfattning

Paketresedirektivet är, som bl.a. *DER Touristik Nordic* framhåller, ett fullharmoniseringsdirektiv, såvida inte annat föreskrivs i direktivet (jfr artikel 5). Bestämmelserna om skydd vid obestånd innebär emellertid inte en fullständig harmonisering. Regeringen bedömde vid genomförandet av dessa bestämmelser att även om det är möjligt att, under vissa förutsättningar, ha nationella krav på resegaranti som inte omfattas av direktivet så finns det tydliga fördelar med att insolvensskyddet utformas på ett liknande sätt inom EU (se prop. 2017/18:226 s. 22 och 23). Regeringen anser alltså att det är en fördel att regelverket inom EU är så enhetligt som möjligt.

Sluppmässiga utfall i det nuvarande systemet

Kammarkollegiet har rapporterat att en stor del av ansökningarna om ersättning ur resegarantisystemet som gjorts till följd av pandemins utbrott har avslagits eftersom resegarantilagens bestämmelser inte blir tillämpliga i dessa fall. Dessa resenärer kan sägas "hamna mellan stolarna" och många resenärer har till Kammarkollegiets handläggare uttryckt en frustration över gällande lagstiftning på området.

Ytterligare återbetalningskrav ska omfattas av resegarantisystemet

Om resenären avbeställer eller arrangören ställer in resan ska arrangören utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar betala tillbaka det som resenären har betalat för resan med avdrag för eventuell avbeställningsavgift (se 3 kap. 9 § paketreselagen). Dessa återbetalningskrav har, typiskt sett, inte uppkommit till följd av arrangörens insolvens och täcks således inte av resegarantin. Det sagda innebär att den resenär som fick sin resa

inställd på grund av covid-19-pandemin och där arrangören inte verkställde återbetalning i enlighet med lagen inte kunde få ersättning från resegarantin om arrangören först vid ett senare tillfälle blev insolvent.

Resegarantisystemet är i grunden ett konsumentskydd. Ett sådant skydd bör vara uppbyggt på ett sådant sätt att det tar till vara konsumentens behov av förutsebarhet. Att resan ställts in av en annan yttre orsak än arrangörens insolvens har i detta sammanhang mindre betydelse. Regeringen föreslår därför att den resenär som betalat en resa som sedan blivit inställd ska vara berättigad till ersättning från resegarantin även i de fall då arrangören blir insolvent först senare.

Regeringen konstaterar att bl.a. *Kammarkollegiets* synpunkt i denna del – att återbetalningskrav som uppstår till följd av resenärens egen avbeställning inte bör omfattas av resegarantisystemet – framfördes i tiden före det tidigare nämnda avgörandet från EU-domstolen. I ljuset av EU-domstolens tidigare nämnda avgörande anser regeringen inte att det finns skäl att göra skillnad beroende på om anspråket uppkommit till följd av arrangörens eller resenärens aktivitet. EU-domstolens avgörande medför också att det saknas tillräckligt utrymme att ta hänsyn till det som *Gar-Bo Försäkring* och *Vector Nordic* anför om ökad risk för garantigivare med högre premier som följd.

Förvaltningsrätten i Linköping framför att det är oklart om denna utvidgning avser även sammanlänkade researrangemang. Utvidgningen avser endast paketresor. För sammanlänkade researrangemang saknas motsvarande skäl till utvidgning.

Värdebevis ska omfattas av resegarantisystemet

Mot bakgrund av covid-19-pandemin utfärdade Europeiska kommissionen den 13 maj 2020 en rekommendation om värdebevis som erbjuds resenärer som ett alternativ till ersättning för inställda paketresor. Endast sådana värdebevis som resenären frivilligt godtar i stället för återbetalning av pengar behandlas i rekommendationen. Värdebevis som uppfyller vissa uppställda krav i rekommendationen bör, enligt kommissionen, omfattas av ett tillräckligt effektivt och robust skydd mot researrangörens insolvens. Kammarkollegiet gjorde i ställningstagande som redovisades den 31 augusti 2020 bedömningen att vouchrar och liknande värdebevis som arrangörer erbjuder till sina kunder vid inställda resor i stället för återbetalning i pengar inte omfattas av reseföretagens resegaranti. Som skäl för bedömningen angavs bl.a. att ett värdebevis inte utgör ett paketreseavtal (jfr 6 § resegarantilagen) och att ett paketreseavtal uppstår först om resenären löser in värdebeviset mot en ny resa.

För att värdebevis ska vara ett attraktivt alternativ behöver dessa, från resegarantisynpunkt, likställas med återbetalningskrav. En resenär som accepterar ett värdebevis bör alltså inte hamna i ett sämre läge än en resenär som insisterat på sin rätt till återbetalning. Regeringen anser således, och i ljuset av det tidigare nämnda avgörandet från EU-domstolen, att även värdebevis ska omfattas av resegarantisystemet. De värdebevis som ska omfattas bör uppfylla de krav som kommissionen uppställt i sin rekommendation. Regeringen anser alltså, till skillnad från *Konsumentverket*, att det inte är lämpligt att resegarantisystemet även ska omfatta värdebevis som inte godtagits frivilligt av resenären. EU-

domstolens avgörande medför också att det saknas tillräckligt utrymme att ta hänsyn till det som *Gar-Bo Försäkring* och *Vector Nordic* anför om ökad risk för garantigivare med högre premier som följd.

Det bör nämnas att det förekommer en sorts värdebevis som inte har sitt ursprung i en avbeställd eller inställd resa. Det är då fråga om rena presentkort som köpts för att vid ett senare tillfälle användas för att betala för en resa. Resegarantisystemet syftar till att säkerställa skyddet för en resenär som betalat för en resa men inte ännu genomfört den. Att låta dessa presentkort omfattas av resegarantin skulle visserligen rimma väl med det syftet. Kostnaderna för att ordna resegaranti för presentkorterna kan dock antas bli mycket höga. Regeringen anser därför att endast värdebevis som resenären accepterat som ett alternativ till återbetalning för en redan betald resa bör omfattas av resegarantisystemet.

Det förekommer även att arrangörer, i syfte att göra värdebevisen till ett attraktivt alternativ till återbetalning i pengar, låter värdebevisen omfatta en högre summa än priset på den inställda resan. Om en resenär som har accepterat ett värdebevis som uppgår till t.ex. 125 procent av priset på den inställda resan skulle ha rätt att få hela summan ersatt vid en konkurs så hamnar resenären i en förmånligare ställning än den som fått kostnaden återbetald. Regeringen föreslår därför att värdebevis endast ska omfattas av resegarantisystemet såvitt avser den ursprungliga resans pris. I linje med vad *Förvaltningsrätten i Linköping* anför så bör detta tydligt framgå av lagtexten. Detta kommer att innebära att prövningen av ersättningsanspråken blir något mer ingående, men i de flesta fall torde en resenär som vill begära ersättning ha tillgång till den ursprungliga bokningsbekräftelsen. Det finns även möjlighet att resans ursprungliga pris anges på värdebeviset.

Återbetalningskrav som arrangören dröjt längre än 14 dagar med att betala kan arrangören när som helst slippa att ordna resegaranti för genom att betala tillbaka pengarna. Annat gäller för värdebevis som resenären fått som alternativ till återbetalning. Om värdebeviset inte innehåller en tidsfrist som anger att värdebeviset förfaller om inte kunden använt det kommer den tid som arrangören är skyldig att ordna resegaranti i slutändan att avgöras av innehavaren av värdebeviset. Regeringen anser mot denna bakgrund att ett krav för att ett värdebevis ska omfattas av resegarantin är att det ska användas (för att betala en resa) inom tolv månader efter att det utfärdats. Regeringen är medveten om att även denna frist innebär att risken förflyttas i tiden och gör det svårt att prissätta garantiutställarens risk. En snävare frist än så, exempelvis sex månader, skulle dock sannolikt innebära att ett värdebevis skulle tappa i konkurrenskraft gentemot återbetalning. Flera av paketresorna som säljs i dag är tydliga nischresor. Den som hade tänkt att åka på solsemester på sommaren kan förmodligen inte tänka sig att i stället resa på vintern, och den som tänkt åka på en skidresa är sannolikt inte intresserad av att resa på sommaren.

Förvaltningsrätten i Linköping framför att det är oklart om denna utvidgning omfattar även sammanlänkade researrangemang. Utvidgningen avser endast paketresor. För sammanlänkade researrangemang saknas motsvarande skäl till utvidgning.

6.6 Tidsfrister för begäran om ersättning

Regeringens förslag: Rätten att begära ersättning från resegarantin får inte upphöra tidigare än tre månader från det att reseaktören har försatts i konkurs.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår dock att den befintliga tidsfristen ska kvarstå och att den nya tidsfristen ska införas som ett alternativ till denna.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna fråga. *Kammarkollegiet* är positivt till att ändra fristen, men föreslår i stället att det ska införas en bortre tidsgräns för hur sent efter att en resa ställts in som en resenär ska ha rätt att ansöka om ersättning för sitt återbetalningskrav. *Sveriges advokatsamfund* och *Svenska Bankföreningen* efterfrågar en längre frist, i vart fall för regresskrav.

Skälen för regeringens förslag

Tidsfristen bör ändras

Resegarantin får innehålla villkor som innebär att rätten till ersättning upphör efter viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att det står klart att den resetjänst som avses med begäran inte kommer att fullgöras (se 10 § 4 resegarantilagen). Denna reglering blir aktuell när arrangören ordnat garanti genom en försäkring. Försäkringsvillkoren som gäller för garantin får inte vara sämre än vad som framgår av reglerna i lagen.

Om en garanti har ordnats genom en betalningsutfästelse saknas i regel sådana villkor. Detsamma gäller om medel deponerats hos Kammarkollegiet. Under sådana förhållanden ska de villkor som framgår av 10 § 4 resegarantilagen tillämpas. Det innebär att det i dessa situationer finns en ansökningstid som måste iakttas om ansökan ska prövas.

Regelns nuvarande utformning hänger samman med att lagen är skriven för fall där resan ställs in som en följd av arrangörens insolvens. Under covid-19-pandemin var det dock vanligt förekommande att Kammarkollegiet avvisade ansökningar från resenärer som fått sin resa inställd men anmält anspråket till Kammarkollegiet mer än tre månader senare, när arrangören försatts i konkurs.

För att resenärer med återbetalningskrav och värdebevis inte ska gå miste om ersättning från resegarantin föreslår regeringen att fristen ska beräknas utifrån tidpunkten för näringsidkarens konkurs. Det nuvarande sättet att beräkna fristen förlorar därigenom sin praktiska betydelse och ska således utgå.

Regeringen noterar det som *Kammarkollegiet* anför om bortre tidsgräns och det som bl.a. *Svenska Bankföreningen* anför om en längre frist. Regeringen bedömer dock att det i vart fall för närvarande saknas skäl att göra ytterligare justeringar i regelverket i denna del.

7 Regressrätt

Regeringens förslag: Ersättning från resegarantin ska få betalas ut även till den som ersatt resenären för en fordran som han eller hon annars hade kunnat få ersättning för enligt resegarantilagen. Denna regressrätt ska omfatta juridiska personer som, i enlighet med en skyldighet som följer av lag eller avtal, har ersatt en resenär för ett krav på återbetalning enligt paketreselagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Den regressrätt som utredningen föreslår omfattar dock alla som ersatt resenären för ett krav enligt resegarantilagen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inte några särskilda synpunkter på förslaget. Ett antal instanser, däribland *Finansbolagens förening*, *Sveriges advokatsamfund* och *Svenska Resebranschföreningen*, tillstyrker förslaget. En del av de instanser som ställer sig positiva till förslaget har synpunkter på de närmare detaljerna. Bl.a. föreslår *Sparbankernas Riksförbund* att det ska förtydligas vart resenären i första hand ska vända sig med sitt ersättningsanspråk och *TUI Sverige* och *Ving* anser att regressrätten ska vara omedelbar. *Svensk Försäkring* anför att en möjlighet för försäkringsgivare att återkräva förskotterad ersättning ur resegarantifonden sannolikt skulle gynna konsumenten.

Gar-Bo Försäkring och *Vector Nordic* anför att införandet av en regressrätt skulle öka risken för garantiutställare och sannolikt leda till högre premier. *Göteborgs universitet* anser att förslaget kan ifrågasättas och att det medför kostnader som bör beaktas. *Svenska Bankföreningen* framför att det behöver förtydligas om det är kortutgivare eller kortinlösare som ska anses ha ersatt resenären och vilka underlag som ska krävas. Föreningen, liksom *Sveriges advokatsamfund*, anför att det skulle vara fördelaktigt med en förlängd tidsfrist för framställande av regresskrav.

Kammarkollegiet avstyrker förslaget och anför i huvudsak följande. Förslaget faller utanför resegarantilagens konsumentskyddande syfte och skulle kunna öppna upp för en marknad där företag tar över resenärens anspråk mot en avgift. Införandet av en regressmöjlighet skulle medföra en stor ökning av antalet ansökningar om resegaranti och därmed förlängda handläggningstider. Det skulle även medföra en ökning av antalet överklaganden till överinstanser. En regressrätt skulle vidare innebära att de berörda reseaktörerna gynnas på ett sätt som ingen annan näringsverksamhet gör.

Skälen för regeringens förslag

Kortreklamationer

Vid kreditköp kan köparen mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Om köparen på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs (se 29 § konsumentkreditlagen [2010:1846]). Vid köp med bankkort utan kredit gäller andra förutsättningar. I allmänhet har köparen även vid köp med ett bankkort

möjlighet att få en återbetalning. För resenärers del innebär detta att den som köpt ett researrangemang med ett kreditkort eller bankkort ofta kan få ersättning från kortföretaget om reseaktören blir insolvent.

Kortbetalningar bygger på att en kortinnehavare kan använda sitt kort för att betala sina köp och att beloppet dras från ett konto eller faktureras i efterhand. Säljaren får beloppet insatt på sitt konto i den egna banken. Denna process kan förenklat beskrivas på så sätt att köparen (resenären) och betalningsmottagaren (reseaktören) har varsin bank som tillhåller olika tjänster. Resenären får möjlighet att betala med kort genom sin bank (kortutgivare). För att reseaktören ska kunna ta emot kortbetalningar behöver den teckna ett avtal, s.k. kortinlösen, med sin bank. Resenären betalar med hjälp av sin bank (kortutgivare) som i sin tur förmedlar betalningen till reseaktören via dess bank (kortinlösare).

Kortföretag kan till följd av reglerna i konsumentkreditlagen bli tvungna att återbeta till resenärer vid reklamation. Kortföretagen har emellertid enligt sina avtal med kortinlösarna i regel möjlighet att regressvis kräva kortinlösarna på sådan återbetalning. Kortinlösaren har i sin tur ett avtal med den som har sålt resan vilket ger kortinlösaren rätt att kräva säljaren på ersättning för återbetalningen. På grund av de skyldigheter kortbolag har enligt konsumentkreditlagen eller avtal ställer kortinlösare ofta krav på säkerheter från arrangörer.

Syftet med bestämmelserna om resegarantier är att ge resenärer ett grundläggande konsumentskydd i händelse av reseaktörens insolvens. Detta talar enligt regeringens mening mot att, såsom förespråkas av *Sparbankernas Riksförbund*, införa en reglering som anger vart resenären i första hand ska vända sig med sitt ersättningsanspråk. Det är emellertid inte meningen att resenärer ska kunna bli överkompenserade genom att ersättning utgår både från resegarantin och t.ex. en försäkring. När en resenär ansöker om ersättning från resegarantin ska avdrag därför göras för ersättning som resenären redan har fått på annat sätt, om inte annat följer av villkoren för den individuella garantin (se 10 § 2 och 18 § resegarantilagen).

Kammarkollegiet ber mot denna bakgrund resenärerna att i ansökan om resegaranti ange om ersättning utgått från annat håll och, om så är fallet, hur mycket de fått. Om ersättning har tagits emot från annan minskar resenärens ersättning från resegarantin med motsvarande belopp. Kammarkollegiet skulle alltså avslå en ansökan om ersättning från resegarantin om det är visat att resenären redan fått ersättning från ett kortföretag.

Fördelar med en regressrätt

På grund av de skyldigheter som kortföretag har enligt konsumentkreditlagen eller på grund av avtal (kortreklamation) ställer kortinlösare alltså ofta krav på att arrangörer ska ställa säkerhet för eventuella betalningar som kortinlösaren kan komma att behöva göra. Storleken på den resegaranti som en reseaktör ställer till Kammarkollegiet påverkas inte av att aktören må ha ställt säkerhet till en kortinlösare. Reseaktörer har således ofta kostnader för såväl resegaranti som säkerhet till kortinlösare, dvs. en sorts dubbel kostnadsbörda för i princip samma ändamål. Onödigt

höga kostnader för reseaktörer riskerar att drabba konsumenter i form av högre priser på resor.

Den nuvarande utformningen av resegarantilagen innebär att ett kortföretag, som lämnat ersättning till en resenär vid reseaktörens insolvens, inte kan få ersättning från resegarantin. Regeringen anser att det kan vara lämpligt att införa en regressrätt för kortföretag (eller annan motsvarande aktör) som lämnat ersättning till en resenär vid reseaktörens insolvens. Det innebär att kortföretaget får inträda i resenärens rätt och alltså i sin tur begära ersättning från resegarantin. En sådan ordning kan, som bl.a. *Finansbolagens förening* fört fram, minska kortföretagens krav på att reseaktörer ska ställa säkerhet för eventuella betalningar.

Denna lösning betonar också resegarantisystemet som det primära skyddet för resenären. Det kortföretag som ersatt resenären har i praktiken besparat resegarantisystemet en utgift, och regeringen kan inte se att det skulle innebära några egentliga nackdelar att kortföretaget, och inte resenären, är den som tillerkänns ersättningen.

Regeringen anser sammanfattningsvis att införandet av en regressrätt är en åtgärd som kan minska reseaktörernas kostnader utan att drabba konsumenterna.

Utformningen av regressrätten

Resegarantilagen anger villkor som en resegaranti får innehålla (se 10 §). När Kammarkollegiet prövar en ansökan om ersättning från resegarantin gäller alla dessa villkor, om inte annat följer av villkoren i den individuella garantin (se 18 §). Bland villkoren som nämns i 10 § återfinns redan ett villkor om att ersättning får betalas ut till tredje part, nämligen ”den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären”. Det finns därmed systematiska skäl att införa en regressrätt genom att komplettera bestämmelsen i 10 § med en punkt om att ersättningen får betalas ut till den som ersatt resenären för det krav som han eller hon har enligt resegarantilagen.

Möjligheten att inträda i resenärens rätt bör inte begränsas till kortföretag. Även t.ex. ett försäkringsbolag kan ha ersatt resenären och bör ha möjlighet att få ersättning från resegarantin. Regeringen anser dock att det är lämpligt att förtydliga utredningens förslag på så sätt att det framgår att regressrätten enbart omfattar juridiska personer som har ersatt resenären enligt en skyldighet i lag eller avtal. Detta förtydligande har även bäring på *Svenska Bankföreningens* synpunkt angående vilken aktör – kortutgivare eller kortinlösare – som regressrätten tillfaller. Rätten att inträda i resenärens rätt och själv ansöka om ersättning från resegarantin tillkommer alltså den som faktiskt har ersatt resenären, typiskt sett kortutgivaren.

För att tredje man som ersatt resenären ska ha rätt till ersättning från resegarantin krävs att den, utöver att ersättning betalats ut till resenären, visar att resenären har rätt till ersättning från resegarantin. Tredje man måste alltså prestera samma bevisning som resenären skulle ha behövt prestera för att få ersättning från resegarantin, och dessutom bevisning till styrkande av att tredje man ersatt resenären. Införandet av en regressmöjlighet bör därmed inte öka risken för att resegarantisystemet missbrukas.

När det gäller *Svenska Bankföreningens* och *Sveriges advokatsamfunds* synpunkt om att förlänga fristen för framställande av regresskrav vill regeringen framföra följande. Regeringen föreslår i avsnitt 6.6 en ändring av sättet att beräkna fristen för begäran om ersättning inklusive framställande av regresskrav. Däremot bedömer regeringen inte att det vore lämpligt att ytterligare förlänga fristen för regresskrav.

Det kan givetvis förekomma att en resenär ansöker om ersättning från resegarantin och samtidigt, på grund av okunskap eller genom bedrägligt beteende, gör en kortreklamation och får ersättning även från kortföretaget. Om resenären redan har fått ersättning från resegarantin har inte den som redan ersatt resenären rätt till ersättning från resegarantin (se 10 § 2 och 3 och 18 §). Det är i stället rimligt att den som inträder i resenärens rätt till ersättning från resegarantin bär risken för att informationen som lämnas är korrekt.

Regeringen utesluter inte att införandet av en regressrätt kan, såsom *Kammarkollegiet* lyfter fram i sitt remissyttrande, öppna upp för en marknad där företag mot en avgift tar över resenärers krav på ersättning från resegarantin. Regeringen anser dock inte att detta överväger fördelarna med den föreslagna åtgärden.

8 Hemtransportfond för reguljärflyg

Regeringens bedömning: Det bör inte inrättas en hemtransportfond för reguljärflygresor utomlands.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att det ska inrättas en resegaranti i form av en fond som säkerställer hemtransport av resenärer som vid händelse av en flygbolagskonkurs befinner sig på en destination utomlands. Förslaget innebär bl.a. följande. Fonden ska finansieras genom att flygtransportföretag betalar en avgift till fonden om tre kronor per resenär för resor till en destination utomlands. Fondens målkapital ska vara 300 miljoner kronor. Kammarkollegiet ska administrera fonden och utöva tillsyn över lagens bestämmelser.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt om detta. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Expedia Group*, *Sveriges Konsumenter* och *Konsumentverket*, ställer sig positiva till utredningens förslag. Även *Svenska Resebranschföreningen* och *TUI Sverige* ställer sig positiva till förslaget men anser att avgiften borde vara högre. *Transportstyrelsen* tillstyrker också förslagen men föreslår ett antal justeringar och förtydliganden avseende förslaget till lag om hemtransportfond.

Andra, t.ex. *IATA*, *SAS*, *Svenska Flygbranschen*, *Svenskt Näringsliv* och *Kammarkollegiet*, avstyrker förslaget, i huvudsak med motiveringen att åtgärden inte behövs, att kostnaderna inte står i proportion till de positiva effekterna, att förslaget inte är tillräckligt underbyggt och att åtgärden skulle snedvrider konkurrensen till svenska bolags nackdel. Svenska Flygbranschen anför vidare att krav på att enbart svenska flygbolag bidrar

till en fond innebär en begränsning av deras befogenheter att sätta egna priser, vilket skulle kunna strida mot gemenskapsrätten.

Skälen för regeringens bedömning: I utredningens uppdrag ingick att ta ställning till om det finns skäl att införa ett resegarantisystem även för reguljära flygresor. Utredningen kom till slutsatsen att ett heltäckande resegarantisystem byggt på en flygresefond skulle innebära ett högt skydd för resenärerna, men att fondkapitalet skulle behöva vara mycket stort. Mot den bakgrunden bedömde utredningen att det mest lämpliga sättet att ge resenärerna ett grundläggande skydd vid flygbolagskonkurser vore att införa en mindre omfattande resegaranti som endast säkerställer hemtransport av resenärer som vid händelse av en flygbolagskonkurs befinner sig på en destination utomlands.

Några krav på att ett insolvensskydd ska inrättas för reguljära flygresor – eller för resor med tåg, båt eller buss – finns inte i paketresedirektivet eller i någon annan EU-rättsakt. Inrättandet av en hemtagningsfond skulle således innebära att Sverige inför krav på lufttrafikföretag som inte följer av EU-rättsliga krav.

Eftersom resenärer redan har en möjlighet att få konsulärt bistånd för hemresa anser regeringen att det kan ifrågasättas, såsom *Kammarkollegiet* lyfter fram, hur mycket en hemtransportfond skulle förbättra skyddet för resenärer. Det står däremot klart att inrättandet av en hemtransportfond skulle innebära ökade kostnader, inte minst för administration. Dessa kostnader skulle, såsom utredningens förslag är utformat, finansieras av de bolag som har tillstånd utfärdat i Sverige som ger rätt att utföra kommersiella flygresor. Regeringen anser, vid dessa förhållanden, att det inte finns tillräckliga skäl att inrätta en hemtransportfond.

9 Sanktioner

Regeringens förslag: Sanktionsavgift ska inte tas ut av näringsidkare som inte har underrättat myndigheten om att det har skett ändringar i de förutsättningar som legat till grund för beslutet att godkänna en resegaranti har ändrats.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Endast *Förvaltningsrätten i Linköping* yttrar sig om utredningens förslag och anför att om syftet är att sanktionsavgift ska kunna beslutas för den arrangör som inte ordnar individuell garanti så bör detta förtydligas.

Skälen för regeringens förslag: Som en följd av regeringens förslag om att ändra beräkningsgrunderna för de individuellt ordnade garantierna ska skyldigheten att anmäla ändrade förhållanden upphöra (nuvarande 16 §). Det i sin tur innebär att det i det nya resegarantisystemet inte längre är aktuellt att ha en sanktionsbestämmelse knuten till den skyldigheten. När det gäller *Förvaltningsrätten i Linköpings* synpunkt ska det även fortsättningsvis vara så att den som inte ordnar en tillräcklig resegaranti ska kunna drabbas av sanktioner. Detta gäller alltså oavsett om

underlåtenheten gäller den individuellt ordnade garantin, avgiften till resegarantifonden eller båda delarna.

10 Följdändringar och ändringar av redaktionell karaktär i resegarantilagen

Regeringens förslag: I resegarantilagen görs vissa ändringar som innebär i huvudsak att bestämmelserna anpassas till det nya resegarantisystemet som består av två delar, dvs. en kollektiv fond i förening med individuellt ordnade garantier.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens, men omfattar färre ändringar av aktuellt slag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Vissa formuleringar i resegarantilagen är utformade på ett sådant sätt att de behöver justeras i och med övergången från ett system med enbart individuellt ordnade garantier till ett system som även omfattar en fond. Det behöver således göras vissa ändringar av närmast redaktionell karaktär. Det är exempelvis nödvändigt att formuleringar av typen ”en resegaranti som är godkänd enligt denna lag” ersätts med ”resegaranti enligt denna lag”. Vidare anser regeringen att det, sett till lagens systematik, finns fördelar med att samla lagens regler om att vissa uppgifter ska lämnas på heder och samvete i en gemensam bestämmelse. I vissa bestämmelser finns vidare, som en följd av att det införs nya paragrafer, ett behov av att justera hänvisningar till andra bestämmelser. Vidare påkallar ändringen av beräkningsgrunderna för de individuellt ordnade garantierna ett par följdändringar. Detta gäller såväl regeln om hur den handläggande myndigheten ska bedöma om en individuellt ordnad garanti kan godkännas som regeln om reseaktörens skyldighet att anmäla ändrade förutsättningar.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna ska genomföras i två etapper fördelat på två ändringsförfattningar. Den första ändringsförfattningen, som ska träda i kraft den 1 april 2026, innebär i huvudsak att uppbyggnaden av resegarantifonden startar samtidigt som de individuella garantierna beräknas på samma sätt som förut, men successivt tillåts minska i storlek allteftersom fonden byggs upp. Fondens medel ska kunna tas i anspråk direkt. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla för resor där avtalet om resan har ingåtts före ikraftträdandet.

Den andra ändringsförfattningen ska träda i kraft när fonden är fullfinansierad – vid den tidpunkt som regeringen bestämmer – och innebär i huvudsak att reglerna om en successiv nedtrappning av de individuella garantierna upphävs och att de individuella garantierna i stället ska motsvara 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Vidare innebär den andra ändringsförfattningen att en regressrätt införs och att resegarantisystemets tillämpningsområde utvidgas till att omfatta även värdebevis och ytterligare återbetalningskrav. Bestämmelserna om sanktionsavgift vid bristande underrättelse om ändrade förhållanden ska dock även fortsättningsvis gälla för överträdelser som har begåtts före ikraftträdandet.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens. Utredningen föreslår att bestämmelserna om finansiering och förvaltning av resegarantifonden ska träda i kraft den 1 juli 2024 medan övriga lagändringar ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Vidare föreslår utredningen att nedtrappningen av de individuella garantierna ska regleras i övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. *DER Touristik Nordic (Apollo)*, *Visita* och *Svensk Sjöfart*, framför att övergången till det nya systemet förutsätter viss tid för omställning, varför ikraftträdandet behöver senareläggas. *Ving* förtydligar att tiden för ikraftträdande måste ta hänsyn till behov av ny IT-utveckling hos arrangörerna samt att, som även *Svenska Resebranchföreningen* lyfter fram, paketresor ofta börjar säljas 1–1,5 år före avresa. Bl.a. *Svenska Resebranchföreningen*, *SCR Svensk Camping* och *Unlimited Travel Group* lyfter fram att utvidgningen av resegarantisystemets tillämpningsområde skulle kunna ske direkt om staten garanterade resegarantifonden under dess uppbyggnad. *Sveriges advokatsamfund* lyfter frågan om fonden ska få tas i anspråk för resenärers krav under uppbyggnadsfasen och betonar att resenärer annars riskerar att drabbas av att storleken på de individuella garantierna medges minska i takt med att fonden byggs upp. *Förvaltningsrätten i Linköping* anför att det kan krävas ytterligare analys av bestämmelserna om att de individuella garantierna ska kunna minska i takt med att fondens kapital ökar. *Kammarkollegiet* och *Svenska Bankföreningen* betonar vikten av att införandet av en regressrätt och utvidgningen av systemet till att omfatta även värdebevis och ytterligare återbetalningskrav träder i kraft först när resegarantifonden är fullt uppbyggd. *Sveriges Konsumenter* är kritisk till att utvidgningen av resegarantisystemet till att omfatta även värdebevis och vissa andra återbetalningskrav inte genomförs förrän fonden är fullt uppbyggd och förespråkar någon annan tillfällig finansiering eller ett något högre prispåslag per biljett för att snabbare bygga upp fonden.

Skälen för regeringens förslag

Behovet av en stegvis övergång

Övergången från det nuvarande till det nya systemet ska ske på ett sådant sätt att den blir så lite betungande som möjligt för reseaktörerna samtidigt som konsumentskyddet upprätthålls. För att åstadkomma detta ska storleken på de individuella garantierna tillåtas att minska i storlek vartefter fonden byggs upp. För att upprätthålla ett gott konsumentskydd

anser regeringen, i likhet med *Sveriges advokatsamfund* och i linje med vad *Förvaltningsrätten i Linköping* anför, att fondens medel behöver kunna tas i anspråk under tiden som de individuella garantierna minskar i storlek. Det går därmed inte att avvakta med ikraftträdande av bestämmelserna om utbetalning av ersättning från fonden. Reglerna om inbetalning till och utbetalning från fonden samt reglerna om nedtrappningen av de individuella garantierna behöver alltså träda i kraft samtidigt. Som en följd av detta behöver även bestämmelsen om att de individuella garantierna ska tas i anspråk före fonden träda i kraft vid denna tidpunkt.

Först när fonden har nått sitt målkapital ska reglerna om årsomsättningsbaserad beräkningen av de individuella garantierna börja gälla. Vid samma tidpunkt ska även bestämmelsen om riskbaserad justering av storleken på den individuella garantin träda i kraft.

Utvidgat tillämpningsområde

Att utvidga tillämpningsområdet för resegarantin till att även omfatta värdebevis och ytterligare återbetalningskrav innebär ett ökat skydd för resenärerna. Detta kan tala för att låta utvidgningen ske så snart som möjligt. Regeringen bedömer dock att det inte finns utrymme för den här utvidgningen inom det nuvarande systemet. Om det alls skulle vara praktiskt genomförbart, skulle det i vart fall bli alltför kostsamt och få negativa effekter på marknaden. Frågan om en statlig garanti, som bl.a. *Svenska Resebranschföreningen* lyfter som en möjlig lösning, behandlas i avsnitt 5.8. Regeringen anser sammanfattningsvis att en utvidgning av tillämpningsområdet förutsätter att den föreslagna reformen av resegarantisystemet – införandet av en fond osv. – genomförs innan utvidgningen kan ske. Med detta hänger ändringen i 10 § 4 samman, som innebär att minimifristen för ansökan om ersättning från resegarantin ska utgå från konkurstillfället i stället för den tidpunkt då det står klart att den resetjänst som avses med begäran inte kommer att fullgöras. Även om det finns ett materiellt samband mellan denna ändring och den nyss nämnda utvidgningen av tillämpningsområdet anser regeringen att ändringen av fristen bör ingå i den första ändringsförfattningen och alltså träda i kraft den 1 april 2026. Det bör inte finnas några nackdelar med en sådan ordning, utan tvärtom anser regeringen att det finns fördelar med att genomföra så många ändringar som möjligt redan genom den första ändringsförfattningen.

Regressrätt

Införandet av en regressrätt för främst kortföretag kommer sannolikt att leda till fler krav på utfående av ersättning från resegarantin, varvid de i nuläget ställda garantierna inte skulle räcka till. För att, såsom *Kammarkollegiet* framhåller, undvika kvoteringsituationer bör regressrätten införas först när den nya resegarantifonden är fullt uppbyggd.

Två olika ändringsförfattningar

Av tydlighetsskäl anser regeringen att denna förändring i två steg bör utformas som två olika ändringsförfattningar, varav den första ska träda i kraft den 1 april 2026 och den andra när regeringen bestämmer. Avsikten

är att den andra ändringsförfattningen ska kunna träda i kraft när fonden är fullt uppbyggd och regleringen av övergången har spelat ut sin roll.

Övergångsbestämmelser

När den första ändringsförfattningen träder i kraft ska dock de äldre bestämmelserna fortsätta att gälla för resor där avtalet om resan har ingåtts före ikraftträdandet. Detta har främst den innebörden att resenärer som ingått avtal om en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang innan lagändringarna trädde i kraft inte kan få ersättning ur resegarantifonden. Dessa resenärer har inte varit med och bidragit till fonden och ska följaktligen inte heller få del av dess medel. Genom den andra ändringsförfattningen upphör bestämmelsen om sanktionsavgift vid bristande underrättelse om ändrade förhållanden att gälla. Det är dock tänkbart att det vid lagändringen redan pågår tillsynsärenden, varför det finns skäl att låta sanktionsbestämmelsen i den delen fortsätta att gälla för överträdelser som begåtts före ikraftträdandet.

12 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen innebär att resegarantisystemet blir mer robust och därigenom stärks konsumentskyddet på marknaden för paketresor och sammanlänkade researrangemang.

För berörda reseaktörer kan förslagen innebära ökade kostnader under fondens uppbyggnadsfas. På längre sikt bedöms förslagen leda till lägre kostnader för reseaktörerna, såväl direkta kostnader för resegarantierna som administrativa kostnader.

För den administrerande myndigheten innebär förslagen nya uppgifter med anledning av inrättandet av en resegarantifond. Dessa uppgifter avser förvaltning av fondens medel och handläggning av ärenden avseende in- och utbetalningar från fonden. Den kommande utökningen av resegarantisystemets tillämpningsområde och införandet av en regressrätt kan komma att medföra en ökad ärendetillströmning och således ett ökat resursbehov. Å andra sidan blir administrationen av de individuellt ordnade garantierna mindre komplicerad och således mindre resurskrävande.

Den ökade ärendetillströmningen hos den berörda myndigheten kan komma att innebära att även antalet överklaganden till förvaltningsdomstol ökar.

En ökad ekonomisk trygghet för resenärer bör ha en positiv samhällsekonomisk effekt.

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningens konsekvensutredning utgår från att Kammarkollegiet får till uppgift att starta upp och förvalta två fonder och sprida information om dessa samt att Kammarkollegiet bemyndigas att ordna hemtransport åt strandade resenärer. Utredningen bedömer att förslaget till regressrätt inte kommer att påverka Kammarkollegiets arbetsmängd.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser lämnar utredningens bedömning utan invändning. *Regelrådet* för fram att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet med det undantaget att redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig. Denna brist bedöms emellertid inte vara av sådan vikt att den blir avgörande för helhetsbedömningen som är att konsekvensutredningen uppfyller kraven. *Kammarkollegiet* anser att utredningens förslag saknar en närmare konsekvensutredning vad gäller bl.a. myndighetens kostnader för administration och informationsinsatser. Kammarkollegiet understryker vidare att förslaget i den del som gäller regressrätt skulle öka antalet ansökningar om ersättning från resegarantin och förlänga myndighetens handläggningstider. Bland de tillkommande arbetsuppgifter som myndigheten nämner återfinns att informera om det nya systemet, bygga upp och förvalta en fond, administrera inbetalningar under uppbyggnadsfasen och utbetalningar vid framtida konkurser, handlägga ett större antal ansökningar eftersom resegarantisystemet utvidgas, administrera fler ärenden om att deponera medel (som en följd av de lägre garantibeloppen för individuella garantier). Kammarkollegiet anför också att myndigheten under den tid som fonden byggs upp kommer att behöva beräkna resegarantier enligt dagens system samtidigt som den får en ny uppgift att kontrollera inbetalningar till fonden. Kammarkollegiet uppskattar att de tillkommande arbetsuppgifterna kommer att ta större resurser i anspråk. Under en implementeringsfas, då kollegiet behöver administrera dubbla system, bedöms resursbehovet motsvara tre till fyra heltidstjänster samt en årlig avgift från resegarantifondens avkastning för finansiering av förvaltningen samt ekonomiadministration. *Kammarrätten i Stockholm* framför att det saknas en analys av konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna. *Göteborgs universitet* saknar en analys av hur de ekonomiska effekterna kan tänkas samspela med miljö- och i synnerhet klimatpolitiska mål. *WE Travel Group* anför att förslagen innebär en ökad börda för såväl företagen som Kammarkollegiet och att kostnaderna i slutändan kommer att drabba konsumenterna i form av ökade priser.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för resenärerna

Regeringens förslag innebär att resegarantisystemets utformning ska ändras genom att en resegarantifond inrättas och de individuella garantierna minskar i omfattning. Risker för att de resenärer som drabbas ekonomiskt på grund av insolvens hos reseaktören inte får full ersättning bör minska i och med införandet av en kollektiv lösning, eftersom skyddet då inte är beroende av att den enskilda aktörens garanti är tillräcklig. Regeringens förslag i denna del torde därför innebära att resenärerna får ett bättre skydd.

Resegarantifonden föreslås byggas upp genom att reseaktörerna betalar en avgift till fonden per resenär. Avgiften kommer sannolikt i slutändan att betalas av resenärerna genom priset på arrangemanget.

Regeringens förslag innebär vidare att resegarantisystemet ska utvidgas till att även omfatta ersättningskrav som har sin grund i att en resa ställts in av andra skäl än paketresearrangörens insolvens. Förslaget innebär

vidare att även vissa värdebevis ska omfattas av resegarantisystemet. Förslagen i dessa delar innebär att de resenärer som med nuvarande lagstiftning inte har rätt till ersättning från resegarantin för återbetalningskrav och värdebevis får ett förbättrat skydd vid reseaktörens insolvens. Även ändringen av tidsfristen för att ansöka om ersättning från resegarantin innebär ett i vissa fall förbättrat, och i andra fall oförändrat, skydd för resenärerna.

Vidare föreslår regeringen att den som, i enlighet med en skyldighet som följer av lag eller avtal, har ersatt en resenär för ett krav på återbetalning som inte fullgjorts ska ha möjlighet att få ersättning från resegarantin. Förslaget bedöms få begränsade konsekvenser för resenärerna. För de flesta resenärer torde det inte spela någon roll om återbetalningen kommer från resegarantin eller om den kommer från exempelvis resenärens bank eller ett kortföretag. Eftersom kortföretagets möjlighet att få ersättning från resegarantin förutsätter att kunden har rätt till ersättning därifrån, kan det vid prövningen av kundernas kortreklamationer komma att efterfrågas mer dokumentation.

Konsekvenser för företagen

Förslaget om en resegarantifond som primär garanti och individuella garantier vid sidan av resegarantifonden bedöms kunna sänka företagens kostnader för resegarantierna väsentligt. Detta gäller inte minst små och medelstora företag. Vidare bedöms förslaget kunna sänka etableringshindren för mindre företag.

Regeringens förslag innebär att reseaktörer kommer att betala ett belopp motsvarande 0,6 procent av paketresans pris, respektive 0,6 procent av resenärens betalning till näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang, till dess att fonden är fullt uppbyggd. Därutöver innebär förslaget att reseaktörerna kan komma att åläggas att på nytt betala avgift till fonden om fondkapitalet minskar till följd av konkurser.

Det är rimligt att anta att reseaktörerna kommer att finansiera avgifterna till resegarantifonden genom att höja biljettpriserna i motsvarande mån. Detta kan leda till att paketresors och sammanlänkade researrangemangs konkurrenskraft minskar jämfört med andra sätt att resa. Vissa researrangörer har dessutom påtalat att det finns en risk för att svenska researrangörer kommer att tappa marknadsandelar till utländska researrangörer, som inte omfattas av någon motsvarande skyldighet att betala avgift till en resegarantifond. Detta är emellertid en konsekvens av att EU:s medlemsländer har olika resegarantisystem som alla kan innehålla olika fördelar och nackdelar för resenärer och researrangörer. Enligt regeringens mening kan det inte uteslutas att skyldigheten att betala avgift till resegarantifonden kan innebära att konkurrensen från utländska researrangörer ökar. Enligt regeringens bedömning vägs detta emellertid upp av att svenska företags kostnader för att ordna resegaranti kommer att, särskilt på lång sikt, minska.

Regeringens förslag innebär att reseaktörer som huvudregel ska ordna en individuell resegaranti motsvarande 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Enligt Resegarantisystemutredningens beräkningar ställer reseaktörerna i dag resegaranti motsvarande ungefär 22 procent av den resegarantipliktiga

årsomsättningen. Därmed innebär regeringens förslag att kostnaderna för de individuellt ställda garantierna kommer att minska. En övergång från dagens beräkningsmodell till att beräkna garantibeloppet som en bestämd andel av den resegarantipliktiga årsomsättningen bedöms av regeringen leda till att reseaktörerna kommer att behöva avsätta mindre resurser till administration.

Individuella garantier ska även fortsättningsvis kunna ordnas på olika sätt, t.ex. genom att medel deponeras eller genom att reseaktören ordnar en garanti via en bank eller ett försäkringsbolag. När det gäller garantier via bank eller försäkringsbolag finns det en omständighet som talar mot att kostnaderna för dessa kommer att minska i samma mån som storleken på de individuella garantierna: Förslaget innebär att den individuella garantin ska tas i anspråk i första hand. Den som säljer garantier måste således utgå från att förlusten vid en konkurs kommer att bli 100 procent av betalningsutfästelsen. Så har inte alltid varit fallet i det nu gällande systemet – det har förekommit att betalningsutfästelsen överstigit det belopp som Kammarkollegiet beslutat ska betalas ut. Å andra sidan finns det också omständigheter som talar för att kostnaderna kan komma att sjunka: Fler aktörer kan etablera sig på resegarantimarknaden och en ökad konkurrens kan leda till lägre priser.

Trots den osäkerhet som finns beträffande utvecklingen på resegarantimarknaden bedömer regeringen att förslaget om ett nytt resegarantisystem kommer att innebära sänkta kostnader för företagen. Detta medför i sig att etableringshindren för nya och särskilt mindre företag kommer att minska. Vissa nya företag som avser att bedriva särskilt riskfylld verksamhet kommer visserligen att behöva ordna en förhöjd garanti, men sannolikt kommer de allra flesta nystartade företag inte att behöva göra det. Slutligen innebär ett lägre garantibelopp att det i större omfattning blir möjligt att deponera garantibeloppet för det fall reseaktören inte hittar någon resegaranti att köpa.

Regeringens förslag om att utvidga resegarantisystemet till att även omfatta ytterligare återbetalningskrav och vissa värdebevis kommer att få konsekvenser för företag. Förekomsten av värdebevis på paketresemarknaden ökade kraftigt under covid-19-pandemin, men det är osäkert om de kommer att vara lika vanligt förekommande i framtiden. Konsekvenserna av förslaget att utvidga resegarantisystemet till att även omfatta värdebevis kan därför inte endast analyseras utifrån hur situationen har varit under de senaste åren.

En av svårigheterna med att bedöma konsekvenserna av att resegarantisystemet även ska omfatta värdebevis är att giltighetstiden för ett värdebevis generellt sett är längre än den tid som löper mellan betalning och genomförande av en paketresa. En resenär kan ha förskottsbetalat en resa flera månader före avresa. Om resan exempelvis ställs in några dagar före avresa och resenären blir erbjuden och accepterar ett värdebevis ska detta värdebevis, för att vara skyddat av resegarantisystemet, användas inom 12 månader från utfärdandedatum. Därefter följer en viss tid från det att värdebeviset används till dess att resan avslutas. Den tid under vilken reseaktören ska ordna resegaranti för den ursprungliga resan förlängs därmed väsentligt. Till detta kommer att reseaktören inte råder över hur snabbt resenären väljer att använda sitt värdebevis. Detta kan göra det svårt

att bedöma arrangörens risk för den som vill bedöma denna i syfte att sälja resegarantier och bestämma vilken premie som är rimlig.

Det kan inte uteslutas att förslaget kan komma att innebära en något ökad administration för företagen. Denna kan bl.a. bestå av att bevaka de utfärdade värdebevisen och rapportera om detta till den administrerande myndigheten. Regeringen konstaterar emellertid att många reseaktörer redan i dagsläget utfärdar värdebevis och att ett system för att bokföra detta rimligen redan finns tillgängligt.

Reseaktörer kan välja att inte utfärda värdebevis utan i stället återbetala beloppet till resenärer. Om värdebevisens långa giltighetstid skulle leda till problem på resegarantimarknaden kan man anta att reseaktörerna slutar att använda bevisen. Regeringens förslag syftar inte till att öka förekomsten av värdebevis på paketresemarknaden utan endast till att värdebeviset ska vara skyddat av resegarantin för det fall det utfärdas.

Även utvidgningen i den del som avser återbetalningskrav som uppstått av annan orsak än reseaktörens insolvens innebär typiskt sett att reseaktörerna behöver ställa garanti under en längre tid än när det gäller återbetalningskrav som uppstått till följd av reseaktörens insolvens.

Nämnda konsekvenser för företagen hade sannolikt blivit stora om utvidgningen av resegarantisystemet skulle genomförts med dagens sätt att organisera systemet. Regeringen bedömer dock att utvidgningen i mindre grad kommer att få konsekvenser för reseaktörerna när den genomförs tillsammans med regeringens förslag om ett nytt resegarantisystem.

Regeringens förslag att införa en regressmöjlighet i resegarantisystemet bedöms inte påverka kostnaderna för den resegaranti som en reseaktör är skyldig att ordna. Däremot bedömer regeringen att förslaget kommer att få andra positiva effekter för paketresearrangörer och andra som är skyldiga att ordna resegaranti. Det är vanligt förekommande att reseaktörer, utöver resegarantin, behöver ordna garantier för att kortföretag ska kunna täcka sina förluster för det fall kortkunder gör reklamationer efter att en arrangör gått i konkurs. Regeringens förslag i den här delen innebär att kortföretaget kan täcka sin förlust genom att få ersättning från resegarantin, om kundens krav också är ersättningsgillt enligt resegarantilagen. Konsekvenserna av detta är svåra att överblicka eftersom kortföretagens krav på garantier i huvudsak styrs av hur kortföretagen bedömer affärsrisken. Det är ändå regeringens bedömning att kraven på att researrangörer ska ordna garantier för att få tillgång till kortföretagens betalningssystem kommer att minska.

Regeringen bedömer att förslaget om en regressrätt kommer att få vissa effekter för de kortutgivare och kortinlösare som ska tillämpa förslaget. Detta kommer oundvikligen att leda till ett större mått av administration vid prövningarna av kortreklamationer.

Konsekvenser för det allmänna

Regeringens förslag till ett förbättrat resegarantisystem medför ändrade uppgifter för den myndigheten som ansvarar för att administrera systemet, vilket för närvarande är Kammarkollegiet. Regeringen bedömer att förändringen av den individuellt ställda garantin till att avse en fast andel av årsomsättningen kommer att förenkla myndighetens administration i den delen. Inrättandet av en fond innebär däremot tillkommande

arbetsuppgifter för myndigheten. Kammarkollegiet har uppskattat att de utökade ansvarsområdena motsvarar två heltidstjänster.

Regeringens förslag att införa en regressmöjlighet i resegarantisystemet bedöms kunna medföra en ökad ärendetillströmning till den ansvariga myndigheten. Utvidgningen av resegarantisystemet till att omfatta ytterligare återbetalningskrav och vissa värdebevis kommer att innebära att fler resenärer kan ansöka om ersättning från resegarantin. Det kan således antas att antalet ärenden som inkommer till myndigheten i händelse av insolvens hos en arrangör kommer att öka.

Regeringen bedömer att de kostnadsökningar som följer av förslagen kan hanteras inom myndighetens ramar.

Som en följd av den ökade ärendetillströmningen till den ansvariga myndigheten kan även fler överklaganden förväntas. Detta kan komma att påverka måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna, vilket bedöms kunna hanteras inom ram.

De föreslagna förändringarna kommer att kräva informationsinsatser riktade till framför allt de researrangörer och näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang och som ska ordna insolvensskydd enligt de nya reglerna. Informationen bör i första hand tillhandahållas av den myndighet som ansvarar för att administrera resegarantisystemet. Även Konsumentverket kommer att behöva uppdatera sin information om resegarantisystemet. Eventuella kostnadsökningar bedöms kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte få några konsekvenser för miljön eller för jämställdheten mellan kvinnor och män.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

2 § Med resegaranti avses i denna lag ett skydd mot ekonomisk skada som kan drabba resenärer till följd av insolvens hos arrangörer av paketresor eller näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang.

Resegaranti enligt denna lag ska ordnas dels i form av en individuell garanti, dels i form av en kollektiv resegarantifond.

I paragrafen återfinns lagens definition av begreppet resegaranti. I *andra stycket*, som är nytt, anges att resegaranti ska ordnas i form av dels en individuell garanti, dels en kollektiv resegarantifond. Den individuellt ordnade garantin kan ordnas i olika former så att reseaktörerna kan välja den lösning som passar deras verksamhet bäst. I 13 § anges att en individuellt ordnad garanti ska bestå av en betalningsutfästelse som har utfärdats av en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett försäkringsbolag

och som fullgörs efter uppmaning, en försäkring, deponerade medel, eller något annat likande åtagande. Den kollektiva resegarantifonden utgörs av medel som avsatts av reseaktörer i enlighet med vad som föreskrivs i 13 a–13 c §§. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

4 § Den som är arrangör av en paketresa är skyldig att se till att paketresan omfattas av resegaranti enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan paketresan erbjuds till försäljning.

Om paketresan har satts ihop av en arrangör som är etablerad i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), är den återförsäljare som är etablerad i ett land inom EES och erbjuder paketresan till försäljning skyldig att se till att paketresan omfattas av resegaranti enligt denna lag.

Paketresor som inte innefattar någon passagerartransport och för vilka betalning inte heller görs förrän efter det att paketresan har genomförts behöver inte omfattas av resegaranti.

I paragrafen regleras skyldigheten att ordna resegaranti för arrangörer av paketresor. I *första* och *andra stycket* görs justeringar för att anpassa bestämmelserna till det nya resegarantisystemet, dvs. ett system med både individuellt ordnade garantier och en resegarantifond. Justeringarna innebär att formuleringen ”en resegaranti som är godkänd enligt denna lag” ändras till ”resegaranti enligt denna lag”. Övervägandena finns i avsnitt 10.

5 § Den näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang är skyldig att se till att researrangemanget omfattas av resegaranti enligt denna lag. Skyldigheten ska fullgöras innan näringsidkaren vidtar åtgärder som möjliggör bokning av ett sammanlänkat researrangemang.

Om näringsidkaren inte ansvarar för någon passagerartransport som ingår i det sammanlänkade researrangemanget och inte heller tar emot betalning förrän efter det att researrangemanget har genomförts, behöver researrangemanget inte omfattas av resegaranti.

I paragrafen regleras skyldigheten att ordna resegaranti för näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang. I *första stycket* görs justeringar för att anpassa bestämmelsen till det nya resegarantisystemet, dvs. ett system med både individuellt ordnade garantier och en resegarantifond. Justeringarna innebär att formuleringen ”en resegaranti som är godkänd enligt denna lag” ändras till ”resegaranti enligt denna lag”. Övervägandena finns i avsnitt 10.

10 § En *individuellt ordnad garanti enligt denna lag* får innehålla villkor som innebär att

1. ersättningen får betalas ut till den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären,

2. ersättningen ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut, och

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att

arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka villkor som den individuellt ordnade resegarantin får innehålla.

I *första meningen* ersätts termen ”resegaranti” med ”individuellt ordnad garanti enligt denna lag” för att klargöra att det är den individuellt ordnade garantin, och alltså inte resegarantifonden, som åsyftas. Denna ändring är en följd av ändringen i 2 § andra stycket, vari numera anges att resegarantin utgörs av både en individuellt ordnad garanti och en fond. I *punkt 4*, som reglerar villkor om att rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, görs en ändring som innebär att fristen inte får vara kortare än tre månader från det att reseaktören har försatts i konkurs.

Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

11 § En näringsidkare ska anmäla sin verksamhet till den myndighet som avses i 12 §, om näringsidkaren avser att

1. bedriva verksamhet som arrangör,
2. genom förmedling eller på annat sätt underlätta uppkomsten av sammanlänkade researrangemang, eller
3. bedriva verksamhet som återförsäljare för en arrangör som är etablerad i ett land utanför EES.

Näringsidkaren ska lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att frågan om skyldighet att ordna resegaranti ska kunna prövas.

Paragrafen behandlar näringsidkares skyldighet att anmäla sin verksamhet och lämna nödvändiga uppgifter till den myndighet som administrerar resegarantisystemet.

Paragrafens *tredje stycke* om att näringsidkaren ska lämna uppgifterna på heder och samvete utgår och bestämmelsen överförs, av redaktionella skäl, till 21 §. Denna justering innebär inte några ändringar i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

12 § Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en *individuellt ordnad garanti och om nivån på garantin ska justeras enligt 12 a §*.

Vid prövningen ska hänsyn tas till

1. storleken på de sammanlagda betalningar som gjorts av resenärer för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang,
2. tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av resetjänsten, och
3. i förekommande fall, den uppskattade kostnaden för hemtransporter.

Myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart.

Paragrafen innehåller bestämmelser om prövningen av skyldigheten att ordna resegaranti och vilka förutsättningar som ska gälla för att en individuellt ordnad resegaranti ska godkännas och om dess nivå ska justeras.

Första stycket ändras i syfte att förtydliga att prövningen av om det finns förutsättningar att godkänna en garanti avser den individuellt ordnade garantin. Vidare görs ett tillägg som innebär att myndigheten också ska pröva om nivån på den individuellt ordnade garantin ska justeras enligt 12 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

12 a § *Vid prövningen enligt 12 § ska myndigheten godta att den individuellt ordnade resegarantin sänks med*

– 20 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om trehundra miljoner kronor,

– 40 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om sexhundra miljoner kronor,

– 60 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om niohundra miljoner kronor, och

– 80 procent när resegarantifonden för första gången nått ett kapital om 1,2 miljarder kronor.

Paragrafen, som är ny, reglerar övergången till det nya systemet. Den myndighet som regeringen bestämmer ska vid sin prövning enligt 12 § godta att reseaktörernas individuellt ordnade garantier minskar i storlek, i enlighet med de angivna procentsatserna, vartefter resegarantifonden byggs upp. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

13 § *En individuellt ordnad garanti ska bestå av*

1. en betalningsutfästelse som har utfärdats av en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett försäkringsbolag och som fullgörs efter uppmaning,

2. en försäkring,

3. deponerade medel, eller

4. något annat liknande åtagande.

Vid bedömningen av om det finns förutsättningar för att godkänna en garanti enligt 12 § ska det beaktas vilka krav på soliditet, likviditet, riskhantering och tillsyn som gäller för den som står för garantin.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka former av individuellt ordnad resegaranti som är tillåtna och vilka krav som, vid prövningen av om en garanti kan godkännas, ska beaktas avseende den som står för resegarantin.

I *första* och *andra styckena* görs justeringar i syfte att förtydliga att paragrafen tar sikte på den individuellt ordnade garantin. Justeringarna innebär att formuleringen "en resegaranti" ersätts med "en individuellt ordnad garanti" samt att "en resegaranti" och "resegarantin" ersätts med "en garanti" respektive "garantin".

Övervägandena finns i avsnitt 10.

13 a § *Resegarantifonden består av särskilt avsatta medel som endast får användas i enlighet med denna lag.*

När resegarantifondens kapital uppgår till 1,5 miljarder kronor är fonden fullt uppbyggd och har nått sitt målkapital.

Paragrafen, som är ny, beskriver resegarantifondens funktion i resegarantisystemet och anger målkapital.

I *första stycket* anges att resegarantifonden utgörs av särskilt avsatta medel som endast får användas i enlighet med resegarantilagen. Detta innebär att fondens medel inte får användas på sätt som saknar stöd i resegarantilagen. Enligt resegarantilagen får medlen tas i anspråk för att ersätta resenärer, säkerställa hemtransport och inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten, ersätta regresskrav och bekosta den ansvariga myndighetens förvaltning av medlen.

I *andra stycket* anges att resegarantifonden ska ha ett målkapital och när det uppnås ska fonden anses vara fullt uppbyggd. Detta målkapital fastställs till 1,5 miljarder kronor. Ytterligare bestämmelser om fondens kapital finns i 13 b och 13 c §§.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.3.

13 b § *Arrangörer av paketresor och näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ska betala en avgift till resegarantifonden.*

För paketresor ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av paketresans pris. För sammanlänkade researrangemang ska avgiften uppgå till ett belopp motsvarande 0,6 procent av de betalningar som näringsidkaren, som underlättar det sammanlänkade researrangemanget, mottar från resenären.

Skyldigheten att betala avgift ska gälla till dess resegarantifonden har nått målkapitalet enligt 13 a § andra stycket. Skyldigheten att betala avgift ska dock alltid gälla under de första tolv månader som en reseaktör är skyldig att ordna resegaranti enligt denna lag.

Paragrafen, som är ny, reglerar uppbyggnaden av resegarantifonden.

I *första stycket* framgår att arrangörer av paketresor och näringsidkare som förmedlar eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ska finansiera resegarantifonden genom att betala avgift till fonden. Av *andra stycket* framgår hur avgiftens storlek ska beräknas för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang. För paketresearrangörer motsvarar avgiften 0,6 procent av priset på paketresan. Även för sammanlänkade researrangemang motsvarar avgiften 0,6 procent, men inte av priset för hela det sammanlänkade researrangemanget utan av de betalningar som näringsidkaren som förmedlar eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang mottar från resenären i enlighet med 7 § resegarantilagen. Skyldigheten att betala avgift utgår från resenären, men det är alltså arrangören eller näringsidkaren som ansvarar för att betala avgiften. Avgift ska betalas för alla resenärer, även minderåriga som reser med vuxna. För definitionen av resenär, se 1 kap. 5 § paketreselagen (2018:1217).

Av *tredje stycket* framgår under vilken period det finns en avgiftsskyldighet, dvs. tills fonden har nått sitt målkapital. Den *andra meningen* i tredje stycket tar sikte på reseaktörer som ansluter till det svenska resegarantisystemet när fonden är helt eller delvis uppbyggd. Bestämmelsen föreskriver en skyldighet att, under alla förhållanden, betala avgift till fonden under de första tolv månader som reseaktören är ansluten till det svenska resegarantisystemet. Detta är alltså en sorts inträdes- eller startavgift och innebär i huvudsak följande. En reseaktör som ansluter sig till resegarantisystemet när fonden har nått sitt målkapital och den allmänna skyldigheten att betala avgift till fonden har upphört att gälla ska ändå betala avgift till fonden under de tolv första månaderna.

Vidare gäller att en reseaktör som ansluter sig till resegarantisystemet när det återstår exempelvis sex månader tills fonden når sitt målkapital ska betala avgift till fonden såväl de nämnda sex månaderna som sex månader från det att fonden nått sitt målkapital. Man kan också tänka sig det scenariot att fonden har varit fullt uppbyggd (1,5 miljarder kronor) men att kapitalet därefter minskat utan att nå nivån för återaktivering (1 miljard kronor). En reseaktör som ansluter sig i ett sådant skede ska betala avgift de första tolv månaderna, trots att övriga redan anslutna reseaktörer inte är skyldiga att betala avgift.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4 och 5.10.

13 c § Om resegarantifondens kapital, efter att ha varit fullt uppbyggt, minskar till under två tredjedelar av målkapitalet enligt 13 a § andra stycket ska den myndighet som regeringen bestämmer besluta att skyldigheten att betala avgift enligt 13 b § åter ska gälla.

Paragrafen är ny och reglerar under vilka förutsättningar skyldigheten att betala avgift till resegarantifonden återaktiveras.

Bestämmelsen blir tillämplig om resegarantifonden efter att ha varit fullt uppbyggd, dvs. har nått målkapitalet 1,5 miljarder kronor, minskar till under 1 miljard kronor. Om detta sker så ska arrangörer av paketsresor och näringsidkare som förmedlar eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang återigen betala avgift till fonden i enlighet med vad som anges i 13 c §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

14 § En resegaranti som en näringsidkare har ordnat i enlighet med de bestämmelser som gäller för skydd vid insolvens i det land inom EES där näringsidkaren är etablerad ska erkännas som en godkänd resegaranti enligt denna lag.

En resegaranti som en näringsidkare som inte är etablerad i ett land inom EES har ordnat får erkännas som en godkänd resegaranti enligt denna lag om den innebär ett skydd mot ekonomisk skada vid insolvens som är likvärdigt med en resegaranti ordnad i enlighet med lagen.

Paragrafen reglerar vissa internationella frågor med avseende på dels näringsidkare som är etablerade i ett land inom EES, dels näringsidkare som inte är det.

I paragrafens *andra stycke*, som är nytt, anges att en resegaranti som en näringsidkare som inte är etablerad i ett land inom EES har ordnat får erkännas som en godkänd resegaranti enligt resegarantilagen. En förutsättning för ett sådant erkännande är att den ordnade resegarantin innebär en skyddsnivå motsvarande en resegaranti ordnad i enlighet med resegarantilagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en *individuellt ordnad garanti* ska godkännas.

Paragrafen innehåller ett normgivningsbemyndigande. I paragrafen görs endast en mindre justering i syfte att förtydliga att paragrafen tar sikte på

den individuellt ordnade garantin. Justeringen innebär att formuleringen ”en resegaranti” ersätts med ”en individuellt ordnad garanti”. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Förvaltning av resegarantifonden

15 a § *Den myndighet som regeringen bestämmer ska förvalta resegarantifondens medel.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om resegarantifondens finansiering och förvaltning.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om resegarantifondens finansiering och förvaltning.

Första stycket anger att regeringen bestämmer vilken myndighet som ska förvalta resegarantifondens medel.

Andra stycket innehåller ett normgivningsbemyndigande för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela ytterligare föreskrifter om fondens finansiering och förvaltning. Sådana föreskrifter kan t.ex. avse de närmare formerna för medelsförvaltningen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

15 b § *Kostnaderna för att förvalta resegarantifondens medel och för att handlägga ärenden om finansiering av och ersättning ur fonden ska betalas ur fonden enligt de grunder som regeringen bestämmer.*

Paragrafen, som är ny, behandlar frågan om finansieringen av den ansvariga myndighetens arbete med resegarantifonden. De kostnader för medelsförvaltning och handläggning av ärenden som nämns i bestämmelsen ska betalas ur fonden enligt de grunder som regeringen bestämmer. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

17 § *Om inte annat följer av de villkor som gäller för en individuellt ordnad garanti, ska den myndighet som regeringen bestämmer pröva begäran om ersättning från garantin.*

Paragrafen behandlar frågan om behörighet att pröva ansökningar om utfående av ersättning från resegarantin såvitt gäller de individuellt ordnade garantierna. I paragrafen görs endast en mindre justering i syfte att förtydliga att paragrafen tar sikte på den individuellt ordnade garantin. Justeringen innebär att formuleringen ”en resegaranti” ersätts med ”en individuellt ordnad garanti”. Övervägandena finns i avsnitt 10.

17 a § *Den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva begäran om ersättning från resegarantin som innebär att resegarantifonden tas i anspråk.*

Paragrafen, som är ny, behandlar frågan om behörighet att pröva ansökningar om ersättning från resegarantin såvitt gäller resegarantifonden. Till skillnad från vad som gäller för en individuellt ordnad garanti är det inte möjligt för parterna själva att bestämma vilket organ som ska pröva begäran om ersättning som innebär att resegarantifonden tas i anspråk. Det är endast den myndighet som regeringen bestämmer som

kan fatta beslut om ersättning ur fonden. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

18 § När en begäran om ersättning från resegarantin ska prövas av en myndighet enligt 17 eller 17 a §, ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–9 §§. Om inte annat följer av de villkor som gäller för *garantin*, ska de villkor som framgår av 10 § tillämpas.

Av paragrafen framgår i vilken utsträckning resegarantin får tas i anspråk för att ersätta resenärer och vilka villkor som ska tillämpas när en myndighet prövar begäran om ersättning. I paragrafen sker två justeringar till följd av införandet av nya bestämmelser. Att en hänvisning till 17 a § läggs till innebär att bestämmelserna ska tillämpas även avseende ersättningsärenden som innebär att resegarantifonden tas i anspråk. Vidare ändras termen ”resegarantin” till ”garantin”. Övervägandena finns i avsnitt 10.

18 a § *Vid utbetalningar av ersättning enligt denna lag ska den individuellt ordnade garantin tas i anspråk i första hand.*

Paragrafen, som är ny, reglerar prioritetsordningen mellan resegarantifonden och den individuellt ordnade garantin vid en insolvens-situation. Eftersom den individuellt ordnade garantin som huvudregel endast motsvarar en del av de förväntade ersättningsanspråken från resenärerna så kommer den garantin i de flesta fall att understiga summan av de berättigade ersättningsanspråken. Det är mellanskillnaden mellan storleken på den individuellt ordnade garantin och summan av ersättningsbesluten som täcks av resegarantifonden. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

21 § Sådana uppgifter som anges i 11, 16 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

Paragrafen anger att vissa uppgifter ska lämnas på heder och samvete. Bestämmelsen kompletteras med en hänvisning till 11 § som reglerar näringsidkares skyldighet att anmäla sin verksamhet och lämna nödvändiga uppgifter till den myndighet som administrerar resegarantisystemet. Ändringen är en konsekvens av att 11 § tredje stycket om att näringsidkare ska lämna uppgifterna på heder och samvete utgår. Justeringen innebär således ingen ändring i sak utan regleringen av vilka uppgifter som ska lämnas på heder och samvete samlas i en och samma bestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 10.

24 § Om en näringsidkare, i strid med 4 eller 5 §, inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

En sanktionsavgift ska också tas ut av en näringsidkare som inte har underrättat myndigheten enligt 16 § om att de förutsättningar som legat till grund för beslutet att godkänna resegarantin har ändrats.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgift vid överträdelser av skyldigheten att ordna resegaranti och skyldigheten att anmäla ändrade förhållanden.

I *första stycket* görs en mindre justering i syfte att tydliggöra att bestämmelsen omfattar såväl skyldigheten att ordna individuell garanti som skyldigheten att betala avgift till resegarantifonden. Justeringen innebär att formuleringen ”en resegaranti” ersätts av ”resegaranti”.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande för resor där avtalet om resan har ingåtts före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 1* träder lagändringarna i kraft den 1 april 2026. De nya bestämmelserna är alltså tillämpliga i och med ikraftträdandet.

Av *punkt 2* framgår att äldre bestämmelser ska gälla i fråga om resor där reseavtalet har ingåtts före ikraftträdandet. Det innebär att de nya bestämmelserna inte är tillämpliga om reseavtalet har ingåtts före den 1 april 2026.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

13.2 Förslaget till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

6 § Resegarantin för en paketresa ska säkerställa att de betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som paketreseavtalet inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

Därutöver ska resegarantin säkerställa att en resenär får ersättning för återbetalningskrav som omfattas av 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen (2018:1217), i den utsträckning som kravet inte ersatts till följd av arrangörens insolvens. Detsamma ska gälla värdebevis som arrangörer erbjudit resenärer och som frivilligt godtagits som ett alternativ till sådan återbetalning som resenären har rätt till enligt 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen. Ersättningen från resegarantin ska dock begränsas till det belopp som resenären skulle haft rätt att få återbetalt om värdebeviset inte hade accepterats. Endast värdebevis som inte är äldre än ett år ska omfattas av resegarantin.

Om en passagerartransport ingår i paketresan ska resegarantin också säkerställa hemtransport, och inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten, i den utsträckning som passagerartransporten inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

Paragrafen anger vad resegarantin för paketresor ska omfatta.

Andra stycket är nytt och innebär att resegarantisystemet utvidgas till att omfatta ytterligare återbetalningskrav och vissa värdebevis.

Vad gäller återbetalningskrav innebär bestämmelsen att även andra återbetalningskrav än de som uppstår när paketreseavtalet inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens omfattas av resegarantin. De återbetalningskrav som omfattas är sådana som regleras i 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen (2018:1217), dvs. när arrangören är skyldig att

senast inom 14 dagar återbetala det som resenären har betalat för en resa till följd av t.ex. att arrangören har ställt in den. Återbetalningskrav som faller utanför 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen omfattas således inte.

Vad gäller värdebevis innebär bestämmelsen att värdebevis som frivilligt godtagits av resenärer som alternativ till återbetalning enligt 3 kap. 9 § första stycket paketreselagen omfattas av resegarantin. Det förekommer att paketresearrangörer låter värdebevisen omfatta en högre summa än priset på den inställda resan. För att resenärer som godtar ett värdebevis inte ska hamna i en mer förmånlig ställning än resenärer som föredrar kontant återbetalning, omfattar resegarantin endast värdebevis vad gäller ett belopp motsvarande vad resenären hade haft rätt att få återbetalt om värdebeviset inte hade accepterats. Detta innebär att resegarantin inte kan tas i anspråk för att ersätta den del av ett värdebevis som överstiger vad resenären hade haft rätt att få återbetalt om värdebeviset inte hade accepterats, typiskt sett det ursprungliga priset för paketresan. För att resenären ska ha rätt till ersättning från resegarantin för värdebevis krävs det att värdebeviset inte är äldre än ett år. Tiden räknas från datumet då värdebeviset utfärdades.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10 § En individuellt ordnad garanti enligt denna lag får innehålla villkor som innebär att

1. ersättningen får betalas ut till den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären,

2. ersättningen *till en resenär* ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut,

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare än tre månader från det att arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs, *och*

5. ersättningen får betalas ut till en juridisk person som, i enlighet med en skyldighet som följer av lag eller avtal, har ersatt en resenär för en fordran som resenären annars hade kunnat få ersättning för enligt denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka villkor som den individuellt ordnade resegarantin får innehålla. Paragrafen ändras även genom den första ändringsförfattningen.

I *punkt 2* görs tillägget ”till en resenär” som avses förtydliga att bestämmelsen i denna punkt endast är tillämplig när ersättningen betalas ut till en resenär och alltså inte ska tillämpas när ersättningen betalas ut till en juridisk person enligt den nya punkten 5.

Genom *punkt 5*, som är ny, införs en möjlighet för den som ersatt resenären att ansöka om och få ersättning från resegarantin. Bestämmelsen möjliggör för exempelvis kortföretag, som ersatt resenären sedan denne gjort en kortreklamation, att inträda i resenärens rätt och erhålla ersättning från resegarantin. Det är dock inte bara kortföretag som kan göra regressen gällande, utan även andra juridiska personer som har ersatt resenären i enlighet med en skyldighet som följer av lag eller avtal. Kraven på

bevisning för att få ersättning enligt denna regel är desamma som om resenären själv hade ansökt. Möjligheten för den som ersatt resenären att få ersättning från resegarantin förutsätter att resenären inte redan fått ersättning från resegarantin.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

12 § Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en individuellt ordnad garanti och om nivån på garantin ska justeras enligt 12 a § *andra stycket*.

Myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart.

Paragrafen innehåller bestämmelser om prövningen av skyldigheten att ordna resegaranti och vissa bemyndiganden.

I *första stycket* görs ett tillägg som innebär att hänvisningen justeras till relevant stycke i den nya 12 a §. Detta innebär att den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva om nivån på en individuellt ordnad garanti ska justeras med hänsyn till risken för att fondens medel ska behöva tas i anspråk.

Det tidigare andra stycket utgår. Det tidigare tredje stycket i vilket anges att myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart, blir således *det nya andra stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7 och 10.

12 a § Den individuella garanti som en arrangör eller en näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättar uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ordnar ska uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

Om det finns en särskild risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk ska reseaktören ordna en högre garanti än 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Om det i stället saknas risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk får en lägre garanti än 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen godtas.

Vid myndighetens prövning av om nivån på garantin ska justeras enligt *andra stycket* ska myndigheten utgå från reseaktörens ekonomiska förhållanden.

Paragrafen, som är ny, reglerar storleken på de individuellt ordnade garantierna.

Bestämmelsen i *första stycket* innebär en förändring av sättet att beräkna de individuellt ordnade garantiernas storlek. Där anges att en individuellt ordnad garanti ska uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Med resegarantipliktig årsomsättning avses resenärers betalningar för paketresor eller sammanlänkade researrangemang som omfattas av skyldighet att ordna resegaranti.

I *andra stycket* finns undantag från huvudregeln i första stycket. I *första meningen* anges att den individuellt ordnade garantin ska överstiga 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen om det finns en särskild risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk. I *andra meningen* anges att garantin ska få understiga 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen om det saknas risk för att fondmedlen kommer att behöva tas i anspråk. Av *tredje stycket* följer

att det är reseaktörens ekonomiska förhållanden som ska utgöra grunden för myndighetens prövning av om den individuella garantin ska vara högre eller lägre än 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

Bedömningarna enligt *andra stycket* tar sikte på reseaktörens verksamhet och om denna är sådan att det finns en särskild risk eller saknas risk för att resegarantifondens medel kommer att behöva tas i anspråk. I detta sammanhang är det väsentliga den individuella arrangörens ekonomiska stabilitet och risk för insolvens. Det kan exempelvis anses föreligga en sådan särskild risk enligt *första meningen i andra stycket* om en reseaktörs verksamhetsupplägg bedöms vara ekonomiskt riskfyllt eller om myndigheter såsom Konsumentverket tar emot ett ökat antal klagomål från konsumenter om uteblivna återbetalningar.

Vad gäller den *andra meningen i andra stycket* ankommer det på reseaktören att begära att en individuellt ordnad garanti av mindre storlek ska godtas och förse myndigheten med relevant underlag inför prövningen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

21 § Sådana uppgifter som anges i 11 och 20 §§ ska lämnas av näringsidkaren på heder och samvete.

Paragrafen anger att vissa uppgifter ska lämnas på heder och samvete. Hänvisningen till 16 § utgår eftersom den paragrafen utgår ur lagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.

24 § Om en näringsidkare inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgift vid vissa överträdelse enligt lagen. Det tidigare *andra stycket* utgår som en följd av att 16 § utgår ur lagen. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2. Bestämmelserna i 24 § i den äldre lydelsen gäller dock fortfarande för överträdelse som har begåtts före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 1* träder lagändringarna i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Av *punkt 2* framgår att 24 § i den äldre lydelsen ska gälla för överträdelse som har begåtts i tiden före ikraftträdandet. Det innebär att sanktionsavgift kan tas ut av en näringsidkare som inte har underrättat myndigheten enligt 16 § om att de förutsättningar som legat till grund för beslutet att godkänna resegarantin har ändrats om underlåtenheten hänförs sig till tiden före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV EU 2015/2302

av den 25 november 2015

om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning EG nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ¹,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ², och

av följande skäl:

- 1 Genom rådets direktiv 90/314/EEG ³ fastställs en rad viktiga konsumenträttigheter med anknytning till paketresor, i synnerhet vad gäller informationskrav, näringsidkares ansvar i samband med en paketresas fullgörande och skydd i händelse av att en arrangör eller en återförsäljare hamnar på obestånd. Det är emellertid nödvändigt att anpassa den rättsliga ramen efter marknadens utveckling för att göra den bättre lämpad för den inre marknaden, att undanröja tvetydigheter och att täppa igen luckor i lagstiftningen.
- 2 Turismen spelar en viktig roll för unionens ekonomi och paketresor, semesterpaket och paketarrangemang (nedan kallade *paketresor*) står för en betydande andel av resemarknaden. Resemarknaden har genomgått omfattande förändringar sedan antagandet av direktiv 90/314/EEG. Utöver traditionella distributionskedjor har internet blivit ett allt viktigare medium genom vilket resetjänster erbjuds eller säljs. Resetjänster kombineras inte bara i form av traditionella i förväg ordnade paketresor, utan kombineras ofta på ett kundanpassat sätt. Många av dessa kombinationer av resetjänster ligger antingen i en rättslig gråzon eller uppenbart utanför tillämpningsområdet för direktiv 90/314/EEG. Syftet med detta direktiv är att anpassa skyddets omfattning för att ta hänsyn till denna utveckling, att öka öppenheten och att förbättra rättssäkerheten för resenärer och näringsidkare.

¹ EUT C 170, 5.6.2014, s. 73.² Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 mars 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 18 september 2015 EUT C 360, 30.10.2015, s. 1. Europaparlamentets ståndpunkt av den 27 oktober 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT).³ Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang EGT L 158, 23.6.1990, s. 59).

- 3 I artikel 169.1 och 169.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att unionen ska bidra till att uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom åtgärder som antas enligt artikel 114 i EUF-fördraget.
- 4 Direktiv 90/314/EEG ger medlemsstaterna stort handlingsutrymme vad gäller införlivandet. Därför kvarstår betydande skillnader mellan medlemsstaternas lagar. Lagstiftningsmässig fragmentering innebär högre kostnader för företagen och hinder för dem som vill bedriva gränsöverskridande verksamhet, vilket begränsar konsumenternas valfrihet.
- 5 I enlighet med artiklarna 26.2 och 49 i EUF-fördraget ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser där fri rörlighet för varor och tjänster samt etableringsfrihet säkerställs. En harmonisering av de rättigheter och skyldigheter som följer av avtal med avseende på paketresor och sammanlänkade researrangemang krävs för att upprätta en verklig inre marknad för konsumenter på detta område, med rätt balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och företagets konkurrenskraft.
- 6) Den gränsöverskridande potentialen hos paketresemarknaden inom unionen utnyttjas för närvarande inte fullt ut. Skillnader i resenärskyddsregler mellan olika medlemsstater avskräcker resenärer i en medlemsstat från att köpa paketresor och sammanlänkade researrangemang i en annan medlemsstat, och det avskräcker likaså arrangörer och återförsäljare i en medlemsstat från att sälja sådana tjänster i en annan medlemsstat. För att göra det möjligt för resenärer och näringsidkare att till fullo dra nytta av den inre marknaden, samtidigt som en hög konsumentskyddsnivå säkerställs inom hela unionen, är det nödvändigt att ytterligare tillnära medlemsstaternas lagar avseende paketresor och sammanlänkade researrangemang.
- 7 Majoriteten av resenärer som köper paketresor eller sammanlänkade researrangemang är konsumenter i den mening som avses i unionens konsumentlagstiftning. Samtidigt är det inte alltid lätt att skilja mellan konsumenter och företrädare för småföretag eller yrkesverksamma som bokar resor med anknytning till sitt företag eller sitt yrke genom samma bokningskanaler som konsumenter. Det krävs ofta en liknande skyddsnivå för sådana resenärer. I andra änden av spektret däremot finns större företag eller organisationer som ordnar researrangemang på grundval av ett allmänt avtal, som ofta har ingåtts för flera researrangemang för en given period, t.ex. med en resebyrå. Den senare typen av researrangemang kräver inte en skyddsnivå utformad för konsumenter. Följaktligen ska detta direktiv gälla för affärsresenärer, inbegripet fria yrkesutövare eller egenföretagare eller andra fysiska personer, när de inte ordnar researrangemang på grundval av ett allmänt avtal. För att undvika sammanblandning med definitionen av termen *konsument* i annan unionsslagstiftning, ska personer som skyddas enligt detta direktiv benämnas *resenärer*.
- 8) Eftersom resetjänster kan kombineras på många olika sätt är det lämpligt att alla kombinationer av resetjänster med inslag som resenärer vanligtvis associerar med en paketresa betraktas som en paketresa, särskilt när separata resetjänster kombineras till en enda reseprodukt för vilka arrangören åtar sig ansvaret för ett avtalsenligt fullgörande. I enlighet med domstolens rättspraxis ¹⁾ bör det inte spela någon roll om resetjänster kombineras före kontakten med en resenär eller om kombinationen sker på begäran av eller i enlighet med ett urval som gjorts av resenären. Samma principer bör gälla oberoende av om bokningen görs över disk hos en näringsidkare eller online.
- 9) För öppenhetens skull bör paketresor åtskiljas från sammanlänkade researrangemang, där näringsidkare på internet eller med service över disk underlättar resenärers anskaffande av resetjänster, vilket resulterar i att resenären sluter avtal med olika resetjänstleverantörer, även genom sammanlänkade bokningsprocesser, som inte innehåller paketreseinslag och där det vore olämpligt att ställa samma krav som på paketresor.
- 10) Mot bakgrund av marknadsutvecklingen är det lämpligt att definiera paketresa mer i detalj på grundval av alternativa objektiva kriterier som huvudsakligen gäller det sätt på vilket resetjänster presenteras eller köps och när resenärer rimligen kan förvänta sig skydd enligt detta direktiv. Detta är exempelvis fallet då olika typer av resetjänster köps för samma resa eller semester vid ett enda försäljningsställe och dessa tjänster har valts innan resenären samtycker till att betala, dvs. inom ramen för samma bokningsprocess eller då sådana tjänster erbjuds eller debiteras till ett totalpris, och då sådana tjänster marknadsförs eller säljs med beteckningen *paketresa* eller en liknande beteckning som anger att det finns ett nära samband mellan de berörda resetjänsterna. Sådana liknande beteckningar kan vara t.ex. *kombinerat erbjudande*, *all inclusive* eller *totalarrangemang*.

¹⁾ Se domstolens dom av den 30 april 2002, Club-Tour, Viagens e Turismo SA mot Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido och Club Med Viagens Ld, C-400/00, ECLI:EU:C:2002:272.

- 11) Det bör även klargöras att resetjänster som kombineras efter ingäendet av ett avtal genom vilket en näringsidkare ger resenären rätt att välja bland ett urval av olika typer av resetjänster, exempelvis när det gäller paketresor i presentkortsform, utgör en paketresa. Dessutom bör en kombination av resetjänster betraktas som en paketresa då resenärens namn, betalningsuppgifter och e-postadress överförs mellan näringsidkarna och ett annat avtal har ingåtts senast 24 timmar efter det att bokningen av den första resetjänsten bekräftats.
- 12) Samtidigt bör sammanlänkade researrangemang åtskiljas från resetjänster som resenärer bokar på egen hand, ofta vid olika tillfällen, även om dessa ska ingå i samma resa eller semester. Sammanlänkade researrangemang via internet bör även åtskiljas från sammanlänkade webbplatser som inte syftar till att sluta avtal med resenären och från länkar genom vilka resenärer uteslutande informeras om ytterligare resetjänster på ett allmänt sätt, t.ex. då ett hotell eller en arrangör av evenemang på sin webbplats inbegriper en förteckning över alla operatörer som erbjuder transporttjänster till sin anläggning oberoende av eventuella bokningar eller om cookies eller metadata används för att placera reklam på webbplatser.
- 13) Särskilda regler bör fastställas för både näringsidkare med service över disk och via internet som, vid ett enda besök eller en enda kontakt med deras försäljningsställe, assisterar resenärer med att sluta separata avtal med enskilda tjänsteleverantörer och för näringsidkare verksamma på internet som, t.ex. genom sammanlänkade bokningsprocesser via internet, på ett riktat sätt underlättar anskaffandet av åtminstone en ytterligare resetjänst från en annan näringsidkare, då ett avtal ingås senast 24 timmar efter den tidpunkt då bokningen av den första resetjänsten bekräftats. Ett sådant underlättande kommer ofta att baseras på en kommersiell länk som innefattar ersättning mellan den näringsidkare som underlättar anskaffandet av ytterligare resetjänster och den andra näringsidkaren, oberoende av beräkningsmetoden för sådan ersättning som till exempel kan grundas på antalet klick eller på omsättning. Dessa regler skulle gälla exempelvis då en resenär, tillsammans med bokningsbekräftelsen avseende en första resetjänst, t.ex. ett flyg eller en tågres, mottar en inbjudan om att boka ytterligare en resetjänst som finns tillgänglig på det valda resmålet, t.ex. hotellinkvartering, med en länk till en annan tjänsteleverantörs eller förmedlares webbplats där bokningen kan göras. Medan dessa arrangemang inte bör utgöra paketresor i den mening som avses i detta direktiv, enligt vilket en arrangör är ansvarig för det korrekta fullgörandet av alla resetjänster, utgör sådana sammanlänkade researrangemang en alternativ affärsmodell som ofta befinner sig i nära konkurrens med paketresor.
- 14) För att säkerställa sund konkurrens och skydda resenärerna bör skyldigheten att tillhandahålla tillräckliga bevis för säkerhet för återbetalning av betalningar och hemtransport av resenärer vid obestånd även gälla sammanlänkade researrangemang.
- 15) Köp av enskilda resor som fristående resetjänster bör varken utgöra paketresor eller sammanlänkade researrangemang.
- 16) För att öka tydligheten för resenärer och göra det möjligt för dem att fatta väl underbyggda beslut beträffande de olika typer av researrangemang som erbjuds bör näringsidkare vara skyldiga att klart och tydligt ange om de erbjuder en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang, och ge information om motsvarande skyddsnivå, innan resenären samtycker till att betala. En näringsidkares redogörelse för den rättsliga karaktären hos den reseprodukt som marknadsförs bör motsvara den verkliga rättsliga karaktären hos produkten i fråga. Relevanta tillsynsmyndigheter bör ingripa i händelse av att näringsidkare inte tillhandahåller resenärerna korrekt information.
- 17) Endast kombinationen av olika typer av resetjänster, t.ex. inkvartering, transport av passagerare med buss, tåg, båt eller flyg samt uthyrning av motorfordon eller vissa motorcyklar bör beaktas när det gäller att identifiera en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang. Inkvartering för bostadsändamål, inbegripet för långvariga språkkurser, bör inte betraktas som inkvartering i den mening som avses i detta direktiv. Finansiella tjänster, som reseförsäkringar, bör inte betraktas som resetjänster. Vidare bör inte tjänster som egentligen utgör en del av en annan resetjänst betraktas som resetjänster i egen rätt. Detta inbegriper t.ex. transport av bagage som tillhandahålls som en del av transport av passagerare, mindre transporttjänster, t.ex. transport av passagerare som en del av en guidad tur eller transport från ett hotell och en flygplats eller en järnvägsstation, måltider, drycker och städning som tillhandahålls som en del av en inkvartering, eller tillgång till utrymmen inom anläggningen såsom simbassäng, bastu, spa eller gym för hotellgäster. Detta betyder också att i fall då, till skillnad från vid en kryssning, inkvartering över natten tillhandahålls som en del av en passagerartransport med vägfordon, tåg, båt eller flyg, bör inkvarteringen inte betraktas som en resetjänst i sig om det är tydligt att transportinslaget dominerar.

- 18) Andra turisttjänster, som inte utgör en del av transport av passagerare, inkvartering eller uthyrning av motorfordon eller vissa motorcyklar, kan vara t.ex. inträden till konserter, idrottsevenemang, utfärder eller evenemangsparker, guidade turer, skidpass och uthyrning av sportutrustning såsom skidutrustning, eller spabehandlingar. Men om sådana tjänster kombineras med endast en annan typ av resetjänst, t.ex. inkvartering, ska en pakettresa eller ett sammanlänkat researrangemang anses ha skapats endast om dessa står för en betydande andel av paketresans eller det sammanlänkade researrangemangets värde, eller marknadsförs som eller på annat sätt utgör ett väsentligt inslag i resan eller semestern. Om de andra turisttjänsterna står för 25 % eller mer av kombinationens värde bör dessa tjänster anses stå för en betydande andel av paketresans eller de sammanlänkade researrangemangens värde. Det bör klargöras att det inte ska utgöra en pakettresa när andra turisttjänster tillkommer, exempelvis till hotellinkvartering, som bokas som en fristående tjänst efter resenärens ankomst till hotellet. Detta får inte leda till att bestämmelserna i detta direktiv kringgås genom att arrangörerna eller återförsäljarna erbjuder resenären ett urval ytterligare resetjänster i förväg och därefter erbjuder sig att ingå avtal om dessa tjänster först när fullgörandet av den första resetjänsten har inletts.
- 19) Eftersom behovet av att skydda resenärer är mindre i samband med kortvariga resor, och för att bespara näringsidkarna onödig byråkrati, bör resor som varar mindre än 24 timmar och som inte inbegriper inkvartering samt pakettresor eller sammanlänkade researrangemang som erbjuds eller tillfälligt underlättas på ideell basis, och endast för en begränsad grupp med resenärer uteslutas från tillämpningsområdet för detta direktiv. Den sistnämnda gruppen kan t.ex. omfatta resor som anordnas högst några gånger per år av välgörenhetsorganisationer, idrottsklubbar eller skolor för deras medlemmar, och som inte erbjuds till allmänheten. Lämplig information om detta undantag bör vara allmänt tillgänglig för att se till att näringsidkare och resenärer har vederbörlig information om att dessa pakettresor eller sammanlänkade researrangemang inte omfattas av detta direktiv.
- 20) Detta direktiv bör inte påverka nationell avtalsrätt vad gäller aspekter som inte regleras här.
- 21) Medlemsstaterna bör förbli behöriga, i enlighet med unionsrätten, att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på områden som inte faller inom dess tillämpningsområde. Medlemsstaterna får således behålla eller införa nationell lagstiftning som motsvarar bestämmelserna i detta direktiv eller vissa av dess bestämmelser i förhållande till avtal som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde. Medlemsstaterna får t.ex. behålla eller införa motsvarande bestämmelser för vissa fristående avtal om resetjänster avseende en enskild resa (som t.ex. hyra av semesterbostäder) eller för pakettresor och sammanlänkade researrangemang som erbjuds eller tillhandahålls tillfälligt på ideell basis och för en begränsad grupp resenärer, eller för pakettresor och sammanlänkade researrangemang som omfattar en tidsperiod på mindre än 24 timmar och som inte inbegriper inkvartering.
- 22) Paketresornas främsta egenskap är att det finns en näringsidkare som i egenskap av arrangör är ansvarig för att resepaketet som helhet fullgörs enligt åtagandena. En näringsidkare, i typfallet en resebyrå med service över disk eller en internetresebyrå, bör endast i fall där en annan näringsidkare verkar som arrangör av en pakettresa kunna agera uteslutande som återförsäljare eller förmedlare och inte vara ansvarig som arrangör. Huruvida en näringsidkare verkar som arrangör för en viss pakettresa bör bero på näringsidkarens medverkan i tillkomsten av paketresan och inte på hur näringsidkaren beskriver sin verksamhet. Vid bedömning av huruvida en näringsidkare är arrangör eller återförsäljare ska det inte spela någon roll om näringsidkaren verkar på leveranssidan eller framställer sig som en agent som verkar för resenären.
- 23) Direktiv 90/314/EEG har gett medlemsstaterna stort handlingsutrymme att fastställa om återförsäljare, arrangörer eller både återförsäljare och arrangörer är ansvariga för att en pakettresa fullgörs. Denna flexibilitet har lett till oklarheter i en del medlemsstater om vilken näringsidkare som är ansvarig för fullgörandet av de relevanta resetjänsterna. Därför bör det i detta direktiv klargöras att arrangörerna är ansvariga för fullgörandet av de resetjänster som inbegrips i paketreseavtalet, såvida inte den nationella lagstiftningen föreskriver att både arrangören och återförsäljaren är ansvariga.
- 24) Vad gäller pakettresor bör återförsäljarna tillsammans med arrangören ansvara för att tillhandahålla förhandsinformation. För att främja kommunikation, framför allt i gränsöverskridande fall, bör resenärerna ha möjlighet att kontakta arrangören också via den återsäljare som de köpte paketresan av.
- 25) Resenären bör erhålla all nödvändig information innan paketresan köps, oberoende av om denna säljs genom distanskommunikation, över disk eller genom andra typer av distribution. När denna information lämnas bör näringsidkaren ta särskild hänsyn till specifika behov hos resenärer som är särskilt sårbara på grund av sin ålder eller fysiska tillstånd som näringsidkaren rimligen kunde förutse.

- 26 Viktig information, till exempel om resetjänsternas huvudegenskaper eller om priser, som tillhandahålls i annonser, på arrangörens webbplats eller i broschyrer som en del av förhandsinformationen bör vara bindande, såvida inte arrangören förbehåller sig rätten att ändra dessa inslag och förutsatt att sådana ändringar meddelas resenären på ett tydligt och begripligt sätt innan paketreseavtalet ingås. Mot bakgrund av den nya informations-tekniken, som på ett enkelt sätt möjliggör uppdateringar, finns det emellertid inte längre något behov av att fastställa specifika regler för broschyrer, medan det är lämpligt att säkerställa att ändringar av förhandsinfor-mationen meddelas resenären. Det bör alltid gå att ändra förhandsinformationen när båda parterna i paketreseavtalet uttryckligen godkänner det.
- 27) De informationskrav som fastställs i detta direktiv är uttömmande men bör inte påverka informationskrav som fastställs i annan tillämplig unionslagstiftning¹.
- 28 Arrangörerna bör tillhandahålla allmän information om de viseringskrav som gäller för destinationslandet. Information om ungefärlig tid för att erhålla visering kan tillhandahållas i form av en hänvisning till officiell information från destinationslandet.
- 29) Med beaktande av paketreseavtalens särdrag bör de avtalsslutande parternas rättigheter och skyldigheter fastställas med avseende på perioden före och efter paketresans början, i synnerhet om paketresan inte fullgörs enligt åtagandena eller om vissa omständigheter ändras.
- 30) Eftersom paketresor ofta köps långt innan de fullgörs kan oförutsedda händelser inträffa. Därför bör resenären under särskilda förhållanden ha rätt att överlåta ett paketreseavtal till en annan resenär. I sådana situationer bör arrangören kunna täcka sina utgifter, t.ex. om en underleverantör kräver en avgift för att byta ut resenärens namn eller för avbokning av en färdbiljett samt utfärdande av en ny.
- 31 Resenärer bör även ha möjlighet att säga upp paketreseavtalet när som helst före paketresans början mot en rimlig uppsägningsavgift, med beaktande av förväntade kostnadsbesparingar och intäkter från ett alternativt utnyttjande av resetjänsterna. De bör även ha rätt att utan uppsägningsavgift säga upp paketreseavtalet om oundvikliga och extraordinära omständigheter på ett betydande sätt kommer att påverka paketresans fullgörande. Detta kan t.ex. gälla krig, andra allvarliga säkerhetsproblem som terrorism, större risker för människors hälsa som utbrott av en allvarlig sjukdom vid resmålet eller naturkatastrofer som översvämningar, jordbävningar eller väderförhållanden som gör det omöjligt att resa säkert till resmålet enligt överenskommelse i paketreseavtalet.
- 32) Under särskilda omständigheter bör arrangören också ha rätt att säga upp paketreseavtalet före paketresans början utan att betala ersättning, t.ex. om minimiantalet deltagare inte har uppnåtts och avtalet innehåller ett förbehåll om denna möjlighet. Arrangören bör i sådana fall betala tillbaka alla betalningar som har gjorts avseende paketresan.
- 33) I vissa fall bör arrangörer ha rätt att ensidigt införa ändringar i paketreseavtalet. Resenärerna bör emellertid ha rätt att säga upp ett paketreseavtal vid väsentliga ändringar som påverkar något av resetjänsternas huvudinslag. Detta kan t.ex. vara fallet om resetjänsternas kvalitet eller värde minskar. Ändringar av avgångs- eller ankomsttider som anges i paketreseavtalet bör anses som väsentliga t.ex. om de skulle medföra att resenären

¹ Se: Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel" EGT L 178, 17.7.2000, s. 1 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36 samt Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 2111/2005 av den 14 december 2005 om upprättande av en gemenskapsförteckning över alla lufttrafikföretag som förbjudits att bedriva verksamhet inom gemenskapen och om information till flygpassagerare om vilket lufttrafikföretag som utför en viss flygning, samt om upphävande av artikel 9 i direktiv 2004/36/EG EUT L 344, 27.12.2005, s. 15, Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet EUT L 204, 26.7.2006, s. 1, Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer EUT L 315, 3.12.2007, s. 14, Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen EUT L 293, 31.10.2008, s. 3, Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning EG nr 2006/2004 EUT L 334, 17.12.2010, s. 1) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning EG nr 2006/2004 EUT L 55, 28.2.2011, s. 1.

drabbas av avsevärda olägenheter eller ytterligare kostnader, t.ex. ändring av transport eller inkvartering. Prishöjningar bör bara vara möjliga vid förändringar av priserna på bränsle eller andra kraftkällor för passagerartransport, avseende skatter eller avgifter som tas ut av en tredje part som inte direkt medverkar i fullgörandet av de resetjänster som omfattas av paketreseavtalet, eller växlingskurser som påverkar paketresan och endast om avtalet innehåller ett uttryckligt förbehåll om en sådan prishöjning och anger att resenären har rätt till en prissänkning motsvarande en sänkning av dessa kostnader. Om arrangören föreslår en prisökning på mer än 8 % av det totala priset bör resenären ha rätt att säga upp paketreseavtalet utan att betala någon uppsägningsavgift.

- 34) Specifika regler om rättsmedel vid bristande överensstämmelse vad gäller fullgörandet av paketreseavtal bör fastställas. Resenären bör ha rätt att få problem lösta och om en betydande andel av de resetjänster som ingår i paketreseavtalet inte kan tillhandahållas bör resenären erbjudas lämpliga alternativa arrangemang. Om arrangören inte avhjälpjer den bristande överensstämmelsen inom en rimlig period som fastställts av resenären bör resenären få göra så själv och begära ersättning för de nödvändiga utgifterna. I vissa fall bör det inte vara nödvändigt att specificera en tidsgräns, särskilt om omedelbar hjälp krävs. Detta skulle t.ex. gälla när resenären, på grund av att en buss som arrangören tillhandahållit är försenad, måste ta en taxi för att komma i tid till sitt flyg. Resenärer bör även ha rätt till en prissänkning, uppsägning av paketreseavtalet och/eller ersättning för skador. Ersättningen bör också täcka immateriell skada, så som ersättning för att resenären inte har kunnat njuta av resan eller semestern på grund av omfattande problem vid fullgörandet av de relevanta resetjänsterna. Resenären bör vara skyldig att utan onödigt dröjsmål och med beaktande av omständigheterna informera arrangören om all bristande överensstämmelse som resenären upplever under fullgörandet av en resetjänst som omfattas av paketreseavtalet. Underlåtenhet att göra så får tas i beaktande vid fastställande av lämplig prissänkning eller ersättning för skador i den utsträckning sådant meddelande hade inneburit att skadan hade kunnat undvikas eller minskas.
- 35) För att säkerställa en enhetlig tillämpning är det lämpligt att anpassa bestämmelserna i detta direktiv till internationella konventioner som reglerar resetjänster och till unionslagstiftningen om passagerares rättigheter. När arrangören är ansvarig för utebliven eller bristande fullgörelse av de resetjänster som ingår i ett paketreseavtal bör arrangören kunna åberopa de begränsningar av tjänsteleverantörers ansvar som anges i internationella konventioner, t.ex. konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter från 1999 Montrealkonventionen ¹⁾, fördraget om internationell järnvägstrafik från 1980 (Cotif) ²⁾ och 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods ³⁾. När det är omöjligt att säkerställa en resenärs återresa i rätt tid till avreseplatsen på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter bör arrangören stå för kostnaden för resenärens nödvändiga inkvartering under en period av högst tre nätter per resenär, såvida inte längre perioder fastställs i befintlig eller framtida unionslagstiftning om passagerarrättigheter.
- 36) Detta direktiv bör inte påverka resenärs rätt att lägga fram anspråk både enligt detta direktiv och enligt annan relevant unionslagstiftning eller internationella konventioner, så att resenärer också fortsättningsvis har möjlighet att rikta anspråk mot arrangören, transportören eller vilken som helst annan ansvarig part eller, vilket också är möjligt, mot flera parter. Det bör klargöras att en ersättning eller prissänkning som medges enligt detta direktiv och sådan ersättning eller prissänkning som medges enligt annan relevant unionslagstiftning eller internationella konventioner bör dras av från varandra i syfte att undvika överkompensering. Arrangörens ansvar bör inte påverkas av rätten att söka gottgörelse från tredje parter, inbegripet tjänsteleverantörer.
- 37) Om en resenär befinner sig i svårigheter under en resa eller semester bör arrangören vara skyldig att utan onödigt dröjsmål tillhandahålla lämpligt stöd. Sådant stöd bör huvudsakligen bestå av att i lämpliga fall tillhandahålla information om t.ex. hälso- och sjukvårdstjänster, lokala myndigheter och konsultärt stöd samt praktisk hjälp, t.ex. avseende distanskommunikation och alternativa researrangemang.

¹⁾ Rådets beslut 2001/539/EG av den 5 april 2001 om Europeiska gemenskapernas ingående av konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen) (EGTL 194, 18.7.2001, s. 38).

²⁾ Rådets beslut 2013/103/EU av den 16 juni 2011 om undertecknande och ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och den mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik om Europeiska unionens anslutning till fördraget om internationell järnvägstrafik Cotif av den 9 maj 1980, i dess ändrade lydelse enligt Vilniusprotokollet av den 3 juni 1999 EUT L 51, 23.2.2013, s. 1.

³⁾ Rådets beslut 2012/22/EU av den 12 december 2011 om Europeiska unionens anslutning till 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods, med undantag för artiklarna 10 och 11 EUT L 8, 12.1.2012, s. 1.

- 38) I sitt meddelande av den 18 mars 2013 med titeln *Skydd för passagerare i händelse av ett lufttrafikföretags insolvens* fastställer kommissionen åtgärder för att förbättra resenärers skydd i händelse av att ett lufttrafikföretag hamnar på obestånd, inbegripet bättre tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 261/2004¹ och förordning (EG) nr 1008/2008, samt engagemang med intressenter inom näringen, varvid en lagstiftningsmässig åtgärd i annat fall kan komma att övervägas. Det meddelandet avser köp av en enskild del, närmare bestämt flygresjetjänster, och avser därför inte skydd vid obestånd för sammanlänkade researrangemang.
- 39) Medlemsstaterna bör säkerställa att resenärer som köper en paketresa skyddas fullt ut i händelse av arrangörens obestånd. De medlemsstater i vilka arrangörer är etablerade bör säkerställa att dessa ställer säkerhet avseende återbetalning av alla betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning, samt, i den utsträckning en paketresa omfattar transport av passagerare, hemtransport av resenärer i händelse av arrangörens obestånd. Det bör dock vara möjligt att erbjuda resenärer en fortsättning av paketresan. Medlemsstaterna ska visserligen även fortsättningsvis kunna välja hur skyddet vid obestånd ska anordnas, men de bör säkerställa att skyddet är effektivt. Med effektivitet avses att skyddet bör göras tillgängligt så snart resetjänsterna, till följd av arrangörens likviditetsproblem, inte fullgörs, inte kommer att fullgöras eller kommer att fullgöras endast delvis eller när en tjänsteleverantör kräver att resenärerna ska betala för dem. Medlemsstaterna bör kunna kräva att arrangörer ska ge resenärerna ett intyg som dokumenterar en direkt rätt gentemot den som tillhandahåller skydd vid obestånd.
- 40) För att skyddet vid obestånd ska vara effektivt, bör det omfatta de förutsebara betalningsbelopp som berörs av arrangörens obestånd och, i tillämpliga fall, den förutsebara kostnaden för hemtransporter. Detta innebär att skyddet bör vara tillräckligt för att omfatta alla förutsebara betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning avseende paketresan under högsäsong, med beaktande av den period som förlutit från det att betalningarna mottagits till dess att resan eller semestern fullbordats samt, i tillämpliga fall, de förutsebara kostnaderna för hemtransporter. Detta kommer i allmänhet att innebära att skyddet måste omfatta en tillräckligt hög procentandel av arrangörens omsättning avseende paketresor, och får bero på faktorer som typen av paketresor som sålts, inbegripet transportmedel, resmål och eventuella juridiska restriktioner eller arrangörens åtaganden vad gäller storleken på förskottsbetalningar som denne kan godta och tidpunkten för dessa innan paketresan inleds. Eftersom skyddets nödvändiga omfattning kan beräknas på grundval av de senaste affärsuppgifterna, t.ex. den omsättning som uppnåtts under det senaste verksamhetsåret, bör arrangörerna vara skyldiga att anpassa skyddet vid obestånd i fall av ökade risker, inbegripet en betydande ökning av paketreseförsäljningen. Emellertid bör mycket osannolika risker, t.ex. risken att flera av de största arrangörerna samtidigt ska hamna på obestånd, inte behöva tas i beaktande för ett effektivt skydd vid obestånd, när detta på ett oproportionellt sätt skulle inverka på kostnaden för skyddet och därmed minska dess effektivitet. I sådana fall får återbetalningsgarantin begränsas.
- 41) Mot bakgrund av olikheterna i nationell lagstiftning och praxis avseende parterna i ett paketreseavtal och mottagande av betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning, bör medlemsstaterna tillåtas införa en skyldighet för återförsäljare att även teckna skydd vid obestånd.
- 42) I enlighet med direktiv 2006/123/EG är det lämpligt att fastställa regler för att förhindra att skyldigheter avseende skydd vid obestånd blir ett hinder för den fria rörligheten för tjänster och etableringsfriheten. Därför bör medlemsstaterna vara skyldiga att erkänna skydd vid obestånd enligt lagstiftningen i etableringsmedlemsstaten. För att underlätta det administrativa samarbetet och tillsynen av arrangörer och, i tillämpliga fall, återförsäljare som verkar i olika medlemsstater vad gäller skydd vid obestånd bör medlemsstaterna vara skyldiga att utse centrala kontaktpunkter.
- 43) Näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang bör ha skyldighet att informera resenärer om att de inte köper en paketresa och att de enskilda resetjänsteleverantörerna själva ansvarar för avtalsenligt fullgörande av sina avtal. Näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang bör dessutom ha skyldighet att tillhandahålla skydd vid obestånd för återbetalning av mottagna betalningar och, i den utsträckning de är ansvariga för transport av passagerare, för hemtransport av resenärer, och bör informera resenärer om detta. Näringsidkare som är ansvariga för fullgörandet av de enskilda avtal som utgör en del av ett sammanlänkat researrangemang omfattas av unionens allmänna konsumentskyddslagstiftning och sektorspecifik unionslagstiftning.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning EEG nr 295/91 EUT L 46, 17.2.2004, s. 1.

- 44) Medlemsstaterna bör, när de fastställer program för skydd vid obestånd i samband med paketresor och sammanlänkade researrangemang, inte förhindras att ta hänsyn till mindre företags särskilda situation samtidigt som de säkerställer samma skyddsnivå för resenärer.
- 45) Resenärer bör skyddas i förhållande till fel som kan uppstå i bokningsprocessen för paketresor och sammanlänkade researrangemang.
- 46) Det bör även bekräftas att resenärer inte kan avsäga sig rättigheter som grundas på detta direktiv och att arrangörer och näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang inte kan undkomma sina skyldigheter genom att åberopa att de uteslutande agerar som resejälstjänstleverantör, förmedlare eller i någon annan egenskap.
- 47) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som genomför detta direktiv och säkerställa att dessa tillämpas. Dessa sanktioner bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- 48) Antagandet av detta direktiv gör att det blir nödvändigt att anpassa vissa av unionens lagstiftningsakter om konsumentskydd. Det bör särskilt klargöras att Europaparlamentets och rådets förordning EG 2006/2004 ¹⁾ är tillämplig på äsidosättanden av detta direktiv. Med beaktande av att Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ²⁾ i sin nuvarande form inte gäller för avtal som omfattas av direktiv 90/314/EEG är det nödvändigt att ändra direktiv 2011/83/EU för att säkerställa att det fortsätter att gälla för enskilda resejälstjänster som utgör en del av ett sammanlänkat researrangemang, såvida dessa enskilda tjänster inte på annat sätt är undantagna från tillämpningsområdet för direktiv 2011/83/EU och att vissa konsumenträttigheter som fastställs i det direktivet också gäller för paketresor.
- 49) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av reglerna om skydd av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ³⁾ eller unionsbestämmelserna om internationell privaträtt, däribland Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 593/2008 ⁴⁾.
- 50) Det bör klargöras att kraven i detta direktiv avseende skydd vid obestånd och information i samband med sammanlänkade researrangemang också bör gälla näringsidkare som inte är etablerade i en medlemsstat som på något sätt riktar sin verksamhet, i den mening som avses i förordning EG nr 593/2008 och Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 1215/2012 ⁵⁾, till en eller flera medlemsstater.
- 51) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att bidra till en väl fungerande inre marknad och till uppnåendet av en hög och så enhetlig konsumentskyddsnivå som möjligt, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- 52) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Detta direktiv är i synnerhet förenligt med den näringsfrihet som fastställs i artikel 16 i stadgan, samtidigt som en hög konsumentskyddsnivå tryggas inom unionen i enlighet med artikel 38 i stadgan.

¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen (”Förordningen om konsumentskyddssamarbete”) (EUT L 364, 9.12.2004, s. 1).

²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom II) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

53 I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska förklaring av den 28 september 2011 om förklarande dokument ¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i motiverade fall, låta anmälan av deras införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i ett direktiv och de motsvarande delarna i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.

54 Direktiv 90/314/EEG bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH HARMONISERINGSNIVÅ

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att bidra till en väl fungerande inre marknad och till uppnåendet av en hög och så enhetlig konsumentskyddsnivå som möjligt genom att tillnärma vissa aspekter av medlemsstaternas lagar, regler och administrativa bestämmelser vad gäller avtal mellan resenärer och näringsidkare med avseende på paketresor och sammanlänkade researrangemang.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på paketresor som erbjuds eller säljs av näringsidkare till resenärer och på sammanlänkade researrangemang som underlättas av näringsidkare för resenärers räkning.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på
 - a) paketresor och sammanlänkade researrangemang som omfattar en tidsperiod på mindre än 24 timmar, såvida inte inkvartering över natten ingår,
 - b) paketresor som erbjuds och sammanlänkade researrangemang som underlättas tillfälligt på ideell basis och endast för en begränsad grupp med resenärer,
 - c) paketresor och sammanlänkade researrangemang som köps på grundval av ett allmänt avtal för anordnande av affärsresa mellan en näringsidkare och en annan fysisk eller juridisk person som agerar för ändamål som avser den egna närings- eller yrkesverksamheten.
3. Detta direktiv påverkar inte nationell allmän avtalsrätt, till exempel bestämmelser om avtals giltighet, ingående eller verkan, om allmänna avtalsrättsliga aspekter inte regleras i detta direktiv.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *resetjänst*:

- a) passagerartransport,
- b) inkvartering som inte utgör en integrerad del av passagerartransport och som inte är för bostadsändamål,

¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

c) uthyrning av bilar, andra motorfordon i den mening som avses i artikel 3.11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG ¹ eller motorcyklar som kräver körkort för kategori A i enlighet med artikel 4.3 c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG ²,

d) alla andra turisttjänster som inte utgör en integrerad del av en resetjänst i den mening som avses i leden a, b eller c.

2. *paketresa*: en kombination av minst två olika typer av resetjänster avsedda för samma resa eller semester om

a) dessa tjänster kombinerats av en enda näringsidkare, inbegripet på begäran av resenären eller i enlighet med resenärens urval, innan ett enda avtal om alla tjänster ingåtts, eller om

b) dessa tjänster, oberoende av om separata avtal ingås med enskilda resetjänstleverantörer,

i) köps från ett enda försäljningsställe och dessa tjänster har valts ut innan resenären samtycker till att betala,

ii) erbjuds, säljs eller debiteras till ett allomfattande eller totalt pris,

iii) marknadsförs eller säljs med beteckningen *paketresa* eller en liknande beteckning,

iv) kombineras efter ingåendet av ett avtal enligt vilket en näringsidkare ger resenären rätt att välja bland ett urval av olika typer av resetjänster, eller

v) köps från separata näringsidkare genom sammanlänkade bokningsprocesser online där resenärens namn, betalningsuppgifter och e-postadress överförs från den näringsidkare med vilken det första avtalet har ingåtts till en annan näringsidkare eller andra näringsidkare och ett avtal ingås med den eller de sistnämnda näringsidkarna senast 24 timmar efter det att bokningen av den första resetjänsten har bekräftats.

En kombination av resetjänster där högst en typ av sådan resetjänst som avses i punkt 1 a, b eller c kombineras med en eller flera sådana turisttjänster som avses i punkt 1 d är inte en paketresa om den sistnämnda tjänsten

a) inte står för en betydande del av värdet av kombinationen och inte marknadsförs som eller på annat sätt utgör ett väsentligt inslag i kombinationen, eller

b) inte väljs och köps förrän efter fullgörandet av en resetjänst i den mening som avses i punkt 1 a, b eller c har inletts,

3. *paketreseavtal*: ett avtal om en paketresa som helhet eller, om paketresan tillhandahålls enligt separata avtal, alla avtal som omfattar resetjänster som ingår i paketresan.

4. *paketresans början*: början av fullgörandet av resetjänster som ingår i paketresan.

5. *sammanlänkat researrangemang*: minst två olika typer av resetjänster köpta för samma resa eller semester, vilka inte utgör en paketresa, som leder till ingåendet av separata avtal med de enskilda resetjänstleverantörerna, om en näringsidkare

a) underlättar resenärernas separata urval och separata betalningar för var och en av resetjänsterna vid tidpunkten för ett enda besök hos eller en enda kontakt med dess försäljningsställe, eller

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG av den 5 september 2007 om fastställande av en ram för godkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon "Ramdirektiv" EUT L 263, 9.10.2007, s. 1.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort EUT L 403, 30.12.2006, s. 18.

- b) på ett riktat sätt underlättar anskaffande av minst en ytterligare resetjänst från en annan näringsidkare när ett avtal med sådan näringsidkare ingås senast 24 timmar efter det att bokningen av den första resetjänsten har bekräftats.

Om högst en typ av sådan resetjänst som avses i punkt 1 a, b eller c och en eller flera sådana turisttjänster som avses i punkt 1 d köps utgör de inte ett sammanlänkat researrangemang om de sistnämnda tjänsterna inte står för en betydande del av tjänsternas sammanlagda värde och inte marknadsförs som, eller på annat sätt utgör, ett väsentligt inslag i resan eller semestern.

6. *resenär*: en person som avser ingå ett avtal eller har rätt att resa på grundval av ett avtal som har ingåtts inom detta direktivs tillämpningsområde.
7. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person, antingen offentligägdd eller privatägdd, som i samband med avtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna närings- eller yrkesverksamheten samt varje person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning, oavsett om denna agerar i egenskap av arrangör, återförsäljare, näringsidkare som underlättar ett sammanlänkat researrangemang eller resetjänstleverantör.
8. *arrangör*: en näringsidkare som kombinerar och säljer eller erbjuder paketresor, antingen direkt eller genom en annan näringsidkare eller tillsammans med en annan näringsidkare, eller den näringsidkare som överför resenärens uppgifter till en annan näringsidkare i enlighet med punkt 2 b v.
9. *återförsäljare*: en annan näringsidkare än arrangören som säljer eller erbjuder paketresor som kombinerats av en arrangör.
10. *etablering*: etablering enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2006/123/EG.
11. *vanaktigt medium*: ett medel som gör det möjligt för en resenär eller en näringsidkare att bevara information som riktats till resenären eller näringsidkaren personligen så att den är tillgänglig för framtida bruk under en tid som är lämplig med hänsyn till avsikten med informationen och att den bevarade informationen kan återges oförändrad.
12. *oundvikliga och extraordinära omständigheter*: en situation utom kontroll för den part som åberopar en sådan situation, och vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.
13. *bristande överensstämmelse*: utebliven eller bristande fullgörande av de resetjänster som ingår i en paketresa.
14. *minderårig*: en person under arton år.
15. *försäljningsställe*: fasta eller rörliga detaljhandelslokaler, eller försäljningswebbplatser eller liknande försäljningsplatser online, inbegripet när försäljningswebbplatserna eller försäljningsplatserna online presenteras för resenärer som en enda försäljningsplats, inbegripet en telefontjänst.
16. *hemtransport*: resenärens återresa till avreseplatsen eller någon annan plats som de avtalsslutande parterna har enats om.

Artikel 4

Harmoniseringsnivå

Om inte annat föreskrivs i detta direktiv får medlemsstaterna inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser som skulle ge en annan skyddsnivå för resenärer.

KAPITEL II

INFORMATIONSSKYLDIGHETER OCH INNEHÅLL I PAKETRESEAVTALET

Artikel 5

Förhandsinformation

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören och, om paketresan säljs genom en återförsäljare, också återförsäljaren, innan resenären binds av ett paketreseavtal eller motsvarande erbjudande, tillhandahåller resenären standardinformation genom de relevanta informationsformulär som anges i del A eller B i bilaga I och, om tillämpligt på paketresan, med följande information:

a) Resetjänsternas huvudsakliga egenskaper:

- i Resmål, resplan och vistelseperiod, med datum och, om inkvartering ingår, antalet nätter som ingår.
- ii Transportmedel, typ av transport och transportkategori, datum, tid och plats för avresa och hemkomst, resans längd och plats(er) för uppehåll under resan och anslutande transporter.

Om den exakta tidpunkten ännu inte har fastställts ska arrangören, och i tillämpliga fall, återförsäljaren, informera resenären om den ungefärliga tidpunkten för avresa och hemkomst.

- iii Inkvarteringens belägenhet, utmärkande kännetecken och, i förekommande fall, kategori enligt destinationslandets regler.
- iv Måltider som ingår.
- v Besök, utflykter eller andra tjänster som ingår i det avtalade totalpriset för paketresan.
- vi Om det inte redan framgår av sammanhanget huruvida någon av resetjänsterna kommer att tillhandahållas resenären som en del av en grupp och i så fall, om möjligt, gruppens ungefärliga storlek.
- vii Om resenärens tillgång till andra turisttjänster är beroende av effektiv muntlig kommunikation, det språk som dessa tjänster kommer att utföras på.
- viii Huruvida resan eller semestern allmänt sett är lämplig för personer med nedsatt rörlighet och, på resenärens begäran, exakta uppgifter om huruvida resan eller semestern är lämplig med hänsyn till resenärens behov.

b) Firman på och besöksadressen till arrangören och, i förekommande fall, återförsäljaren samt deras telefonnummer och, i förekommande fall, e-postadresser.

c) Paketresans totalpris inklusive skatter och, i förekommande fall, alla tilläggsavgifter och övriga kostnader eller, om dessa kostnader inte rimligen kan beräknas innan avtalet ingås, uppgift om den typ av tilläggskostnader som resenären kan komma att behöva betala.

d) Betalningssätt, inklusive belopp eller procentandelar av priset som ska erläggas som delbetalning samt de tidpunkter då den resterande delen av priset ska betalas eller andra ekonomiska garantier som ska betalas eller tillhandahållas av resenären.

e) Det minsta antal personer som krävs för att paketresan ska genomföras och den tidsgräns, som avses i artikel 12.3 a, före paketresans början för en eventuell uppsägning av avtalet om inte antalet resenärer har uppnåtts.

- f) Allmän information om pass- och viseringskrav, inbegripet ungefärlig tid för att erhålla visering samt information om hälsobestämmelser, i destinationslandet.
- g) Information om att resenären kan säga upp avtalet när som helst före paketresans början mot en skälig uppsägningsavgift eller, i tillämpliga fall, de standardiserade uppsägningsavgifter som arrangören begär i enlighet med artikel 12.1.
- h) Information om frivillig eller obligatorisk försäkring som täcker kostnaden för resenärens uppsägning av avtalet eller kostnaden för assistans, inklusive hemtransport, i händelse av olycka, sjukdom eller dödsfall.

Om ett paketreseavtal ingås per telefon ska arrangören och, i tillämpliga fall, återförsäljaren tillhandahålla resenären den standardinformation som anges i del B i bilaga I och den information som avses i första stycket a–h.

2. När det gäller paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 b v ska arrangören och den näringsidkare till vilken uppgifterna överförs säkerställa att de båda, innan resenären binds av ett avtal eller motsvarande erbjudande, tillhandahåller resenären den information som anges i punkt 1 första stycket a–h i den här artikeln i den mån informationen är av relevans för deras respektive resetjänster. Arrangören ska samtidigt tillhandahålla resenären standardinformation via det formulär som anges i del C i bilaga I.

3. Den information som avses i punkterna 1 och 2 ska tillhandahållas på ett klart, begripligt och tydligt sätt. När sådan information ges skriftligen ska den vara läsbar.

Artikel 6

Förhandsinformationens bindande karaktär och ingående av paketreseavtalet

1. Medlemsstaterna ska se till att den information som tillhandahålls resenären enligt artikel 5.1 första stycket a, c, d, e och g utgör en integrerad del av paketreseavtalet och inte får ändras såvida inte avtalsparterna uttryckligen enas om något annat. Arrangören och, i tillämpliga fall, återförsäljaren ska meddela resenären alla ändringar i förhandsinformationen på ett klart, begripligt och tydligt sätt innan paketreseavtalet ingås.

2. Om arrangören och, i tillämpliga fall, återförsäljaren inte har fullgjort informationsplikten avseende sådana tilläggsavgifter eller övriga kostnader som avses i artikel 5.1 första stycket c före paketreseavtalets ingående, ska resenären inte stå för dessa avgifter eller övriga kostnader.

Artikel 7

Innehåll i paketreseavtalet och handlingar som ska tillhandahållas före paketresans början

1. Medlemsstaterna ska se till att paketreseavtal är klart och begripligt utformade samt läsbara om de är skriftliga. I samband med paketreseavtalets ingående eller utan oskäligt dröjsmål därefter, ska arrangören eller återförsäljaren överlämna en kopia av avtalet eller en bekräftelse på avtalet på ett varaktigt medium till resenären. Resenären ska ha rätt att begära en kopia i pappersform om paketreseavtalet har ingåtts i arrangörens eller återförsäljarens samtidiga fysiska närvaro.

Vid avtal utanför fasta affärslokaler enligt definitionen i artikel 2.8 i direktiv 2011/83/EU ska en kopia eller bekräftelse på paketreseavtalet lämnas till resenären i pappersform eller, om resenären samtycker, på ett annat varaktigt medium.

2. Paketreseavtalet eller bekräftelsen på avtalet ska ange det fullständiga innehållet i överenskommelsen, som ska innehålla all information som avses i artikel 5.1 första stycket a–h och följande information:

- a) Särskilda krav från resenären som arrangören har accepterat.

b) Information om att arrangören är

- i) ansvarig för att alla resetjänster som ingår i avtalet fullgörs i enlighet med artikel 13, och
- ii) skyldig att tillhandahålla assistans om resenären befinner sig i sådana svårigheter som avses i artikel 16,
- c) Namnet på det organ som ansvarar för skydd vid obestånd och dess kontaktuppgifter, inbegripet besöksadressen, och i tillämpliga fall namnet på den behöriga myndighet som har utsetts av den berörda medlemsstaten för detta ändamål och dess kontaktuppgifter.
- d) Namn, adress, telefonnummer, e-postadress och, i förekommande fall, faxnummer till arrangörens lokala representant, till en kontaktpunkt eller till en annan tjänst som gör att resenären snabbt kan kontakta arrangören och effektivt kommunicera med honom, för att begära hjälp då resenären hamnat i svårigheter eller för att klaga över bristande efterlevnad som resenären upplever när paketresan fullgörs.
- e) Information om att resenären måste meddela varje brist på överensstämmelse som han eller hon upplever när paketresan fullgörs i enlighet med artikel 13.2.
- f) Om en minderårig reser utan förälder eller annan ansvarig person på grundval av ett paketreseavtal som inbegriper inkvartering, information som möjliggör direkt kontakt med den minderårige eller den person som är ansvarig för den minderårige på den plats där den minderårige vistas.
- g) Information om tillgängliga interna förfaranden för hantering av klagomål och om alternativa tvistlösningsmekanismer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU ¹ och, i förekommande fall, om det tvistlösningsorgan som näringsidkaren omfattas av och om plattformen för tvistlösning online enligt Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 524/2013 ².
- h) Information om resenärens rätt att överföra avtalet på en annan resenär i enlighet med artikel 9.

3. När det gäller paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 b v ska den näringsidkare till vilken uppgifterna överförs informera arrangören om ingäendet av det avtal som leder till att en paketresa skapas. Näringsidkaren ska tillhandahålla arrangören den information som krävs för att denne ska kunna uppfylla sina skyldigheter som arrangör.

Så snart arrangören har informerats om att en paketresa har skapats, ska arrangören tillhandahålla resenären den information som avses i punkt 2 a–h på ett varaktigt medium.

4. Den information som avses i punkterna 2 och 3 ska tillhandahållas på ett klart, begripligt och tydligt sätt.

5. I god tid före paketresans början ska arrangören tillhandahålla resenären nödvändiga kvitton, intyg och biljetter och, i förekommande fall, information om de planerade tiderna för avresa och tidsfristen för att checka in samt de planerade tiderna för uppehåll under resan, anslutande transporter och ankomst.

Artikel 8

Bevisbörda

Bevisbördan för att informationsskyldigheten enligt detta kapitel fullgjorts ska åvila näringsidkaren.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning EG nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG direktivet om alternativ tvistlösning EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

² Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 524/2013 av den 21 maj 2013 om tvistlösning online vid konsumenttvister och om ändring av förordning EG nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (förordningen om tvistlösning online vid konsumenttvister) EUT L 165, 18.6.2013, s. 1.

KAPITEL III

ÄNDRINGAR AV PAKETRESEAVTALET FÖRE PAKETRESANS BÖRJAN

Artikel 9

Överlåtelse av paketreseavtalet till en annan resenär

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att en resenär, efter att ha givit arrangören skäligt varsel på ett varaktigt medium före paketresans början, kan överlåta avtalet till en person som uppfyller de villkor som gäller för det avtalet. Varsel senast sju dagar före paketresans början ska i varje fall bedömas som skäligt.
2. Den som överlåter paketreseavtalet och den som tar över det är solidariskt ansvariga för resterande betalning och för eventuella tilläggsavgifter och övriga kostnader med anledning av överlåtelsen. Arrangören ska informera den som överlåter avtalet om de faktiska kostnaderna för överlåtelsen. Dessa kostnader får inte vara oskäliga och får inte överstiga den faktiska kostnad som arrangören åsamkats till följd av att paketreseavtalet överlåts.
3. Arrangören ska tillhandahålla överlåtaren bevis för de tilläggsavgifter eller övriga kostnader som uppkommit till följd av att paketreseavtalet överlåts.

Artikel 10

Ändring av priset

1. Medlemsstaterna ska se till att priser, efter det att paketreseavtalet ingåtts, endast får höjas om avtalet uttryckligen fastställer den möjligheten och anger att resenären har rätt till prissänkning enligt punkt 4. I så fall ska det i paketreseavtalet anges hur prisändringar ska beräknas. Priserna får endast höjas som en direkt följd av förändringar gällande
 - a) priset på passagerartransporter som beror på kostnaden för bränsle eller andra kraftkällor,
 - b) nivån på skatter eller avgifter för resetjänsterna inbegripna i avtalet som tas ut av tredje parter som inte direkt medverkar vid genomförandet av paketresan, vilket inbegriper turistskatter, landningsskatter eller start- och landningsavgifter i hamnar eller på flygplatser, eller
 - c) valutakurser av relevans för paketresan.
2. Om den prisökning som avses i punkt 1 i den här artikeln överstiger 8 % av paketresans totalpris ska artikel 11.2 – 11.5 tillämpas.
3. Oavsett prisökningens omfattning är en prisökning möjlig endast om arrangören meddelar resenären detta på ett tydligt och begripligt sätt med en motivering till den ökningen och en uträkning på ett varaktigt medium senast 20 dagar före paketresans början.
4. Om det i paketreseavtalet fastställs en möjlighet till prisökningar ska resenären ha rätt till en prissänkning som motsvarar eventuella minskningar av de kostnader som avses i punkt 1 a, b och c och som inträffar efter det att avtalet ingåtts innan paketresans början.
5. Vid en prissänkning ska arrangören ha rätt att dra av faktiska administrativa kostnader från den återbetalning som resenären har rätt till. Arrangören ska på resenärens begäran tillhandahålla bevis för dessa administrativa kostnader.

Artikel 11

Ändring av andra villkor i paketreseavtal

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören, innan paketresans början, inte ensidigt får ändra andra villkor i paketreseavtalet än priset i enlighet med artikel 10, såvida inte

- a) arrangören har förbehållit sig den rätten i avtalet,
- b) ändringen är obetydlig, och
- c) arrangören informerar resenären om ändringen på ett klart, begripligt och tydligt sätt på ett varaktigt medium.

2. Om arrangören före paketresans början är tvungen att väsentligen ändra några av de huvudsakliga egenskaperna hos de resetjänster som avses i artikel 5.1 första stycket a eller inte kan uppfylla de särskilda krav som avses i artikel 7.2 a eller föreslår att höja priset på paketet med mer än 8 % i enlighet med artikel 10.2, får resenären inom en skälig tid som anges av arrangören

- a) godta den föreslagna ändringen, eller
- b) säga upp avtalet utan att betala uppsägningsavgift.

Om resenären säger upp paketreseavtalet får resenären godta en alternativ paketresa, som om möjligt är kvalitetsmässigt likvärdig eller bättre, om arrangören erbjuder en sådan.

3. Arrangören ska utan onödigt dröjsmål informera resenären på ett klart, begripligt och tydligt sätt på ett varaktigt medium, om

- a) de föreslagna ändringar som avses i punkt 2 och, när det är lämpligt i enlighet med punkt 4, konsekvenserna av dessa för paketresans pris,
- b) en skälig tid inom vilken resenären måste informera arrangören om sitt beslut enligt punkt 2,
- c) följderna om resenären underlåter att svara inom den tid som avses i led b, i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning, och
- d) i förekommande fall, den erbjudna alternativa paketresan och dess pris.

4. Om de ändringar av paketreseavtalet som avses i punkt 2 första stycket eller den ersättningspaketresa som avses i punkt 2 andra stycket leder till en paketresa som har lägre kvalitet eller värde ska resenären ha rätt till en rimlig prissänkning.

5. Om paketreseavtalet sägs upp enligt led b i punkt 2 första stycket i den här artikeln och resenären inte godtar en annan paketresa ska arrangören, utan onödigt dröjsmål och under alla omständigheter senast 14 dagar efter det att avtalet sagts upp, betala tillbaka alla de betalningar som gjorts av resenären eller för dennes räkning. Artikel 14.2, 14.3, 14.4, 14.5 och 14.6 ska gälla i tillämpliga delar.

Artikel 12

Uppsägning av paketreseavtalet och ångerrätt före paketresans början

1. Medlemsstaterna ska se till att resenären får säga upp paketreseavtalet när som helst före paketresans början. Om resenären säger upp paketreseavtalet enligt denna punkt kan resenären bli skyldig att betala en skälig och motiverad uppsägningsavgift till arrangören. Paketreseavtalet får ange skäliga standardiserade uppsägningsavgifter på grundval av tidpunkten för uppsägningen av avtalet före paketresans början och förväntade kostnadsbesparingar och intäkter från ett alternativt utnyttjande av resetjänsterna. Om det inte finns några standardiserade uppsägningsavgifter ska summan av uppsägningsavgiften motsvara paketresans pris minus kostnadsbesparingar och intäkter från det alternativa utnyttjandet av resetjänsterna. På resenärens begäran ska arrangören tillhandahålla en motivering av summan av uppsägningsavgifterna.

2. Utan hinder av punkt 1 ska resenären ha rätt att säga upp paketreseavtalet före paketresans början utan att betala någon uppsägningsavgift i händelse av oundvikliga eller extraordinära omständigheter på resmålet eller i dess omedelbara närhet och som väsentligen påverkar fullgörandet av paketresan, eller som väsentligen påverkar transporten av passagerare till resmålet. I händelse av uppsägning av paketreseavtalet enligt denna punkt ska resenären ha rätt till full återbetalning av alla betalningar som gjorts för paketresan men ska inte ha rätt till ytterligare ersättning.

3. Arrangören får säga upp paketreseavtalet och ge resenären full återbetalning av alla betalningar som har gjorts för paketresan, men ska inte vara ansvarig för ytterligare ersättning om

a) antalet personer som köpt paketresan är mindre än det lägsta antal som anges i avtalet och arrangören meddelar resenären om uppsägningen av avtalet inom den period som fastställts i avtalet, dock senast

- i) 20 dagar före paketresans början vid resor som varar längre än sex dagar,
 - ii) sju dagar före paketresans början vid resor som varar mellan två och sex dagar,
 - iii) 48 timmar före paketresans början vid resor som varar längst två dagar,
- eller

b) arrangören förhindras från att fullgöra avtalet på grund av oundvikliga eller extraordinära omständigheter och meddelar resenären om uppsägningen utan onödigt dröjsmål före paketresans början.

4. Arrangören ska tillhandahålla alla återbetalningar som krävs enligt punkterna 2 och 3, eller med avseende på punkt 1 ersätta alla betalningar som har gjorts av resenären eller för dennes räkning för paketresan med avdrag för den skäligen uppsägningsavgiften. Sådana återbetalningar ska göras till resenären utan onödigt dröjsmål och i vilket fall som helst högst 14 dagar efter det att paketreseavtalet sagts upp.

5. Avseende avtal utanför fasta affärslokaler får medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning föreskriva att resenären har rätt att säga upp paketreseavtalet inom 14 dagar, utan att ange något skäl.

KAPITEL IV

PAKETRESANS FULLGÖRANDE

Artikel 13

Ansvar för paketresans fullgörande

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangören är ansvarig för fullgörandet av de resetjänster som inbegrips i paketreseavtalet, oavsett om tjänsterna ska utföras av arrangören eller av andra resetjänstleverantörer.

Medlemsstaterna får behålla eller införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning enligt vilka återförsäljaren också är ansvarig för fullgörandet av paketresan. I så fall ska de bestämmelser i artikel 7 och kapitel III, detta kapitel och kapitel V som gäller för arrangören också gälla i tillämpliga delar för återförsäljaren.

2. Resenären ska utan onödigt dröjsmål och med beaktande av omständigheterna informera arrangören om bristande överensstämmelse som resenären upplever under fullgörandet av en resetjänst som omfattas av paketreseavtalet.

3. Om någon av resetjänsterna inte fullgörs i enlighet med paketreseavtalet ska arrangören avhjälpa den bristande överensstämmelsen, såvida det inte

a) är omöjligt, eller

b) medför oproportionella kostnader, med beaktande av den bristande överensstämmelsens omfattning och värdet av de påverkade resetjänsterna.

Om arrangören inte avhjälpes den bristande överensstämelsen i enlighet med första stycket led a eller b i denna punkt ska artikel 14 tillämpas.

4. Utan att det påverkar de undantag som anges i punkt 3 får resenären, om arrangören inte avhjälpes den bristande överensstämelsen inom en skälig tid som fastställts av resenären, göra detta själv och begära ersättning för de nödvändiga utgifterna. Resenären behöver inte specificera någon tidsgräns om arrangören vägrar att avhjälpa den bristande överensstämelsen eller om omedelbart avhjälpande krävs.

5. Om en betydande andel av resetjänsterna inte kan tillhandahållas enligt överenskommelsen i paketreseavtalet ska arrangören, utan extra kostnader för resenären, erbjuda lämpliga alternativa arrangemang, som om möjligt ska vara kvalitetsmässigt likvärdiga eller bättre än de arrangemang som angivits i avtalet under paketresans resterande del, inklusive när resenärens återresa till avreseplatsen inte tillhandahålls enligt överenskommelse.

Om de alternativa arrangemang som föreslagits leder till en paketresa av lägre kvalitet än det som specificerats i paketreseavtalet, ska arrangören bevilja resenären en skälig prissänkning.

Resenären får avvisa föreslagna alternativa arrangemang endast om de inte är jämförbara med vad man enats om i paketreseavtalet eller den prissänkning som medges är otillräcklig.

6. Om bristande överensstämmelse väsentligen inverkar på fullgörandet av paketresan och arrangören inte har avhjälpit detta inom en skälig tid som fastställts av resenären, får resenären säga upp paketreseavtalet utan uppsägningsavgift och, i tillämpliga fall, i enlighet med artikel 14, begära en prissänkning och/eller skadestånd.

Om det är omöjligt att finna alternativa arrangemang eller om resenären avvisar de föreslagna alternativa arrangemangen i enlighet med punkt 5 tredje stycket i denna artikel, har resenären rätt att säga upp paketreseavtalet rätt till en prissänkning och/eller skadestånd i enlighet med artikel 14.

Om paketresan omfattar transport av passagerare ska arrangören i fall som avses i första och andra styckena dessutom erbjuda resenären likvärdig hemtransport utan onödigt dröjsmål och utan extra kostnad.

7. Om det är omöjligt att säkerställa resenärens hemresa enligt överenskommelsen i paketreseavtalet på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter, ska arrangören stå för kostnaden för nödvändig inkvartering, om möjligt i motsvarande kategori, under en period på högst tre nätter per resenär. Om längre perioder fastställs i den unionslagstiftning om passagerarrättigheter som är tillämplig för det berörda transportmedlet för resenärens hemresa ska dessa perioder gälla.

8. Den kostnadsbegränsning som avses i punkt 7 i den här artikeln ska inte gälla för personer med nedsatt rörlighet enligt definitionen i artikel 2 a i förordning EG nr 1107/2006 eller för personer som medföljer dem, gravida kvinnor och ensamresande minderåriga samt personer i behov av särskild medicinsk hjälp, under förutsättning att de har meddelat arrangören om sina särskilda behov minst 48 timmar före paketresans början. Arrangören får inte åberopa oundvikliga och extraordinära omständigheter för att begränsa det ansvar som avses i punkt 7 i den här artikeln om den relevanta transportören inte kan åberopa dessa omständigheter enligt gällande unionslagstiftning.

Artikel 14

Prissänkning och skadestånd

1. Medlemsstaterna ska se till att resenären har rätt till en rimlig prissänkning för perioder under vilka det rådde bristande överensstämmelse, såvida inte arrangören bevisar att den bristande överensstämelsen kan tillskrivas resenären.

2. Resenären ska ha rätt till skälig ersättning från arrangören för eventuella skador som resenären drabbas av till följd av bristande överensstämmelse. Ersättning ska lämnas utan onödigt dröjsmål.

3. Resenären ska inte ha rätt till skadestånd om arrangören bevisar att den bristande överensstämelsen
 - a) kan tillskrivas resenären,
 - b) kan tillskrivas en tredje part som saknar anknytning till tillhandahållandet av de resetjänster som omfattas av paketreseavtalet och inte kan förutses eller undvikas, eller
 - c) har uppkommit på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter.
4. I den mån som de internationella konventioner som är bindande för unionen begränsar omfattningen eller villkoren för ersättning som ska betalas av en leverantör som utför en resetjänst som är en del av en paketresa, ska samma begränsningar gälla för arrangören. I den mån som de internationella konventioner som inte är bindande för unionen begränsar den ersättning som ska betalas av en tjänsteleverantör får medlemsstaterna begränsa den ersättning som ska betalas av arrangören i enlighet därmed. I andra fall får paketreseavtalet begränsa den ersättning som ska betalas av arrangören under förutsättning att denna begränsning inte gäller för personsador eller skada som orsakats uppsåtligt eller genom vårdslöshet och inte uppgår till mindre än tre gånger paketresans totala pris.
5. Rättigheter till ersättning eller prissänkning enligt detta direktiv ska inte påverka resenärernas rättigheter enligt förordning EG nr 261/2004, förordning EG nr 1371/2007, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009¹, förordning EU nr 1177/2010, förordning EU nr 181/2011 och enligt internationella avtal. Resenärer ska ha rätt att lägga fram anspråk enligt detta direktiv och enligt dessa förordningar och internationella konventioner. Ersättning eller prissänkning som beviljats enligt detta direktiv och ersättning eller prissänkning som beviljats enligt dessa förordningar och internationella konventioner ska dras av från varandra i syfte att undvika överkompensering.
6. Preskriptionstiden för att framställa anspråk enligt denna artikel ska inte understiga två år.

Artikel 15

Möjlighet att kontakta arrangören via återförsäljaren

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13.1 andra stycket ska medlemsstaterna se till att resenären kan skicka meddelanden, begäranden eller klagomål vad gäller fullgörandet av paketresan direkt till den återförsäljare som det köptes genom. Återförsäljaren ska vidarebefordra dessa meddelanden, begäranden och klagomål till arrangören utan onödigt dröjsmål.

Med avseende på iakttagande av tidsfrister eller preskriptionstider ska återförsäljarens mottagande av meddelanden, begäranden eller klagomål som avses i första stycket betraktas som arrangörens mottagande.

Artikel 16

Skyldighet att tillhandahålla assistans

Medlemsstaterna ska se till att arrangören ger lämplig assistans utan onödigt dröjsmål till resenärer som befinner sig i svårigheter, inbegripet under de omständigheter som avses i artikel 13.7, i synnerhet genom att

- a) tillhandahålla lämplig information om hälso- och sjukvårdstjänster, lokala myndigheter och konsulärt bistånd, och
- b) hjälpa resenären att upprätta distanskommunikation och hjälpa resenären att hitta alternativa researrangemang.

Arrangören ska kunna ta ut en skälig avgift för sådan assistans om situationen orsakats uppsåtligt eller av oaktsamhet från resenärens sida. Denna avgift ska inte under några omständigheter överstiga de faktiska kostnader som arrangören åsamkats.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009 av den 23 april 2009 om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss (EUT L 131, 28.5.2009, s. 24).

KAPITEL V

SKYDD VID OBESTÅND

Artikel 17

Effektivitet och omfattning gällande skyddet vid obestånd

1. Medlemsstaterna ska se till att arrangörer som är etablerade på deras territorium ställer säkerhet för återbetalning av alla betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning i den mån som de relevanta tjänsterna inte fullgörs som en följd av arrangörens obestånd. Om transport av passagerare inbegrips i paketreseavtalet, ska arrangörerna även ställa säkerhet för hemtransport av resenärerna. En fortsättning på paketresan får erbjudas.

Arrangörer som inte är etablerade i en medlemsstat och som säljer eller erbjuder paketresor i en medlemsstat eller som på något sätt riktar sådan verksamhet till en medlemsstat ska vara skyldiga att ställa säkerhet enligt lagstiftningen i den medlemsstaten.

2. Den säkerhet som avses i punkt 1 ska vara effektiv och omfatta rimligt förutsebara kostnader. Den ska omfatta summorna av betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning för paketresor, med beaktande av längden på tidsperioden mellan erläggande av delbetalning och slutliga betalningar och fullgörandet av paketresorna, samt den uppskattade kostnaden för hemtransporter i händelse av arrangörens obestånd.

3. En arrangörs skydd vid obestånd ska omfatta resenärer oberoende av deras bostadsort och avreseort, oberoende av var paketresan har sålts och utan hänsyn till i vilken medlemsstat det organ som ansvarar för skyddet vid obestånd är beläget.

4. När fullgörandet av paketresan påverkas av arrangörens obestånd ska säkerheten vara tillgänglig kostnadsfritt för att säkerställa hemtransporter och, om så krävs, finansieringen av inkvartering före hemtransporten.

5. För resetjänster som inte har fullgjorts ska återbetalningar göras utan onödigt dröjsmål på resenärens begäran.

Artikel 18

Ömsesidigt erkännande av skyddet vid obestånd och administrativt samarbete

1. Skydd vid obestånd som en arrangör tillhandahåller enligt de nationella åtgärder som införlivar artikel 17 i den medlemsstat där denne är etablerad ska av medlemsstaterna erkännas som skydd som uppfyller kraven i deras motsvarande åtgärder.

2. Medlemsstaterna ska utse centrala kontaktpunkter för att underlätta det administrativa samarbetet och tillsynen av arrangörer som är verksamma i olika medlemsstater. De ska anmäla kontaktuppgifter för dessa kontaktpunkter till alla andra medlemsstater och till kommissionen.

3. De centrala kontaktpunkterna ska ge varandra tillgång till all nödvändig information om sina nationella krav i fråga om skydd vid obestånd samt identiteten för den eller de enheter som ansvarar för skyddet vid obestånd för specifika arrangörer som är etablerade på deras territorium. Dessa kontaktpunkter ska medge varandra tillgång till tillgängliga förteckningar över arrangörer som fullgör sina skyldigheter vad gäller skydd vid obestånd. Alla sådana förteckningar ska göras tillgängliga för allmänheten, även online.

4. Om en medlemsstat hyser tvivel om en arrangörs skydd vid obestånd ska denna stat begära ett förtydligande från den medlemsstat där arrangören är etablerad. Medlemsstaterna ska svara på förfrågningar från andra medlemsstater så snart det är möjligt med beaktande av hur brådskande och hur komplext ärendet är. Ett första svar ska under alla omständigheter lämnas inom högst 15 arbetsdagar efter det att begäran har mottagits.

KAPITEL VI

SAMMANLÄNKADE RESEARRANGEMANG

Artikel 19

Skydd vid obestånd och informationskrav för sammanlänkade researrangemang

1. Medlemsstaterna ska se till att näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang ställer säkerhet för återbetalning av alla betalningar de mottar från resenärer i den mån en resetjänst som utgör en del av ett sammanlänkat researrangemang inte fullgörs till följd av deras obestånd. Om dessa näringsidkare utgör den part som ansvarar för transporten av passagerare ska säkerheten också omfatta resenärens hemtransport. Artiklarna 17.1 andra stycket, 17.2–17.5 och 18 ska gälla i tillämpliga delar.

2. Innan resenären blir bunden av ett avtal som leder till tillkomsten av ett sammanlänkat researrangemang eller motsvarande erbjudande ska den näringsidkare som underlättar de sammanlänkade researrangemangen, också då näringsidkaren inte är etablerad i en medlemsstat utan på något sätt riktar sådan verksamhet till en medlemsstat, på ett klart, begripligt och tydligt sätt ange att resenären

a) inte kommer att erhålla någon av de rättigheter som gäller uteslutande för paketresor enligt detta direktiv och att varje tjänsteleverantör ensam ansvarar för det korrekta avtalsenliga fullgörandet av dess tjänster, och

b) kommer att erhålla skydd vid obestånd i enlighet med punkt 1.

För att uppfylla denna punkt ska den näringsidkare som underlättar ett sammanlänkat researrangemang tillhandahålla resenären den informationen genom de relevanta standardformulären i bilaga II, eller, om det sammanlänkade researrangemanget i fråga inte omfattas av något av formulären i den bilagan, lämna den information som dessa innehåller.

3. Om den näringsidkare som underlättar de sammanlänkade researrangemangen inte har uppfyllt kraven i punkterna 1 och 2 i den här artikeln ska de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 9 och 12 och i kapitel IV tillämpas när det gäller de resetjänster som ingår i det sammanlänkade researrangemanget.

4. När ett sammanlänkat researrangemang följer av att ett avtal ingåtts mellan en resenär och en näringsidkare som inte underlättar det sammanlänkade researrangemanget, ska näringsidkaren informera den näringsidkare som underlättar det sammanlänkade researrangemanget om att det relevanta avtalet har ingåtts.

KAPITEL VII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 20

Återförsäljarens särskilda skyldigheter i de fall arrangören är etablerad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13.1 andra stycket ska, i de fall då arrangören är etablerad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, den återförsäljare som är etablerad i en medlemsstat omfattas av de skyldigheter som fastställs för arrangörer i kapitlen IV och V, såvida inte återförsäljaren lägger fram bevis för att arrangören uppfyller kraven i de kapitlen.

Artikel 21

Ansvar för bokningsfel

Medlemsstaterna ska se till att en näringsidkare är ansvarig för eventuella fel till följd av tekniska brister i bokningssystemet som kan tillskrivas denna näringsidkare och, om näringsidkaren har åtagit sig att sköta bokningen av en paketresa eller resetjänster som ingår i ett sammanlänkat researrangemang, för de fel som görs under bokningsprocessen.

En näringsidkare ska inte vara ansvarig för bokningsfel som kan tillskrivas resenären eller som har orsakats av oundvikliga och extraordinära omständigheter.

*Artikel 22***Rätt till gottgörelse**

I de fall där en arrangör eller, i enlighet med artikel 13.1 andra stycket eller artikel 20, en återförsäljare betalar ersättning, beviljar en prissänkning eller fullgör sina övriga skyldigheter enligt detta direktiv, ska medlemsstaterna se till att arrangören eller återförsäljaren har rätt att begära gottgörelse från en tredje part som bidrog till den händelse som utlöste ersättningen, prissänkningen eller andra skyldigheter.

*Artikel 23***Direktivets tvingande karaktär**

1. En förklaring från en arrangör av en paketresa eller en näringsidkare som underlättar ett sammanlänkat researrangemang om att denne uteslutande agerar som resetjänstleverantör, som mellanhand eller i annan egenskap, eller att paketresan eller det sammanlänkade researrangemanget i den mening som avses i detta direktiv inte utgör en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang, ska inte befria den arrangören eller näringsidkaren från deras skyldigheter enligt detta direktiv.

2. Resenärer får inte avsäga sig de rättigheter som de tillerkänns genom de nationella åtgärder som införlivar detta direktiv.

3. Avtalsmässiga arrangemang eller förklaringar från resenären som direkt eller indirekt åsidosätter eller begränsar de rättigheter som beviljas resenärer enligt detta direktiv, eller som syftar till att kringgå tillämpningen av detta direktiv, är inte bindande för resenären.

*Artikel 24***Tillsyn**

Medlemsstaterna ska se till att tillräckliga och effektiva resurser finns för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv.

*Artikel 25***Sanktioner**

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som antas enligt detta direktiv och ska vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

*Artikel 26***Rapportering från kommissionen samt översyn**

Senast den 1 januari 2019 ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de bestämmelser i detta direktiv som gäller bokningar online som görs vid olika försäljningsställen och om huruvida dessa ska klassificeras som paketresa, sammanlänkade researrangemang eller fristående resetjänster och särskilt om definitionen av paketresa i artikel 3.2 b v samt om huruvida en justering eller utvidgning av den definitionen är lämplig.

Senast den 1 januari 2021 ska kommissionen överlämna en allmän rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet.

De rapporter som avses i första och andra styckena ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag.

Artikel 27

Ändring av förordning EG nr 2006/2004 och direktiv 2011/83/EU

1. Punkt 5 i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 ska ersättas med följande:

"5. Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2015/2302

Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG EUT L 326, 11.12.2015, s. 1."

2. Artikel 3.3 g i direktiv 2011/83/EU ska ersättas med följande:

"g om paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2015/2302 .

Artiklarna 6.7, 8.2 och 8.6, 19, 21 och 22 i det här direktivet ska i tillämpliga delar tillämpas på paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2015/2302 avseende resenärer enligt definitionen i artikel 3.6 i det direktivet.

Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG EUT L 326, 11.12.2015, s. 1."

KAPITEL VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 28

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2018 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa åtgärder.
2. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 juli 2018.
3. När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 29

Upphävande

Direktiv 90/314/EEG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 juli 2018.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

*Artikel 30***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 31***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 25 november 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande

BILAGA I

Del A

Standardinformationsformulär för paketreseavtal när det är möjligt att använda hyperlänkar

De kombinerade resetjänster du erbjuds utgör en paketresa i den mening som avses i direktiv EU 2015/2302 .

Därför omfattas du av alla EU-rättigheter som gäller för paketresor. Företag(en) XY kommer att ansvara fullt ut för att paketresan som helhet fullgörs korrekt.

Dessutom har företag(en) XY, enligt lag, ett skydd för att återbetala dina betalningar och, när transport ingår i paketresan, säkerställa din hemtransport om det eller de hamnar på obestånd.

Mer information om centrala rättigheter enligt direktiv (EU) 2015/2302 [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk]

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

Centrala rättigheter enligt direktiv EU 2015/2302

- Resenärer kommer att få all väsentlig information om paketresan innan de ingår paketreseavtalet.
- Det finns alltid minst en näringsidkare som har ansvar för att alla resetjänster som ingår i avtalet fullgörs korrekt.
- Resenärerna får ett nödtelefonnummer eller uppgifter om en kontaktpunkt där de kan komma i kontakt med arrangören eller resebyrån.
- Resenärer får överlåta paketresan till en annan person, med skäligt varsel och eventuellt mot en extra kostnad.
- Paketresans pris får endast höjas om särskilda kostnader ökar till exempel bränslepriser , och om detta uttryckligen anges i avtalet, samt i alla händelser senast 20 dagar före paketresans början. Om priset höjs med mer än 8 % av priset på paketresan får resenären säga upp avtalet. Om arrangören förbehåller sig rätten att höja priset har resenären rätt till en prissänkning om de relevanta kostnaderna sjunker.
- Resenärer kan säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift och få full återbetalning av alla betalningar om någon annan av paketresans väsentliga delar än priset ändras avsevärt. Om den näringsidkare som ansvarar för paketresan ställer in paketresan före paketresans början har resenärerna rätt till återbetalning och ersättning, i förekommande fall.
- Resenärer kan under exceptionella omständigheter säga upp avtalet före paketresans början utan att betala en avbokningsavgift, till exempel vid allvariga säkerhetsproblem på resmålet som sannolikt skulle påverka paketresan.
- Dessutom kan resenärer när som helst före paketresans början säga upp avtalet mot en skälig och motiverad avbokningsavgift.
- Om betydande delar av paketresan inte kan tillhandahållas enligt avtalet efter paketresans början måste lämpliga alternativa arrangemang erbjudas utan extra kostnad. Resenärer får säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift om tjänsterna inte fullgörs i enlighet med avtalet och detta väsentligen inverkar på paketresans fullgörande och arrangören inte avhjälpel problemet.

- Resenärer har också rätt till en prissänkning och/eller en ersättning för skada om resetjänsterna inte fullgörs eller fullgörs bristfälligt.
- Arrangören måste tillhandahålla stöd om resenären befinner sig i svårigheter.
- Om arrangören eller, i vissa medlemsstater, återförsäljaren hamnar på obestånd kommer betalningarna att återbetalas. Om arrangören eller, i tillämpliga fall, återförsäljaren hamnar på obestånd efter paketresans början och om transport ingår i paketresan, säkras resenärernas hemtransport. XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag]. Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten (kontaktpuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om tjänster inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt [HYPERLÄNK]

Del B

Standardinformationsformulär för paketreseavtal i andra situationer än de som omfattas av del A

De kombinerade resetjänster du erbjuds utgör en paketresa i den mening som avses i direktiv EU 2015/2302.

Därför omfattas du av alla EU-rättigheter som gäller för paketresor. Företag(en) XY kommer att ansvara fullt ut för att paketresan som helhet fullgörs korrekt.

Dessutom har företag(en) XY, enligt lag, ett skydd för att återbetala dina betalningar och, när transport ingår i paketresan, säkerställa din hemtransport om det eller de hamnar på obestånd.

Centrala rättigheter enligt direktiv EU 2015/2302

- Resenärer kommer att få all väsentlig information om paketresan innan de ingår paketreseavtalet.
- Det finns alltid minst en näringsidkare som har ansvar för att alla resetjänster som ingår i avtalet fullgörs korrekt.
- Resenärerna får ett nödtelefonnummer eller uppgifter om en kontaktpunkt där de kan komma i kontakt med arrangören eller resebyrån.
- Resenärer får överlåta paketresan till en annan person, med skäligt varsel och eventuellt mot en extra kostnad.
- Paketresans pris får endast höjas om särskilda kostnader ökar till exempel bränslepriser, och om detta uttryckligen anges i avtalet, samt i alla händelser senast 20 dagar före paketresans början. Om priset höjs med mer än 8 % av priset på paketresan får resenären säga upp avtalet. Om arrangören förbehåller sig rätten att höja priset har resenären rätt till en prissänkning om de relevanta kostnaderna sjunker.
- Resenärer kan säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift och få full återbetalning av alla betalningar om någon annan av paketresans väsentliga delar än priset ändras avsevärt. Om den näringsidkare som ansvarar för paketresan ställer in paketresan före paketresans början har resenärerna rätt till återbetalning och ersättning, i förekommande fall.
- Resenärer kan under exceptionella omständigheter säga upp avtalet före paketresans början utan att betala en avbokningsavgift, till exempel vid allvariga säkerhetsproblem på resmålet som sannolikt skulle påverka paketresan.
- Dessutom kan resenärer när som helst före paketresans början säga upp avtalet mot en skälig och motiverad avbokningsavgift.

- Om betydande delar av paketresan inte kan tillhandahållas enligt avtalet efter paketresans början måste lämpliga alternativa arrangemang erbjudas utan extra kostnad. Resenärer får säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift om tjänsterna inte fullgörs i enlighet med avtalet och detta väsentligen inverkar på paketresans fullgörande och arrangören inte avhjälper problemet.
- Resenärer har också rätt till en prissänkning och/eller en ersättning för skada om resetjänsterna inte fullgörs eller fullgörs bristfälligt.
- Arrangören måste tillhandahålla stöd om en resenär befinner sig i svårigheter.
- Om arrangören eller, i vissa medlemsstater, återförsäljaren hamnar på obestånd kommer betalningarna att återbetalas. Om arrangören eller, i tillämpliga fall, återförsäljaren hamnar på obestånd efter paketresans början och om transport ingår i paketresan, säkras resenärernas hemtransport. XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag]. Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten (kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om tjänster inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

[Webbplats där man hittar direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt.]

Del C

Standardinformationsformulär när en arrangör överför uppgifter till en annan näringsidkare i enlighet med artikel 3.2 b v

Om du ingår ett avtal med företag AB senast 24 timmar efter att ha mottagit bokningsbekräftelsen från företag XY kommer de resetjänster som tillhandahålls av XY och AB att utgöra en paketresa i den mening som avses i direktiv EU 2015/2302.

Därför omfattas du av alla EU-rättigheter som gäller för paketresenärer. Företag XY kommer att ansvara fullt ut för att paketresan som helhet fullgörs korrekt.

Dessutom har företag XY, enligt lag, ett skydd för att återbetala dina kostnader och, när transport ingår i paketresan, säkerställa din hemtransport om den eller de hamnar på obestånd.

Mer information om centrala rättigheter enligt direktiv (EU) 2015/2302 [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk]

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

Centrala rättigheter enligt direktiv EU 2015/2302

- Resenärer kommer att få all väsentlig information om resetjänsterna innan paketreseavtalet ingås.
- Det finns alltid minst en näringsidkare som har ansvar för att alla resetjänster som ingår i avtalet fullgörs korrekt.
- Resenärerna får ett nödtelefonnummer eller uppgifter om en kontaktpunkt där de kan komma i kontakt med arrangören eller resebyrån.
- Resenärer får överlåta paketresan till en annan person, med skäligt varsel och eventuellt mot en extra kostnad.
- Paketresans pris får endast höjas om särskilda kostnader ökar till exempel bränslepriser, och om detta uttryckligen anges i avtalet, samt i alla händelser senast 20 dagar före paketresans början. Om priset höjs med mer än 8 % av priset för paketresan får resenären säga upp avtalet. Om arrangören förbehåller sig rätten att höja priset har resenären rätt till en prissänkning om de relevanta kostnaderna sjunker.

- Resenärer kan säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift och få full återbetalning av alla betalningar om någon annan av paketresans väsentliga delar än priset ändras avsevärt. Om den näringsidkare som ansvarar för paketresan ställer in paketresan före paketresans början har resenärerna rätt till återbetalning och ersättning, i förekommande fall.
- Resenärer kan under exceptionella omständigheter säga upp avtalet före paketresans början utan att betala en avbokningsavgift, till exempel vid allvarliga säkerhetsproblem på resmålet som sannolikt skulle påverka paketresan.
- Dessutom kan resenärer när som helst före paketresans början säga upp avtalet mot en skälig och motiverad avbokningsavgift.
- Om betydande delar av paketresan inte kan tillhandahållas enligt avtalet efter paketresans början måste lämpliga alternativa arrangemang anordnas utan extra kostnad. Resenärer får säga upp avtalet utan att betala en avbokningsavgift om tjänsterna inte fullgörs i enlighet med avtalet och detta väsentligen inverkar på paketresans fullgörande och arrangören inte avhjälpel problemet.
- Resenärer har också rätt till en prissänkning och/eller en ersättning för skada om resetjänsterna inte fullgörs eller fullgörs bristfälligt.
- Arrangören måste tillhandahålla stöd om resenärer befinner sig i svårigheter.
- Om arrangören eller, i vissa medlemsstater, återförsäljaren hamnar på obestånd kommer betalningarna att återbetalas. Om arrangören eller, i tillämpliga fall, återförsäljaren hamnar på obestånd efter paketresans början och om transport ingår i paketresan, säkras resenärernas hemtransport. XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag]. Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten (kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om tjänster inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt [HYPERLÄNK].

BILAGA II

Del A

Standardinformationsformulär om den näringsidkare som via internet tillhandahåller ett sammanlänkat researrangemang i den mening som avses i artikel 3.5 a är en transportör som säljer en tur-och-retur-biljett

Om du, efter att ha valt ut och betalat för en resetjänst, bokar ytterligare resetjänster för din resa eller semester via vårt företag/XY omfattas du INTE av paketresenärers rättigheter enligt direktiv EU 2015/2302 .

Därför kommer vårt företag/XY inte att ansvara för att de ytterligare resetjänsterna fullgörs korrekt. Vid problem kontakta den relevanta tjänsteleverantören.

Om du bokar ytterligare resetjänster under samma besök på vårt företags/XY:s bokningswebbplats kommer resetjänsterna emellertid att utgöra en del av ett sammanlänkat researrangemang. I ett sådant fall har XY, i enlighet med EU-rätten ett skydd för återbetalning av dina betalningar till XY för tjänster som inte fullgörs som en följd av XY:s obestånd och, vid behov, din hemtransport. Observera att detta inte innebär någon återbetalning om den berörda tjänsteleverantören hamnar på obestånd.

Mer information om skydd vid obestånd [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk].

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag].

Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om resetjänsterna inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Anmärkning: Detta skydd vid obestånd gäller inte avtal med andra parter än XY som kan fullgöras trots XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt [HYPERLÄNK]

Del B

Standardinformationsformulär om den näringsidkare som via internet tillhandahåller ett sammanlänkat researrangemang i den mening som avses i artikel 3.5 a är en annan näringsidkare än en transportör som säljer en tur-och-retur-biljett

Om du, efter att ha valt ut och betalat för en resetjänst, bokar ytterligare resetjänster för din resa eller semester via vårt företag/XY omfattas du INTE av de rättigheter som är tillämpliga på paketresor enligt direktiv EU 2015/2302 .

Därför kommer vårt företag/XY inte att ansvara för att de enskilda resetjänsterna fullgörs korrekt. Vid problem kontakta den relevanta tjänsteleverantören.

Om du bokar ytterligare resetjänster under samma besök på vårt företags/XY:s bokningswebbplats kommer resetjänsterna emellertid att utgöra en del av ett sammanlänkat researrangemang. I ett sådant fall har XY, i enlighet med EU-rätten, ett skydd för återbetalning av dina betalningar till XY för tjänster som inte fullgörs som en följd av XY:s obestånd. Observera att detta inte innebär någon återbetalning om den berörda tjänsteleverantören hamnar på obestånd.

Mer information om skydd vid obestånd [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk].

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag].

Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om resetjänsterna inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Anmärkning: Detta skydd vid obestånd gäller inte avtal med andra parter som kan fullgöras trots XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt [HYPERLÄNK].

Del C

Standardinformationsformulär vid sammanlänkade researrangemang, i den mening som avses i artikel 3.5 a, om avtalen ingås i näringsidkarens (som inte är en transportör som säljer en tur-och-retur-biljett) och resenärens samtidiga fysiska närvaro

Om du, efter att ha valt ut och betalat för en resetjänst, bokar ytterligare resetjänster för din resa eller semester via vårt företag/XY omfattas du INTE av paketresenärens rättigheter enligt direktiv EU 2015/2302 .

Därför kommer vårt företag/XY inte att ansvara för att de enskilda resetjänsterna fullgörs korrekt. Vid problem kontakta den relevanta tjänsteleverantören.

Om du bokar ytterligare resetjänster under samma besök på eller kontakt med vårt företag/XY kommer resetjänsterna emellertid att utgöra en del av ett sammanlänkat researrangemang. I ett sådant fall har XY, i enlighet med EU-rätten, ett skydd för återbetalning av dina betalningar till XY för tjänster som inte fullgörs som en följd av XY:s obestånd. Observera att detta inte innebär någon återbetalning om den berörda tjänsteleverantören hamnar på obestånd.

XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag] (kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer).

Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om resetjänsterna inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Anmärkning: Detta skydd vid obestånd gäller inte avtal med andra parter som kan fullgöras trots XY:s obestånd.

[Webbplats där direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt återfinns.]

Del D

Standardinformationsformulär om den näringsidkare som via internet tillhandahåller ett sammanlänkat researrangemang i den mening som avses i artikel 3.5 b är en transportör som säljer en tur-och-retur-biljett

Om du bokar ytterligare resetjänster för din resa eller semester via denna länk/dessa länkar omfattas du INTE av de rättigheter som är tillämpliga på paketresor enligt direktiv EU 2015/2302 .

Därför kommer vårt företag/XY inte att ansvara för att dessa ytterligare resetjänster fullgörs korrekt. Vid problem kontakta den relevanta tjänsteleverantören.

Om du bokar ytterligare resetjänster via denna länk/dessa länkar senast 24 timmar efter det att du mottagit bokningsbekräftelsen från vårt företag/XY kommer dessa resetjänster emellertid att utgöra en del av ett sammanlänkat researrangemang. I ett sådant fall har XY, i enlighet med EU-rätten, ett skydd för återbetalning av dina betalningar till XY för tjänster som inte fullgörs som en följd av XY:s obestånd och, vid behov, din hemtransport. Observera att detta inte innebär någon återbetalning om den berörda tjänsteleverantören hamnar på obestånd.

Mer information om skydd vid obestånd [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk].

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag].

Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om resetjänsterna inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Anmärkning: Detta skydd vid obestånd gäller inte avtal med andra parter än XY som kan fullgöras trots XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i nationell rätt [HYPERLÄNK].

Del E

Standardinformationsformulär om den näringsidkare som via internet tillhandahåller ett sammanlänkat researrangemang, i den mening som avses i artikel 3.5 b, är en annan näringsidkare än en transportör som säljer en tur-och-retur-biljett

Om du bokar ytterligare resetjänster för din resa eller semester via denna länk/dessa länkar omfattas du INTE av de rättigheter som är tillämpliga på paketresor enligt direktiv EU 2015/2302 .

Därför kommer vårt företag/XY inte att ansvara för att dessa ytterligare resetjänster fullgörs korrekt. Vid problem kontakta den relevanta tjänsteleverantören.

Om du bokar ytterligare resetjänster via denna länk/dessa länkar senast 24 timmar efter mottagandet av bekräftelsen av din bokning från vårt företag/XY kommer de resetjänsterna emellertid att utgöra en del av ett sammanlänkat researrangemang. I ett sådant fall har XY, i enlighet med EU-rätten, ett skydd för återbetalning av dina betalningar till XY för tjänster som inte fullgörs som en följd av XY:s obestånd. Observera att detta inte innebär någon återbetalning om den berörda tjänsteleverantören hamnar på obestånd.

Mer information om skydd vid obestånd [ska tillhandahållas i form av en hyperlänk].

Under denna hyperlänk får resenären följande information:

XY har tecknat skydd vid obestånd hos YZ [den enhet som ansvarar för skyddet vid obestånd, t.ex. en garantifond eller ett försäkringsbolag].

Resenärer får kontakta denna enhet eller, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten kontaktuppgifter – inklusive namn, besöksadress, e-postadress och telefonnummer) om resetjänsterna inte tillhandahålls till följd av XY:s obestånd.

Anmärkning: Detta skydd vid obestånd gäller inte avtal med andra parter än XY, som kan fullgöras trots XY:s obestånd.

Direktiv EU 2015/2302 i den form som det har införlivats i relevant nationell lagstiftning [HYPERLÄNK].

BILAGA III

Jämförelsetabell

Direktiv 90/314/EEG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2.1	Artikel 3.2 och artikel 2.2 a
Artikel 2.2	Artikel 3.8
Artikel 2.3	Artikel 3.9
Artikel 2.4	Artikel 3.6
Artikel 2.5	Artikel 3.3
Artikel 3.1	Utgår
Artikel 3.2	Utgår, dock har huvuddelarna införlivats i artiklarna 5 och 6
Artikel 4.1 a	Artikel 5.1 f
Artikel 4.1 b	Artikel 5.1 h, artikel 7.2 d och f och artikel 7.4
Artikel 4.2 a	Artikel 7.2
Artikel 4.2 b	Artikel 5.3 och artikel 7.1 och 7.4
Artikel 4.2 c	Utgår
Artikel 4.3	Artikel 9
Artikel 4.4	Artikel 10
Artikel 4.5	Artikel 11.2 och 11.3
Artikel 4.6	Artikel 11.2, 11.3 och 11.4 samt artikel 12.3 och 12.4
Artikel 4.7	Artikel 13.5, 13.6 och 13.7
Artikel 5.1	Artikel 13.1
Artikel 5.2	Artikel 14.2, 14.3 och 14.4 och artikel 16
Artikel 5.3	Artikel 23.3
Artikel 5.4	Artikel 7.2 e och artikel 13.2
Artikel 6	Artikel 13.3
Artikel 7	Artikel 17 och artikel 18
Artikel 8	Artikel 4
Artikel 9.1	Artikel 28.1
Artikel 9.2	Artikel 28.4
Artikel 10	Artikel 31
Bilaga, led a	Artikel 5.1 a i
Bilaga, led b	Artikel 5.1 a ii
Bilaga, led c	Artikel 5.1 a iii

Bilaga 1

Direktiv 90/314/EEG	Detta direktiv
Bilaga, led d	Artikel 5.1 e
Bilaga, led e	Artikel 5.1 a i
Bilaga, led f	Artikel 5.1 a v
Bilaga, led g	Artikel 5.1 b
Bilaga, led h	Artikel 5.1 c och artikel 10.1
Bilaga, led i	Artikel 5.1 d
Bilaga, led j	Artikel 7.2 a
Bilaga, led k	Artikel 13.2

Sammanfattning av betänkandet Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33)

Bilaga 2

Bakgrund

Enligt EU:s paketresedirektiv ska medlemsstaterna se till att paketresearrangörer och näringsidkare som underlättar sammanlänkade researrangemang ställer säkerhet för att säkerställa att alla betalningar som gjorts av resenärer eller för deras räkning kan betalas tillbaka i den mån som de relevanta tjänsterna inte fullgörs som en följd av obestånd (artiklarna 17–19). Om transport av passagerare ingår i paketreseavtalet ska researrangörerna även ordna säkerhet för hemtransport av resenärerna. Vissa kriterier för beräkningarna som ska ligga till grund för insolvensskyddet fastställs även i direktivet. Hur insolvensskyddet ska utformas föreskrivs dock inte närmare, utan det överlämnas till medlemsstaterna att avgöra. Trots att paketresedirektivet är ett direktiv som ger medlemsstaterna ett begränsat utrymme att införa nationella regler om paketresor finns alltså ett handlingsutrymme för medlemsstaterna att utforma sina system för insolvensskydd.

Det svenska resegarantisystemet regleras i resegarantilagen (2018:1218). När paketresedirektivets bestämmelser om insolvensskydd genomfördes i svensk rätt gjordes bedömningen att starka skäl talade för att resegarantilagen inte borde avvika från direktivet vad gäller vilka resetjänster som ska omfattas av en skyldighet att ordna resegaranti. Det ansågs finnas tydliga fördelar med att insolvensskyddet utformas på ett liknande sätt inom EU. Samma bedömning gjordes beträffande de situationer som ska ge rätt till ersättning ur resegarantin. Rätt till ersättning från den svenska resegarantin finns därför endast vid insolvenssituationer, dvs. när bristande fullgörelse av reseavtalet beror på insolvens hos arrangören eller den näringsidkare som underlättat uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang.

Med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 kom resebranschen under några år att utsättas för mycket stora påfrestningar. Kraftiga begränsningar av internationella resor innebar att ett stort antal planerade resor kom att ställas in, vilket ledde till att en mängd resenärer fick resor de köpt och betalat inställda. Situationen ledde inte bara till bekymmer för resenärer, utan även till stora förluster för flygbolag och paketresearrangörer.

Resebolagens ekonomiska svårigheter medförde att många resenärer fick vänta lång tid på återbetalning av sina resekostnader. I vissa fall har resenärer inte fått någon återbetalning över huvud taget, exempelvis då resebolaget försatts i konkurs. För paketresearrangörer begränsades möjligheten att i tid återbetala resekostnader av att deras underleverantörer, t.ex. flygbolag och hotell, dröjde med att genomföra motsvarande återbetalning till paketresearrangörerna.

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag har omfattat att utvärdera det svenska resegarantisystemet och bedöma om det finns skäl att utvidga skyddet för resenärerna. Om utredningen bedömer att det finns skäl att förändra det nuvarande resegarantisystemet har uppdraget omfattat att lämna förslag på hur systemet bör utformas, finansieras och administreras. Utredningens uppdrag har därutöver omfattat att bedöma om resegarantisystemet bör kunna tas i anspråk för att ge stöd åt paketreseföretag och att bedöma om reguljära flygresor bör omfattas av resegaranti.

Utredningens analys av det nuvarande resegarantisystemet

Resegarantilagen kräver att reseaktörer ordnar resegaranti innan de erbjuder en paketresa till försäljning. Säkerheten ställs hos Kammarkollegiet och ska bestå av en bank, försäkringsbolag eller kreditmarknadsbolag utfärdad betalningsutfästelse och som fullgörs efter uppmaning, en försäkring, deponerade medel eller något annat liknande åtagande. Trots att resegarantilagen öppnar för att ordna resegaranti på olika sätt visar utredningens analys att individuella garantier, främst betalningsutfästelser från banker och försäkringsbolag, är den dominerande formen för att ordna garanti.

Utredningens bedömning är att det nuvarande resegarantisystemet är kostsamt i förhållande till det konsumentskydd det ger. Trots de höga kostnaderna är det inte säkert att skyddet i det enskilda fallet är fullgott för resenärerna. Det förekommer att den ordnade garantin inte är tillräckligt stor för att ersätta samtliga resenärer vid en konkurs. Systemet kan också medföra etableringshinder och betungande administration för reseaktörerna. Covid-19-pandemin och vissa större konkurser har dessutom lett till att resegarantiutfärdare börjat betrakta resebranschen som en högriskbransch, vilket medfört att premierna eller avgifterna för att ordna en resegaranti har ökat kraftigt. Detta har lett till att det är svårt för vissa företag att alls ordna en resegaranti.

Ett utvidgat skydd för resenärerna

Utredningen föreslår att tillämpningsområdet för resegarantin utvidgas. Den nuvarande resegarantin ger resenären rätt till ersättning vid insolvenssituationer, dvs. när bristande fullgörelse av reseavtalet beror på insolvens hos arrangören. Under covid-19-pandemin var det vanligt att en resa ställdes in, eller avbeställdes av resenären, av andra skäl än researrangörens insolvens. Det var också vanligt förekommande att resenärerna fick vänta länge på att researrangören skulle betala tillbaka det resenären hade rätt att få återbetalt enligt paketreselagen. Blev arrangören dessutom insolvent innan resenären har fått återbetalningen har resenären inte rätt att få återbetalningskravet ersatt från resegarantin. Utredningen föreslår att resegarantilagen ska omfatta sådana återbetalningskrav där

resenärens återbetalning inte har genomförts på grund av arrangörens Bilaga 2
insolvens.

Under covid-19-pandemin förekom det att resenärer, efter att en resa hade blivit inställd eller hade avbeställts, tog emot ett värdebevis från researrangören. Värdebevisen omfattas inte av det nuvarande resegarantisystemet. Utredningen föreslår att sådana värdebevis, som inte är äldre än ett år, som arrangörer föreslagit för resenärer och som de frivilligt godtagit som ett alternativ till återbetalningskrav, också ska omfattas av resegarantin.

Ett förbättrat resegarantisystem

Utredningen bedömer att det nuvarande resegarantisystemet, som i huvudsak bygger på att varje reseaktör ansvarar för sin egen risk, behöver förändras. De alternativ som utredningen har övervägt är olika lösningar som bygger på att det inrättas en resegarantifond.

Ett resegarantisystem som bygger på en resegarantifond innebär flera fördelar. Enligt paketresedirektivet behöver ”mycket osannolika risker”, t.ex. risken att flera av de största researrangörerna samtidigt ska hamna på obestånd, inte beaktas vid utformningen av medlemsstaternas insolvensskydd. Ett sådant system innebär lägre kostnader för företagen, samtidigt som det minskar risken för att resenärerna vid en konkurs får en lägre ersättning än de har rätt till om en ordnad garanti visar sig vara för liten för att ersätta samtliga resenärer.

Utredningen har övervägt tre olika alternativ till ett nytt resegarantisystem, som alla bygger på att det inrättas en resegarantifond. Den bästa av dessa modeller för ett nytt resegarantisystem är att det inrättas en resegarantifond som ska täcka 75 procent av resenärernas krav vid en konkurs, och att reseaktörerna vid sidan av resegarantifonden ska ordna individuella garantier som ska täcka 25 procent av kraven.

För att säkerställa ett tillräckligt starkt resenärsskydd bör resegarantifondens kapital, efter att de individuella garantierna tagits i anspråk, vara tillräckligt för att ersätta samtliga resenärer om den största reseaktören och en medelstor reseaktör går i konkurs samtidigt. Resegarantifondens målkapital ska därför uppgå till 1,5 miljarder kronor.

Resegarantifondens målkapital ska byggas upp genom att reseaktörerna betalar ett bidrag till resegarantifonden på 80 kronor per resenär för resor som kostar 5 000 kronor eller mer, och 40 kronor per resenär för resor som kostar under 5 000 kronor. Utredningens bedömning är att resegarantifonden på detta sätt kommer att vara fullt uppbyggd efter fem år.

Till skillnad från dagens system – där beräkningen påverkas av antalet resenärer som reser varje månad, resornas pris och betalningsvillkor m.m. – föreslår utredningen att de individuella garantierna som huvudregel ska uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Från huvudregeln ska det vara möjligt att göra avsteg, beroende på reseaktörens risk.

Därutöver föreslår utredningen att ersättningen från resegarantin får betalas ut till den som ersatt resenären för det krav som han eller hon har

enligt resegarantilagen. Regeln införs i syfte att resegarantisystemet bättre ska samverka med regelverket som gäller för betalningar med bl.a. kontokort.

En trygghet för reguljärflygresenärer

Enligt flygpassagerarförordningen tillerkänns resenärer som reser med reguljärflyg vissa rättigheter, såsom ersättning vid försening. Däremot är medlemsländerna inte skyldiga att inrätta ett resegarantisystem för reguljärflygresor.

Utredningen föreslår att det inrättas en hemtransportfond i syfte att bistå de resenärer som är strandsatta på en destination utomlands vid händelse av en flygbolagskonkurs. Hemtransportfondens målkapital ska vara 300 miljoner kronor och ska finansieras genom att flygtransportföretag betalar ett bidrag till hemtransportfonden på 3 kronor per resenär. Utredningens bedömning är att hemtransportfonden på detta sätt kommer att vara fullt uppbyggd efter fem år.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utredningen bedömer att det utvidgade skydd för resenärerna som föreslås inte kan träda i kraft innan en resegarantifond finns på plats och är fullt uppbyggd. Detsamma gäller förslaget om regressrätt gentemot resegarantin.

Utredningen föreslår därför att skyldigheten att betala bidrag till resegarantifonden ska börja gälla den 1 juli 2024. De övriga förslagen kan träda i kraft först när resegarantifondens målkapital har uppnåtts.

I takt med att resegarantifondens kapital byggs upp ska Kammarkollegiet medge lättnader såvitt avser de garantier reseaktörerna ställer i dagsläget. Lättnaderna ska motsvara den del av resegarantifondens målkapital som har uppnåtts.

Utredningens förslag om en hemtransportfond för reguljärflygresor föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Förslagets konsekvenser

Rättigheterna för resenärerna styrs av paketresedirektivet och är desamma oavsett hur systemet för insolvensskyddet utformas. I realiteten har dock resenärerna med det nuvarande systemet inte alltid fått de ersättningar de har rätt till. Risken för att de resenärer som drabbas ekonomiskt på grund av insolvens hos reseaktören inte får full ersättning kommer att minska genom utredningens förslag till ett förbättrat resegarantisystem. Utredningens förslag innebär också ett stärkt resenärsskydd genom att tillämpningsområdet för resegarantin utvidgas.

Utredningens förslag till ett förbättrat resegarantisystem bedöms väsentligt sänka kostnaderna för reseaktörerna på medellång och lång sikt. Utredningen bedömer att de resegarantier som reseaktörerna ordnar i

dagsläget motsvarar ungefär 25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen Utredningens förslag medför att reseaktörerna i stället ska ordna garantier för 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Om premierna eller avgifterna för att ordna resegaranti inte påverkas kommer reseaktörernas kostnader för att ordna resegaranti med andra ord att sänkas till en fjärdedel. Bilaga 2

Under de åren resegarantifonden byggs upp kommer reseaktörerna att vara skyldiga att dels bidra till fondens uppbyggnad, dels ordna resegaranti på det sätt som de i dagsläget gör. Även om utredningens förslag utgår från att reseaktörernas bidrag till resegarantifonden kommer finansieras genom prisökningar på paketresor kan det inte uteslutas att företagets kostnader för resegarantisystemet kommer att öka under den första tiden. Detta gäller särskilt det första året som resegarantifonden börjar byggas upp, eftersom resegarantifondens målkapital det första året inte kommer att vara tillräckligt stort för att tillåta några lättnader i fråga om garantierna.

Betänkandets lagförslag

Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

Härigenom förskrivs i fråga om resegarantilagen (2018:1218)

dels att 1, 2, 6, 10–13, 15, 17, 18, 24 och 30 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 3 a, 8 a–8 e, 12 a och 18 a §§,
av följande lydelse,

dels att 16 § ska upphöra att gälla, och

dels att rubriken före 16 § ska utgå.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om resegaranti för paketresor och sammanlänkade researrangemang som omfattas av paketreselagen (2018:1217).

Denna lag innehåller bestämmelser om resegaranti för paketresor och sammanlänkade researrangemang som omfattas av paketreselagen (2018:1217). *Dessutom innehåller lagen bestämmelser om återbetalningskrav och vissa värdebevis.*

2 §

Med resegaranti avses i denna lag ett skydd mot ekonomisk skada som kan drabba resenärer till följd av insolvens hos arrangörer av paketresor eller näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang.

Resegarantin utgörs av en av arrangören, eller av näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang, ordnad garanti och en resegarantifond.

3 a §

I lagen avses med

1. återbetalningskrav: det belopp som en arrangör är skyldig att återbetala till resenärer enligt 3 kap. 9 § paketreselagen (2018:1217) och som vid tidpunkten för ansökan inte har betalats tillbaka.

2. värdebevis: tillgodohavande, vilket inte är äldre än ett år, som arrangörer föreslagit för resenärer

och som de frivilligt godtagit, som ett alternativ till återbetalningskrav enligt 1. Bilaga 3

6 §

Resegarantin för en paketresa ska säkerställa att de betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som paketreseavtalet inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

Därutöver ska resegarantin säkerställa att en resenärs återbetalningskrav eller ett tillgodohavande enligt ett värdebevis betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som det inte fullgjorts till följd av arrangörens insolvens.

Om en passagerartransport ingår i paketresan ska resegarantin också säkerställa hemtransport, och inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten, i den utsträckning som passagerartransporten inte fullgörs till följd av arrangörens insolvens.

8 a §

Resegarantifonden utgörs av särskilt avsatta medel som ska bidra till det skydd mot ekonomisk skada som kan drabba resenärer till följd av insolvens hos arrangörer av paketresor eller näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang. Resegarantifonden ska också bidra till hemtransport och inkvartering av resenärer om det behövs i avvaktan på hemtransporten. Om det är lämpligt, får detta ske genom att den myndighet som regeringen bestämmer ordnar hemtransport och inkvartering.

När resegarantifonden uppnått en storlek på 1,5 miljarder kronor är den fullt uppbyggd.

8 b §

Arrangörer av paketresor och näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ska betala bidrag till finansiering av resegarantifonden.

Bidraget ska uppgå till

1. åttio kronor per resenär för resor som kostar femtusen kronor eller mer, och

2. fyrtio kronor per resenär för resor som kostar under femtusen kronor.

Skyldigheten att betala bidrag ska gälla till dess resegarantifonden har nått den storlek som anges i 8 a § andra stycket.

8 c §

Om resegarantifondens kapital, efter att ha varit fullt uppbyggt, minskar till under två tredjedelar av målkapitalet enligt 8 a § andra stycket ska den myndighet som regeringen bestämmer besluta att skyldigheten att betala bidrag enligt 8 b § åter ska gälla.

8 d §

Resegarantifondens medel ska förvaltas av den myndighet som regeringen bestämmer.

8 e §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om resegarantifondens finansiering och förvaltning.

10 §

Resegarantin får innehålla villkor som innebär att *En garanti enligt denna lag får innehålla villkor som innebär att*

1. ersättningen får betalas ut till den som erbjuder en fortsättning på paketresan eller tillhandahåller inkvartering eller hemtransport åt resenären,

2. ersättningen ska minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut, och

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare

3. ersättningen får krävas tillbaka i den utsträckning resenären genom att lämna oriktiga uppgifter har fått högre ersättning än vad som annars skulle ha betalats ut,

4. rätten till ersättning från resegarantin upphör om begäran om ersättning inte har framställts inom en viss tid, dock inte kortare

än tre månader från det att det står klart att den resetjänst som avses med begäran inte kommer att fullgöras.

än tre månader från det att det står klart att den resetjänst som avses med begäran inte kommer att fullgöras *eller från det att arrangören eller näringsidkaren som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang har försatts i konkurs, och*
5. ersättningen får betalas ut till den som har ersatt en resenär för ett krav enligt denna lag.

11 §

En näringsidkare ska anmäla sin verksamhet till den myndighet som avses i 12 §, om näringsidkaren avser att

1. bedriva verksamhet som arrangör,
2. genom förmedling eller på annat sätt underlätta uppkomsten av sammanlänkade researrangemang, eller
3. bedriva verksamhet som återförsäljare för en arrangör som är etablerad i ett land utanför EES.

Näringsidkaren ska lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att frågan om skyldighet att ordna resegaranti ska kunna prövas.

Näringsidkaren ska lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att frågan om skyldighet att ordna resegaranti ska kunna prövas *samt för att garantins storlek och de bidrag som ska betalas till finansiering av resegarantifonden ska kunna kontrolleras.*

Uppgifterna i anmälan ska lämnas på heder och samvete.

12 §

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en ordnad resegaranti.

Vid prövningen ska hänsyn tas till

1. storleken på de sammanlagda betalningar som gjorts av resenärer för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang,

Den myndighet som regeringen bestämmer prövar om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt denna lag. Myndigheten ska också pröva om det utifrån de krav som föreskrivs i denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen finns förutsättningar för att godkänna en ordnad garanti.

2. tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av resetjänsten, och

3. i förekommande fall, den uppskattade kostnaden för hemtransporter.

Myndigheten får bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart.

12 a §

Den garanti som en arrangör eller en näringsidkare som genom förmedling eller på annat sätt underlättat uppkomsten av sammanlänkade researrangemang ordnar, ska uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

En högre garanti än vad som framgår av första stycket ska ordnas om det finns en särskild risk för att resegarantifonden kommer att lida en förlust.

En lägre garanti än vad som framgår av första stycket ska godtas om det saknas risk för att resegarantifonden kommer att lida en förlust.

13 §

En *resegaranti* ska bestå av

1. en betalningsutfästelse som har utfärdats av en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett försäkringsbolag och som fullgörs efter uppmaning,
2. en försäkring,
3. deponerade medel, eller
4. något annat liknande åtagande.

Vid bedömningen av om en *resegaranti* kan godkännas enligt 12 § ska det beaktas vilka krav på soliditet, likviditet, riskhantering och tillsyn som gäller för den som står för *resegarantin*.

En *garanti* ska bestå av

Vid bedömningen av om en *garanti* kan godkännas enligt 12 § ska det beaktas vilka krav på soliditet, likviditet, riskhantering och tillsyn som gäller för den som står för *garantin*.

15 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en *resegaranti* ska godkännas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en *garanti* ska godkännas.

17 §

Om inte annat följer av de villkor som gäller för en *resegaranti*, ska den myndighet som regeringen bestämmer pröva begäran om ersättning från resegarantin.

Om inte annat följer av de villkor som gäller för en *garanti*, ska den myndighet som regeringen bestämmer pröva begäran om ersättning från resegarantin.

18 §

När en begäran om ersättning från en resegaranti ska prövas av en myndighet enligt 17 §, ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–9 §§. Om inte annat följer av de villkor som gäller för *resegarantin*, ska de villkor som framgår av 10 § tillämpas.

När en begäran om ersättning från en resegaranti ska prövas av en myndighet enligt 17 §, ska resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–8 och 9 §§. Om inte annat följer av de villkor som gäller för *garantin*, ska de villkor som framgår av 10 § tillämpas.

18 a §

När myndigheten verkställer de utbetalningar som myndigheten beslutat om ska den garanti som ordnats enligt 13 § tas i anspråk i första hand.

24 §

Om en näringsidkare, i strid med 4 eller 5 §, inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av en resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut.

Om en näringsidkare inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av en resegaranti enligt denna lag, ska en sanktionsavgift tas ut. *Detsamma gäller om näringsidkaren inte betalar bidrag till finansiering av resegarantifonden.*

En sanktionsavgift ska också tas ut av en näringsidkare som inte har underrättat myndigheten enligt 16 § om att de förutsättningar som legat till grund för beslutet att godkänna resegarantin har ändrats.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

30 §

Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om återaktivering av kravet att betala bidrag enligt 8 c § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. 8 a–8 e §§ i denna lag träder i kraft den 1 juli 2024. Lagen i övrigt träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2. Den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att resegarantin får sänkas med

- Tjugo procent, om resegarantifonden nått ett kapital om trehundra miljoner kronor,
- Fyrtio procent, om resegarantifonden nått ett kapital om sexhundra miljoner kronor,
- Sextio procent, om resegarantifonden nått ett kapital om niohundra miljoner kronor, och
- Åttio procent, om resegarantifonden nått ett kapital om 1,2 miljarder kronor.

Förslag till lag om en hemtransportfond för flygresor utomlands

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om inrättandet av och ersättning från en hemtransportfond för att säkerställa hemtransport av flygresenärer vid flygföretagets insolvens.

2 § I denna lag avses med

1. flygföretag: en fysisk eller juridisk person som innehar ett giltigt drifttillstånd eller motsvarande tillstånd utfärdat i Sverige som ger personen rätt att utföra kommersiella flygresor, och
2. flygresenär: en resenär som ingått ett avtal om en resetjänst som uteslutande omfattar flygtransport med ett flygföretag.

Skyldighet att betala bidrag till en hemtransportfond

3 § För att säkerställa hemtransport till Sverige av flygresenärer vid en flygföretagskonkurs ska det finnas en hemtransportfond.

När hemtransportfonden nått en storlek på 300 miljoner kronor är den fullt uppbyggd.

4 § Flygföretag ska betala bidrag till finansiering av hemtransportfonden.

Bidraget ska uppgå till tre kronor per flygresenär för resor till en destination utomlands. Skyldigheten att betala bidrag ska gälla till dess hemtransportfonden har nått den storlek som anges i 3 § andra stycket.

Om hemtransportfondens kapital, efter att ha varit full uppbyggt, minskar till under två tredjedelar av målkapitalet enligt 3 § andra stycket ska den myndighet som regeringen bestämmer besluta att skyldigheten att betala bidrag enligt 4 § första stycket åter ska gälla.

5 § Hemtransportfondens medel ska förvaltas av den myndighet som regeringen bestämmer. Bilaga 3

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hemtransportfondens finansiering och förvaltning.

Ersättning från hemtransportfonden

7 § Om en flygresenär har påbörjat en flygresä utomlands och har en giltig returbiljett och returresan inte fullgörs till följd av flygföretagets insolvens, ska medel från hemtransportfonden bidra till hemtransport av resenären inom rimlig tid. Hemtransportfonden ska också bidra till inkvartering om det behövs i avvaktan på hemtransporten. Om det är lämpligt, får detta ske genom att den myndighet som regeringen bestämmer ordnar hemtransport och inkvartering.

8 § Om en flygresenär själv ombesörjt hemresa har flygresenären rätt till skäligen ersättning från hemtransportfonden.

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska pröva begäran om ersättning från hemtransportfonden.

10 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Skyldighet att anmäla verksamhet

11 § Flygföretag är skyldiga att till den myndighet som regeringen bestämmer lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att bedöma om skyldigheten att betala bidrag till hemtransportfonden enligt 4 § är uppfylld.

12 § Tillsynsmyndigheten har rätt att göra inspektion hos flygföretaget och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. Flygföretaget ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om flygföretaget inte tillhandahåller handlingarna eller lämnar upplysningarna, får tillsynsmyndigheten förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Sanktioner

13 § Om ett flygföretag underlåter att betala bidrag till hemtransportfonden enligt 4 § ska en sanktionsavgift tas ut.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

14 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av flygföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under

flygföretagets första verksamhetsår, eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

15 § En sanktionsavgift får inte tas ut för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

16 § Tillsynsmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgifter.

En sanktionsavgift får inte beslutas senare än fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde.

17 § Sanktionsavgiften ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning som verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Överklagande

18 § Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om att återaktivera kravet att betala bidrag enligt 4 § tredje stycket får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

Efter remiss har yttranden över betänkandet lämnats av Allmänna reklamationsnämnden, Expedia Group, Finansbolagens Förening, Förvaltningsrätten i Linköping, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs Universitet, IATA, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkursverket, Konsumentverket, Lunds Universitet, Regelrådet, Riksgälden, Sveriges Riksidrottsförbund, SAS, SCR Svensk Camping, SJ, Sparbankernas Riksförbund, Svensk Försäkring, Svensk Handel, Svensk Sjöfart, Svenska Bankföreningen, Svenska Flygbranschen, Svenska Resebranschföreningen, Svenska Turistföreningen, Svenskt Friluftsliv, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Bussföretag, Sveriges Konsumenter, Transportföretagen, Transportstyrelsen, TUI Sverige, Tågföretagen, Umeå Universitet, Visit Sweden och Visita.

Yttrande har också kommit in från AN Travel, DER Touristik Nordic (Apollo), Gar-Bo Försäkring, Jambo Tours, Naturturismföretagen, Stena Line Travel Group, Svenska Resebolaget, Svensk Turism, Ticket Privatresor, Tour Pacific, Tranås Resebyrå, Unlimited Travel Group, Vector Nordic, Ving, Världens Resor och WE Travel Group.

Biluthyrarna Sverige, Funktionsrätt Sverige, Företagarna, Förvaltningsrätten i Falun, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå, Mastercard, Myndigheten för delaktighet, Näringslivets Regelnämnd, Pensionärernas Riksorganisation, SKPF Pensionärerna, Svenska Försäkringsföreningen och Tillväxtverket har beretts tillfälle att lämna yttrande men har avstått från att lämna synpunkter på förslagen i betänkandet eller inte svarat på remissen.